

EUROA

EBZk interes tasak jaitsi ditu euroa lehen aldiz aurkeztu duen egunean

Puntu laurdena jaitsi du diruaren balioa, %4,25eraino

Merkatu eta aztertzaile gehienek aurreikuspenak bete zituen atzo Europako Banku Zentralak, eta puntu laurdena jaitsi zituen atzo euroaren eremuko interes tasak. Euro billete eta txanponak aurkeztu zituen egun berean jaitsi zituen tasak EBZk. /12-13

INFLAZIOA. EBZk ez du uste euroaren sarrerak inflazioan eragina izango duenik

SEGURTASUNA. Europako bankuaren arabera, zaila izango da euroa faltsutzea, neurri bereziak hartu baitituzte

ARRAUNKETA

GARI GARAIALDE

Ezustekorik ez Kontxan

Orio nagusitu zen sailkapenerako saioan; bizkaitarrak kanpoan geratu dira

Orio, Koxtape, Paternina-Indaux, Castro, Tiran, Ilunbe eta Hondarribia sailkatu ziren atzo Donostian, Kontxako Banderan lehiatzeko. Haiekin batera Donosti-Arraun arituko da igande honetan eta hurrengoan. Beraz, sei ontzi gipuzkoar izango dira, kantabriar bat eta galiziar bat; bizkaitarrak berriro kanpoan geratu dira urteko estropada garrantzitsuenean. Argazkian, Orioko arraunlariak, atzoko garaileak, lanean. /23

SAILKATUAK

1. Orio	21:21.83
2. Koxtape	21:43.66
3. Paternina-Indaux	21:45.55
4. Castro	21:48.97
5. Tiran	21:50.72
6. Ilunbe	21:51.00
7. Hondarribia	22:00.70

Aurretik sailkatua
Donosti-Arraun

BARTZELONAKO POLIZI OPERAZIOA

Ostiralean Bartzelonan atxilotu zituzten bost lagunek torturatu egin zituztela salatu dute

Atxilotuetako bat espetxeratu egin zuten atzo, beste bat aske utzi, eta beste pertsona bat atxilotu zuten Palentzian. /4-5

SUTEA NAFARROAN

Urteotako sute handienez 430 hektarea erre dira San Pedro mendikatean

Haizearen ondorioz, herenegun arratsaldetik atzo goizaldera arte iraun zuten itzaltze lanek /9

EKIALDEKO TIMOR

Parte-hartze handia izan da lehen boz demokratikoetan, eta ez da liskar aipagarrikerik gertatu

Irailaren 10 arte ez dira argitaratuko emaitzak. Dena den, Fretilin talde independentistak garaipen nabarmena lortuko duela espero da. /15

TXIRRINDULARITZA

Aitor eta Unai Osak iBanesto.com taldean jarraituko dute beste bi urtez

Itziarko txirrindulariak eta Madrilgo taldea oso gustura geratu dira akordioarekin. Unai Osak eskaintza ugari jaso zituen Italiatik, baina ezezkoa eman die. /24

2001-08-31
aurkibidea**EUSKAL HERRIA**

6

Aralarren eta Batzarrerren eskaera

Nafarroako herritarrek alderdi politikoez duten iritzia jasotzeko inkesta egingo da irailean, eta zerrenda horretan sartzeko eskatu dute Aralarrek eta Batzarrek.

EUSKAL HERRIA

10

Legez kanpoko adopzioez

Legez kanpoko adopzioen ondorioak haurrek pairatzen dituztela esan du Bizkaiko Gizarte Ekintzako zuzendari nagusi Iratxe Landetak.

EKONOMIA

14

Istripuak lanerako bidean

Urteko lehen zazpi hilabeteetan lan istripuetan hil direnen herenak lanerako bidean hil direla ohartarazi dio CCOO-k Jaurilaritzari.

NAZIOARTEKOA

16

Genozidioa leporatuko dio Hagak Milosevici

Slobodan Milosevic Jugoslaviako presidente ohiari Bosnian genozidioa egitea leporatuko dio Hagako Nazioarteko Auzitegiko fiskalak. Haren aurkako epaiketako bigarren saioa egin da.

NAZIOARTEKOA

17

Arrazakeriaren aurkako NBERen goi bilera

Hegoafrikan gaur hasiko den goi bileran, Israelen jokaera izango da eztabaidagai nagusi. Bertan mendebaldeko agintari nagusirik ez da izango.

KULTURA

32

Maitaldiaren atarian

Maitaldia, Miarritzeko dantza jaialdia, irailaren 7an hasiko da eta 22an amaitu. Nazioarteko 21 konpainiak hartuko dute parte, eta 43 ikuskizun klasiko eta garaikide ikusi ahal izango dira.

Egunkaria 3.334. zenbakia

Ohorezko Lehendakaria: Martin Ugalde

Administratzaio Kontseiluko Lehendakaria: Joan Mari Torrealdai

Kontseilari Ordezkarria: Inaki Uribe

Zuzendaria: Martxelo Otamendi

Gerentea: Mikel Sorozabal

Publizitatea: Idoloia Sanz

Egoitza Nagusia: Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain Tel.: 943300222
Erredakzio faxa: 943300255-943590354 Publizitateko faxa: 943300707

Webgunea: www.egunkaria.com

Posta elektronikoa: egunkaria@egunkaria.com

Publizitatea: publi@egunkaria.com

Batzorde Parekidea: 72564 E Lege Gordailua: SS 800/90 ISSN 1134-640X
OJDK IKUSKATURIKO HEDAPENA

ORDEZKARITZAK ■ Araba: San Antonio, 20-1 ezker. 01005 Gasteiz
Tel.: 945233872 Faxa: 945233873 Publizitatea: Tel.: 945131965

Nafarroa: Irabie Monasterioa, 45-13. esk. (Irrintzi dorrea) 31011 Iruñea
Tel.: 948178078-79 Faxa: 948178077 Tel.: Publizitatea: 948176686

Bizkaia: Egia Jenerala, 3-behea. 48010 Bilbo Tel.: 944104046 Faxa: 944103715
Tel.: Publizitate Orokorra: 944701199-80 Publizitate Lokala: 944701114

Lapurti, Nafarroa Beherea, Zuberoa: Pelletier 35, 1 503 Posta
kubxatila, 64100 Baiona Tel.: 559593575 Faxa: 559257511

udamina

Pako Aristi

‘Exodus’

Gaur arrazismoari buruzko bilera bat hasiko da Hegoafrikan, eta badirudi neurri batean herri aberatsek Afrikan izan duten eragina aztertuko dutela. Aspaldi-ko istorio bat gogoratuko dut.

Ume-umea nintzelarik, aitak Beizamara eraman ninduen vespan, Gipuzkoako bigarren herririk altuenera. Ni txikia nintzen, eta izugarriak iruditu zitzaizkidan handik ikusten diren mendiak. «Hori zer da?», galdetu nion, eta berak:

—Hori? Afrika!

Nik sinetsi egin nion. Eta geroztik, mendiotara joateko alferregi, Afrika zer den deskubritu nahian ibili naiz. Misiolariak ekarritako diapositibetan neska-mutil beltzak ikusten genituen, eta Afrika, guk elikatu beharreko leku bat bezala definitzen ziguten. Inork baino hobeto Miren Agur Meabek agertu du hau, telebistan haur beltz bat ikusten du hildako amaren ti-

tia miazkatzen. Eta esneak poetari sujetadorea bustitzen dio.

Gosearena izan da XX. mendeko porrotik nagusiena munduan. Biztanleria osoa asetzeko adina aberastasun sortu dugu, baina lotsak porrot egin du geurekoikeriaren azpian, eta ez dugu ezer banatu nahi izan. Afrika, gizakiek ongizatea lortzeko burutako proiektu globalaren porrota da. Kontinente oso bat xahutu eta zurrupatu ondoren, muga faltasuz josita gosete eta gaixotasunen mende utzi ondoren, guk aurrera egin dugu gure teknologian eta gure hipokrisian, eta Afrikak atzera egin du; buelta eman eta historiaurrerako bidea hartu du. Harrarazi diogu.

Afrika da gure pasealeku dotoreen atzeko kale zikina, zaborez eta giza-hondakinez betea. Afrikan era batera edo bestera dabilen jendeak aspaldi esan du Afrikak erremediorik ez daukala. Ez erremedio politikorik, ezta erremedio ekonomikorik ere.

Orain afrikarrak hona datoz. Hona etorri nahi dute, baina guk ez diegu etortzen utzi nahi, haien konturako mendeetako esplotazioak zein ondo biziarazten gaituen ikus ez dezaten.

Arrazioa zeukan aitak. Gure mendiak, gure herriak, Afrika dira, Afrika izango dira, afrikarrez betetzen doazen heinean. Guk uste baino lotura handiagoak daude munduko nazioen artean; gure ondo bizitze hau gaizki bizi direnen kontura egin dago, eta gure sabel handi bakoitzak afrikar argal bat du osagai. Afrikara joan ginen mendeetan; orain Afrika etorriko zaigu mendeetan.

hizpideak**Euroa gorpuztu da, eta interes tasak jaitsi**

Aurten bigarren aldiz, 25 puntu (%0,25) jaitsi ditu interes tasak Europako Banku Zentralak. Beldur ziren ekonomista asko EBZk ez ote zuen berriro ere begiak estaliko eta diruaren

balioa bere hartan utziko. Hala ere, geroz eta nabarmenagoa da euroaren eremuko ekonomiak moteltzen ari direla, eta horri aurre egiteko armarik baliagarrienetakoa —aurten EEBBeta-ko Erreserba Federalak egin bezala— interes tasak jaitea da. Gainera, Europako Batasuneko herrialde nagusian, Alemanian, are nabariagoa da oraindik ekonomiaren hoztea. Inflazioaren beherantzko joera —dirua merkatzeak prezioak garestitzea eragin dezake—

eta moteltze ekonomikoa aipatu ditu EBZk erabakia hartzeko arrazoi nagusi gisa, baina atzean beste hainbat presio politiko ere izan dira. Dena den, hotz hartu zuten neurria Europako burtsek, eta gehienek %2 inguruko galerak izan zituzten.

Interes tasen jaitsierarekin batera, euroaren behin betiko irudia aurkeztu zuen EBZk. Aurkezpen horrek gogorazten du lau hilabete baino ez direla falta euroa esku artean izateko.

Timorko herritarrek ilaran, botoa emateko zain.

100 euroko dirua paperean.

Parte-hartze handia Ekialdeko Timorren

Ekialdeko Timorko hautesle gehienek hartu zuten parte atzo, independentziaren aldeko erreferendumaren bigarren urteurrenean, Biltzar Konstituziogilea osatzeko hauteskundeetan —%93k zenbait lekutan—. Nazio Batuen Erakundea liskarrak sortuko ziren beldur zen, baina lasaitasuna izan zen nagusi, eta timortarrek «heldutasuna» erakutsi zutela adierazi zuen Xanana Gusmao buruzagi independentistak —datorren urtean seguruenik bera hautatuko dute presidente—. Gusmaoren kide Jose Ramos Hortak esan zuen Indonesiaren okupazioaren aurka 24 urtez borrokatu ondoren, bere lana bukatua zela. Biltzar berriak Konstituzioa idatzi eta presidentea hautatzeko bozetara deituko ditu.

Ezusteko gutxi Kontxan

Tentsioz betetako estropada izan zen atzo, berriz ere, Kontxarako sailkatzekoa. Denboraldiko saririk garrantzitsuen dago jokoan, eta zazpi txartel baino ez, hogeitaziren artean banatzeko —Castropol ez zen aritu azkenean, eta Donosti-Arraunek badu berea—. Eguraldi txarrak eta itsaso zakarrak areagotu egin zituen batzuen kezka eta besteen itxaropena, baina ez zen azkenean askorik nabarmentzeko moduko ezustekorik izan. Oriok bere nagusitasuna berretsi zuen, eta urteko banderarik garrantzitsuen bereganatzeko bere hautagaitza sendoa dela erakutsi, zenbaitek itsaso zakarra zela eta zalantzan jarri arren. Koxtape, Paternina-Indaux, Castro, Tiran, Trintxerpe eta Hondarribia izango dira Oriokoen kontrarioak igande honetan eta hurrengoan. Beste behin, Bizkaiko ordezkariak gabe gelditu da Kontxako Bandera.

egunekoa

Antonio Mendizabal Etxeberria

(Neuropsikiatra)

1813ko abuztuaren 31

Honela gertatu zen sarraski eta hondamendi izugarri hura: Frantziako Iraultza ez zen 1789an izandako jazarraldian bakarrik geratu, baizik eta, Errege-erreginak hil ondoren, mesianismo halako batez, iraultza mundu osora zabaltzea erabaki zuten. 1974ko abuztuaren 1ean, armada Bidasoa inguruko mugara iritsi zen, Irunera. Han, Espainiako armada zuen zain, Pirinioetako alde guztietan. Zer zetorkien ikusita, armadak eta haren buruak (Colomera jenerala) ihes egin zuten.

Donostiara iritsi zen gertaera haren berri, eta Foru Aldundiak Getariara aldatzea erabaki zuen. Abuztuaren 3an, Donostiako atariraino heldu zen Moncey jenerala, Frantziako tropa salbatzaileekin, eta liskarrik gabeko bakea eskaini zuen. Moncey ez zetorren euskaldunen aurka egiteko —herri jasankorra eta borrokalaria osatzen zuten, eta Madrilgo gobernua ere aso etengabeak pairatzen ari ziren—, Madril en aurka egiteko baizik. Foru Aldundiak eta Udalak, sena erabiliz eta gizakia izaki libre eta hiritartzat duen Autodeterminazio Eskubidea betez, erabaki zuten ez aurre egitea; are gehiago: erabaki zuten Iraultzarekin bat egitea, eta, ondorioz, Gipuzkoa Frantzia izatera igaro zen; hobeto esanda, indar handiagoz batu zitzairen Lapurdiri, Zuberoari eta Nafarroa Behereari. Azken batean, Gipuzkoa, bere ordezkarien erabakiz, Frantziaren mende geratu zen.

Pentsatzekoa da nolako eskandalua sortuko zuen horrek Espainian eta Madril en; alde batetik, gerrarik gabe etsi zutelako, eta, bestetik, Gipuzkoa Frantziako Estatuaren eskuetan geratu zelako. Baina, hori gutxi balitz bezala, Gipuzkoa estatu burujabe bihurtzeko asmoa zuten, edo Bizkaiari eta Nafarroari baturikoa, eta, gainera, gogoan zuten antzinako erresuma berpiztea Zazpiak bat leloarekin. Guztia

Beragarako Mintegiari egotzi zioten, Munibek, Narrosek eta Altunak sortu zuten fundazioari; mintegi horrek harreman estuak izan zituen Frantziako entziklopedismoarekin, besteak beste Voltaire, Diderot eta, bereziki, Rosseaurekin —Azkoitira etorri nahi baitzuen—. Garai haietan Gobernu Iraultzaileko Ministro zen Domingo Garate; hark parte hartu zuen Versaillesko pilotalekuan Giza Eskubideen inguruko agiria idatzi zenean. Hori guztia barkaezina zen, goi mailako traizioa eta aberriari eginiko eraso.

Handik urtebetera, 1975eko abuztuaren 31n, Bartelemyk eta Domingo Iriartek, Parisiko eta Madrilgo ordezkariak hurrenez hurren, Suitzako Basilean Bakea izenpetu zuten; hala, Gipuzkoa Espainiari itzultzea hitzartu zuten, Espainiak Frantziari Santo Domingo uhartera ematekotan. Gero, aipaturiko pertsona horiek guztiak auzipetu egin zituzten. 1808ko maiatzaren 2an Espainiako eta Madrilgo jazarraldiak gertatu ziren, Frantziaren aurka. Wellington eta portugaldarrak espainiarrei batu zitzaizkien, eta Wellingtoni buruzagitza eman; horrek Castaños jelskor jarri zuen. Independentzia Gerra Euskal Herrira zetoze eta, Cadiz beldur zen, Santo Domingo ordurako betiko galdua baitzen.

Cadiztik zalditeria atera zen Castaños jenerala atxilotu eta ordezkatzeko aginduarekin; jenerala Tolosan atxilotu zuten. Atzera bueltarik ez zegoela konturatu zen bera ordezkatzeko Freire jenerala joan zenean. Horiek horrela, Iruñea hartzen ari zen Wellingtonekin elkarriketatzeak aukera eskatu zuen. Elkartu zirenean, hitz egin zuten, baina, Gomez Artetxeren hitzetan, zer hitzartu zuten ezin jakin. Gertaerak esango zuten. Espainiako tropak, Wellington buru zutela, Lesakarentz abiatu ziren. Euskal tropak Ugartemendiaren agindupean zeuden; hark Donostiara odo-

lik isuri gabe sartuko zela esan zuen, baina euskal tropak baztertu egin zituzten. Bestalde, portugaldarrak eta ingelesak Graham jeneralaren aginduetara zeuden, eta hark Aieten jarri zuen kuartel nagusia. 1813ko uztailaren 22an, beren indarrek hiri gatazkatsuari eraso zioten. Baina indar okupatzaileak gailendu zitzaizkien. Astigarragan portugaldarren pikete bat atxilotu eta espetxeratu egin zuten. Donostiako ateak itxi egin behar izan zituzten, ez husteraren. Baina Pasai Donibanen babesean ezkutaturik zeudenek Wellingtoni Lesakara bidali zioten gutunean labanaz hilko zizutzelako ea egia zen galdetu zioten. Hori Alaba ordezkari jeneralak erantzun zion: «Nola egin diezaiekezu kasu inolako kargurik gabeko jendeari».

Wellingtonek berak etorri behar izan zuen, abuztuaren 31n Donostia hartu zuen hark; gero, «kargurik gabekoek» Castañosen agindua bete egin behar izan zuten. Bizirik irten ziren horiek 1814ko urtarrilean egindako aktarekin *La Reconstrucción de San Sebastián* liburua argitaratu zen; liburu horretan egin ziren basakeria guztiak kontatzen dira: hilotzak bortxatu, putzu ilunetan ezkutatu salbatu eta atari guztiak erre. Horrez gain, Alabari eta Wellingtoni idatziriko gutunak agertzen dira, nahiz eta bukaeran sinadurak kendurik dauden. Beste liburu bat ere bada, *Quién incendió San Sebastián*; liburu horretan sinadurak agertzen dira, baina Castañosi buruzko aipamenak kenduta daude. Haren atxiloteta Gomez Artetxe jeneral eta historialariak kontatzen du. Donostia berreraikitzea eta baita hiletak egitea ere debekatu egin zuten, ikaragarritzako izaten hasi baitziren. Herriak, Frantziako entziklopedismoaren parodia egitearren, Danborrada sortu zuen.

Erredakzioan itzulia

zutabea

Oihane Enbeita

Heriotza

Jou moto istripuz hil zenetik (zein zen azaldu beharrik ez daukat) buelta asko eman izan dizkiot heriotzaren kontzeptuari. Horrela esanda, hotza dirudi, baina izan ere bada. Hil ondorengo x egoera horren existentzia sinisteko beharra ere sentitu izan dut behin baino gehiagotan, baina momentuz naturaren zikloetara mugatzen naiz, eta ezerezari aurrez aurre begiratzeak beldurtu egiten nau. Begiratzen diot, hala ere. Indiferentziarik ez horrek bizitzeko gogoia dudala esan nahi badu, gaitzerdi. Azken hamabostaldian heriotza bi hurbil tokatu zaizkigu gurean. Joxean Uriarte eta amuma Klara, biak, agurtu ditugu. Joxean hil zenean, «hau ez da justua» pentsatu nuen, ez zitzaiola berari tokatu behar. Merezita zeukala jubilazioaz gozatzea. Munduan bizitza ukatzen digun mixerable gehiegi bizi dela, biziagotzen gaituen langile bat minbi-ziak eramateko. Ondoren Klara joan zaigu eta beste serenidade batek laztandu du giroa, malkoak eramanez. Bat-batekoa ez zelako. Joan egin da.

Bizitzeko motibazioaren arabera aldatzen da heriotzarenganako ikuspegi pertsonala. Baina ez dut gai horretan sartu nahi. Luze joango litzaidake. Bizitzeko aukera bakar bat baino ez daukagu, eta askotan ez digute bizitzen uzten. Bizitzeko aukera bakar bat baino ez daukagu, eta askotan ez diogu geure buruari bizitzen uzten. Eta inork ez du ezerengatik bigarren bizitza bat opartzen. «*Carpe diem*» pentsatu nuen Jou hil zenean. *Carpe diem*. Eskaini irribarre bat eskaini nahi diozunari. Esaiozu paretik kentzeko aurrean jartzen zaizunari. Bizitza bakarra dugu konpartitzeko. Aske konpartitzeko. Azken hamabostaldian bereziki maite ditudan pertsonen oroitu naiz. Distantzia ezberdinetara egon arren hurbil sentitzen ditudan pertsonen. Amorrua ere sentitu dut hainbeste ustelkeriaren artean bizitza tokatzen zaigulako egunero. Eta bizi ezin direnak ere badiarelako. Muxu bat gehiago, Txafis, saio on bat zor dizut Txapelketan. Eta zuri, amuma, zuri... eskerrik asko. Benetan.

zuzendariari

(0034) 943 300 222

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 lerro baino luzeago idatztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta NAren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari@egunkaria.com

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

Non daude Zizurkilgo PNVko ordezkariak?

Manuel Erasun (*Zizurkilgo alkatea*)

Lehenik eta behin, Zizurkilgo herrian gertatu diren atxilotetak salatu behar ditugu, eta, era berean, atxilotutako sendiei elkartasun eta babesik osoena eskaini; izan ere, atxilotetak gauzez eta inpunitate osoz egin dira erantzaren aldetik, betiere PNVren agindupean. PNV, estatu espainarrak Euskal Herriaren eta euskal herritarren kontra darman estrategiaren alde argi kokatu da, eta bide horretan ordainsari politiko gisa, Ertzaintza estatuaren interesen zerbitzuan jarri du. Bigarrenik, atxilotuek jasan ditzaketen tratu txarrez erabat kezkatuak gaude, eta horregatik inolako tratu txarrik jaso ez deza-

tela exijitzen dugu, eta hala balitz, PNV litza-teke erantzule. Hirugarrenik, azken egunotan gure herritan bizi izan dugun okupazio militarra ere salatu behar dugu, Ertzaintza-ren aldetik oztupo guztiak jarri baitira atxilotuen informazioa eskatzerakoan.

Eta, azkenik, Euskal Herriak Estatuarekin duen gatazka politikoa, eta horrek eragiten dituen ondorioak gainditzeko benetako konponbide demokratikoaren alde aritzeko konpromisoa eskaintzen diogu Euskal Herriari; hori zen udalak deituriko kontzentrazioan aldarrikatzen genuena. PNV eta EAko ordezkariak zer dela-eta ezkututzen dira konponbidea eskatzen duen herri baten aurrean? Oraingoan lotsagarri geratu dira, atxiloteta hauen inguruan deituriko Plenotara PNVko ordezkariak ez baitira agertu.

Are lotsagarriagoa Udalak deituta benetako konponbidearen aldeko kontzentrazioa ki-deak bideoz grabatzera eta jarrera harroaz probokatzera ertzainak bidaltzen dituztenean. Hau da zuek bete behar duzuen ardura politikoa? Zizurkilgo herriak inoiz ez dezala horrelako egoerarik berriz ere bizi.

Ikurrina eta politiko oportunistak

Iñaki Uriarte (*Arkitektoa*)

Bizkaiko Kultura diputatu Ana Madariaga eta Emakundeko zuzendari Txaro Arteaga Parisen izan ziren hilaren 19an, Emakumezkoen Tourraren amaieran. Joane Somarribari zorionak emateko joan ziren, baina, ba-

tik bat, irudi politikoari errentagarritasuna ateratzeko. Ikurrin esku artean hartu zuten, eta irudi hilezko bat osatu.

Hilaren 25ean Akitan, Japonian, sokatirako txapelketan urrezko domina lortu zuen emakumezkoen euskal talde batek. Domina jasotzeko podiumera igotzean, Espainiako ereserkia jarri eta bandera masta gainera igo zieten. Hori ikusita, ikurrina utzi zuten podiumean, eta handik jaitsi ziren. Sokatirako Nazioarteko Federazioko lehendakariak lurrera bota zuen ikurrina.

Hilaren 28an Loiuko aireportura heldu zuen emakumezkoen taldea. Arteaga eta Madariaga, ordean, ez ziren aireportuan izan omenaldia egiteko. Agian, orduan ateratako argazkiak ez luke errentagarritasun politikoa handia izango. Lotsagabe jokatu zuten.

BARTZELONAKO OPERAZIOA. Guardia Zibilak pertsona bat askatu eta beste bat atxilotu ditu. Garzonek kataluniar bat kartzelatu du.

Palentzian beste lagun bat atxilotu du Guardia Zibilak, eta Balantzategi aske utzi dute

Purificacion Rodenas espetxeratu egin du Garzonek, eta Saioa Martelok atxilotuta eta inkomunikatuta jarraitzen du

KRONOLOGIA

Atxiloketen kronologia

Gaur astebete Bartzelonan abiatutako polizi operazioak segida luzea izan du, eta atxilotuta eta miaketa ugari izan dira aste osoan:

ABUZTUAK 24. Bartzelonan Nerea Bengoa, Unai Lopez de Okariz, eta Fernando Garcia Jodra atxilotu zituzten; Terrasan, Laura Riera, eta Argentonan, Peru Alvarez eta Ure Comas. Ure Comas 26an askatu zuten, epailearen aurretik pasatu gabe, eta gainontzekoak espetxeratu egin zituzten.

ABUZTUAK 27. Eneko Balantzategi eta Izate Etxebarría atxilotu zituzten Malagan, arratsaldeko 13:30ean. Gauean, berriz, Saioa Martelo eta Zigor Unzalu atxilotu zituzten Otxandion (Bizkaia). Izate Etxebarría eta Zigor Unzalu 29an askatu zituzten, epailearen aurretik pasatu gabe. Balantzategi berriz, atzo goizaldean utzi zuten aske. Martelok atxiloturik jarraitzen du.

ABUZTUAK 28. Goizaldeko 02:00 aldera Purificacion Rodenas atxilotu zuten Bartzelonan, bere etxean. Atzo deklaratu zuen epailearen aurrean, eta espetxeratu egin dute.

ABUZTUAK 29. Joxe Ramon Acedo gasteiztarra atxilotu zuten Palentzian, Fuentes de Nava herrian, eta inkomunikatuta dago.

Erredakzioa | DONOSTIA

Guardia Zibilak Bartzelonan eginiko polizi operazioaren barruan asteazken gauean izan zen azken atxilotuta, oraingoan Palentziako Fuentes de Nava herrian. Joxe Ramon Acedo Espina 24 urteko gasteiztarra atxilotu zuten Palentzian, gurasoei oporretan zegoela. Gaztea atxilotu eta etxea miatu ondoren, atzo 02:00 aldera, Gasteizera eraman zuten, Zaramaga auzoko Puerto Urkiola kalean duten ohiko bizilekua miaztera. Goizeko 05:00etan amaitu zen miaketa, eta, ikerketa iturriek adierazi zuten, gaztea Madrilera eraman zuten, hango komisariara.

Acedo joan den ostiralean Bartzelonan ETaren aurka hasitako polizi operazioaren baitan atxilotu du Guardia Zibilak. Gazte horren gurasoak palentziarrak dira, eta urtero joaten dira Fuentes de Navara uda pasatzera, senide batzuen etxera. Gaztea ere udan joan ohi da herri horretara.

Azken atxilotu horrekin batera, Saioa Martelo astelehenean Otxandion atxilotu zuten legutiarrek jarraitzen du atxiloturik. Izan ere, atzo goizaldean beste atxilotuetako bat askatu zuten —Eneko Balantzategi— epailearen aurrean deklaratu gabe. Balantzategi Malagan atxilotu zuten, astelehenean.

Rodenas espetxera

Operazio berean atxilotu zuten Purificacion Rodenas kataluniarra, Bartzelonan. Atxilotuta hori astearte goizaldean izan zen, eta Rodenasek atzo deklaratu zuen epailearen aurrean, inkomunikatuta. Baltasar Garzon epaileak haren espetxera-

AAB-EN MOBILIZAZIOA

Gaur batzarra Gasteizen

Amnistiaren Aldeko Batzordeak batzar informatiboa egingo dute gaur iluntzean Gasteizko Ama Zuriaren plazan. Jakina denez atxilotetengatik protesta egiteko manifestazioa antolatu zuten gaurko, baina EAEko Herri-zaingo Sailak debekatu egin du, eta ondorioz batzar informatiboa egitea erabaki dute. Batzarra 20:25 aldera izango da, 20:30ean Gaztetxean izaniko istiluengatik manifestazioa baitago antolatuta. Herri-zaingo Sailak azaldu zuen AABen debekua eskaeraren «forma akatsek» eragindakoa izan dela.

TORTURAK

Pasa den ostiralean Bartzelonan atxilotu zituzten bost lagunek torturak salatu dituzte

tzea agindu zuen, ETari laguntza emateaz akusatuta. Iturri judizialek adierazi zuten, Rodenasek onartu zuen aurtengo urtarrian bost egunez gorde zuela etxean Fernando Garcia Jodra, Lierni Armendariz eta Iñaki Krutxaga atxilotu zituztenean. Marina Bernadotek eraman zuen Garcia Jodra Rodenasen etxera. Bi emakumeak lagun minak dira, eta Rodenasek adierazi zuenez, Bernadotek asko lagundu zion berari mutil-laguna hil zitzaionean. Hori dela eta, mesedea itzuli nahian gorde zutela azaldu zuen, beti ere aipatu iturrien arabera.

JOSE HUESCA / EFE

Espainiako polizia bat Entzutegi Nazionalaren inguruan zebilen, jendearen poltsa

Garzonek emana du Marina Bernadot 27 urteko kataluniarra atxilotzeko agindua.

Tortura salaketak

Epailearen aurrean deklaratu gabe aske geratu diren lagunek Guardia Zibilaren eskutan tratatu txarrak jaso dituztela jakinarazi diete euren senideei. Iragan ostiralean Bartzelonan atxilotu zituzten lagunek ere Guardia Zibilak torturatu egin dituela salatu dute, atzo Gara egunkariak kaleratu zuenez.

Fernando Garcia Jodrak torturen aztarnak ditu bularraldean eta belaunetan, eta barrabilen eta giltzurrunen gaineko aldean. Egin zituen aitortpenak torturaren ondoriozkoak direla adierazi zien abokatuei, eta «oso gogorra» izan dela erantsi. Ukabilkadak eta ostikoak jaso zituen, eta hainbat aldiz itotzeraino buruan poltsa jarri zioten.

Peru Alvarezek ere antzeko tratatu txarrak jaso zituen. Haren kasuan, Ure Comas neska-laguna etengabe aipatu zuten egin zizkioten mehatxuetan. Besoetan eta belarrien atzean ubelduak ditu, eta atxilotuta izan den denboran sei-zazpi kilo galdu ditu.

Unai Lopez de Okarizek kol-

peak eta poltsa jasan zituela nabarmendu zuen. Asma duenez, itolarri handiak pasatu ditu gazte horrek. Nerea Bengoak gorputz guztian kolpeak jaso zituela adierazi zuen, baina batez ere buruan. Biluztu eta lurrean hantak zabalik etzanarazi zutela ere esan zuen. Laura Rieraren kasuan haren abokatuak Entzutegi Nazionalen bakarrik ikusi ahal izan zuen, baina berehala negarrez hasi zela, eta aitortpena egitera behartu egin zutela esan zion abokatuari.

Bestetik, Bartzelonako atxiloteten ondotik Kataluniako mugimendu independentistaren eta okupen mugimenduen aurka izan diren adierazpenen inguruan, atzo erreakzio gehiago izan ziren. Alberto Fernandez Diaz Kataluniako PPko buruzagiak eta Julia Garcia Valdecasas Espainiako Gobernuak Katalunian duen ordezkariak esandakoei erantzun zieten ERC eta IC-V alderdiek. Buruzagi politikoko horiei aipatu mugimenduak kriminalizatzea egotzi zieten, eta gogorarazi zuten talde horiek «indarkeria sistematikoki» salatzen dutela. Valdecasas Katalunian kale borroka dagoela esatearekin «obsesionatuta» dagoela esan zuten.

k miazten, asteartean.

MARIANO RAXOI

Espainiako Barne ministroa

«Elkarlan saioa egingo dut, Jaurlaritzaren azken ekintzak baikorrak izan dira»

Mariano Raxoi Espainiako Barne ministroa pozik agertu zen azken polizi operazioengatik, baina ETak «hiltzen jarraitzeko gaitasuna» duela esan zuen. Polizien arteko azken bilerak baliagarriak izan direla deritzo, eta fruituak eman dituztela. Espainiako Gobernuaren eta EAEkoaren arteko harremana hobetu egin behar dela uste du. «Nik elkarlanerako ahalegina egingo dut; Eusko Jaurlaritzaren azken ekintzak baikorrak izan dira», esan zuen, Barne Ministerioko eta Herrizaingo Saileko ordezkarien artean izaniko azken bilera aipatuz. Ertzaintzak eginiko azken atxilotetak, eta ezker abertzaleak antolatutako zenbait ekitaldi debekatzea, «txalotzeko moduko datuak dira».

BALTASAR GARZON

Espainiako Entzutegi Nazionalako epailea

«Polizien arteko elkarlana ondo badoa, ETaren aurkako arrakasta bermatuta dago»

Baltasar Garzon epaileak hitzaldi bat eskaini zuen El Escorialeko udako ikastaroetan atzo. Segurtasun Indarren eta autonomietako polizien arteko elkarlaren garrantzia nabarmendu zuen. «Funtzionamendu ona lortzen bada, ETaren aurka arrakasta izateko aukerak, eta eraginkortasunaren areagotzea bermatuta daude. Kontrakoa, gizartearen aurka aritzea da, azken batean hura baita eraso hauen biktimak». Era berean, Espainiako Zigor Kodeak aurreikusten dituen zigorrak nahikoa direla deritzo. Heriotza zigorra ez da neurri egokia Garzonaren iritziz. Hil arteko zigorra dagoen herrialdeetan, berriaz, ez dela bere horretan betetzen esan zuen.

EUSKO LEGEBILTZARRA. Atutxa Bruselan izan da bisita ofizialean**Euskal Herrira etortzeko prest agertu da Fontaine, baina «gogoeta» egin behar du**

Agentziak | GASTEIZ

Juan Maria Atutxa Eusko Legebiltzarreko presidentea Nicole Fontaine Europako Parlamentuko presidentearekin bildu zen atzo Bruselan. Atutxak Euskal Herrira etortzeko gonbidapena egin zion, eta «EBk ETaren indarkeriaren aurka egindako salaketengatik» eskerrak eman zizkion.

Atutxa eta Fontaineren arteko bilera Europako Parlamentuko egoitzan izan zen, eta ordu bat iraun zuen. Europako Parlamentuko presidenteordeek ere, Alejo Vidal Quadrasek eta Alonso Puertak, parte hartu zuten atzoko bileran.

Juan Maria Atutxak bilaren amaieran egindako adierazpenen arabera, «Europako Parlamentuko presidentek begi onez ikusi du Euskal Herrira bisitan etortzeko gonbidapena». Hala ere, Fontaineek Parlamentuko hiru espainiar presidenteordeekin batera aztertuko du Atutxak luzatutako gonbidapena. Parlamentuko hiru presidentek, PPko Vidal Quadras, PSOEko Joan Colom eta IUko Alonso Puerta dira.

Gonbidapena onartuz gero, bisitaldia urte honetako abenduaren 31 baino lehenago izango da. Egun horretan amaituko da Nicole Fontaineren agintaldia.

CHRISTIAN LUTZ / AP

Nicole Fontaine Europako Parlamentuko presidentea.

Ez da Atutxak Fontaine gonbidatzen duen lehen aldia. Izan ere, EAEko parlamentuko presidentek joan den ekainaren 13an ere gonbidapen bera egin zion. Mementu horretan, Fontaineek EAE ezagutzeko grina handia erakutsi zuen.

«EBk terrorismoa gaitzetsi izana eskertu diot»

Atutxak Fontainerekin Bruselan izandako bileran ETaren indarkeriaz ere hitz egin zuen. Eusko Legebiltzarreko presidentek euskal erakun-

deak indarkeriaren eta ETaren aurka daudela adierazi zion. Gainera, Europako Batasunak, Nicole Fontaine buru zela, «ETaren indarkeria salatu izanagatik eskerak» eman zizkion Atutxak. Hala ere, jendea bidean gelditzen den bitartean «gure indarrak eta europar parlamentukoak ere gehitzeko» eskatu zion. Ildo horretan, Atutxak «Euskal Herriko muga gainditzen duen arazoa konpontzeko neurriak abian jarri behar direla» adierazi zuen.

Elorrioko Udala
EDIKTUA

2001eko abuztuaren 23ko 493 Alkatetzaren Erabaki bidez, honako Erabaki hau hartu da:

LEHENENGO. -Hasieraz onartzea San Agustín auzuneko 9.1 sektorerako egindako Azterpen Zehatza, behin betiko onartu baino lehen udal arkitektoak egindako informea jarraituz, honako zuzenketa hau egin behar denean:

• "... la altura de las nuevas edificaciones en pabellones de una sola planta que será superior a 12 mt" esaten duen lekuan, honako hau esan behar du "... pabiloi barrietan, solairu batekoak direnean, garaiera ez da 12 m-koa baino gehiago izango".

BIGARRENA. -Kale-argipideketa zabaltzea, erabaki honen iragarkia Bizkaiko Aldizkari Ofizialean sartuta eta lurraldean gehien irakurtzen diren egunkarietarik baten iragarri. Kale-argipideketan hamabost egunean egongo da, eta Azterpen Zehatz honetan egon daitezkeen lur jabeei eta zuzenean interesak dituztenei pertsonalki jakinaraziko zaie, espedientea aztertzeko eta, hala uste badute, alegazioak tartekatze aukera ere izan dezaten.

HIRUGARRENA. -Azterpen Zehatz hau behin betiko onartzen-ez den bitartean ezingo zaie lizentziarik emon, ez eraikitzeke ez lurra zatitzeko, ezta lurreratzeko berrantolaketa honen barruan geratzen diren lurren jabeei. Azterpen Zehatza behin betiko onartzen denean, lizentziak barriro ere, emongo dira.

Elorrio, 2001eko abuztuaren 24a
ALKATEAK

• ETXEBIDE • Bizkaia •

**EUSKO JAURLARITZAK
BIZKAIKO LURRALDE HISTORIKOARI DAGOZKION
ETA ZUZENKETAREN BAT BEHAR DUTEN ESPEDIENTE
GUZTIEN ZERRENDAK KALERATU DITU**

Eusko Jaurlaritzako Lurralde Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurugiro Sailak, Bizkaiko Lurralde Historikoari dagozkion eta zuzenketaren bat behar duten espedienteen zerrendak kaleratu ditu.

Zerrenda hauek Bizkaiko Etxebizitza Ordezkaritzan izango dira ikusgai zehaztutako epean. Eskatutako zuzenketak egin ezean espedientea bertan agertzen diren datuen arabera artxibatuko edo eba-tziko da. Informazio gehiago eskuratu ahal izateko Etxebideko 012 telefono zenbakira dei dezakezu.

Zerrenden agerpen eta zuzenketa epea

Kontsulta epea: Irailaren 1etik 12ra, biak barne

Lekua: Bizkaiko Etxebizitza Ordezkaritza

(Gran Vía, 85. Bilbo)

Ordezkaritzaren ordutegia: Astelehenetik ostiralera: 9.00-14.00.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
LURRALDE ANTOLAMENDU
ETXEBIZITZA ETA INGURUGIRO SAILA
DEPARTAMENTO DE ORDENACIÓN DEL
TERRITORIO, VIVIENDA Y MEDIO AMBIENTE

Tfnoa. 012 www.euskadi.net/etxebide

INKESTA POLITIKOA. Herritarren borondatea jasotzeko xedea dauka

Nafarroako hauteskunde inkestan sartzea eskatu dute Aralar eta Batzarrek

Legebiltzarreko presidentearentzat, «oso zaila» da eskaera betetzea

Aralarreko kide Josu Gulina, Patxi Zabaleta eta Sagrario Aleman, prentsaurreko batean.

Kristina Berasain | IRUÑEA

Nafarrek alderdi politikoen inguruan duten iritzia jasotzeko irailean egingen den inkestan, Aralar eta Batzarre «bertze aukera politiko gisara» azaltzeko eskatu dute bi taldeetako ordezkariak. Josu Gulinak Aralar taldeko kideak, eta Milagros Rubiok, Batzarreko legebiltzarkideak, eskaera jasotzen duten idazki bana aurkeztu zuten atzo Nafarroako Legebiltzarrean.

Ezker Abertzalearen baitan izandako prozesuaren ondorioz sortutako hiru indar politikoak —Batasuna, Aralar eta Batzarre— inkesta horretan agertzeak duen garrantzia azpimarratu zuten bi aldeetako ordezkariak. «Dagoeneko EH ez delako existitzen», gaineratu zuten.

Josu Gulinaren hitzetan, «nafar guztien borondate politikoa bildu nahi bada, behintzat, nahitaezkoa da alderdi guztiak inkestan ordezkatuak egotea». Milagros Rubiorentzat, aldiz, herrialdeko politikak azken hilabeteotan izan duen bilakaera islatu behar da galdeketa; «horrela ez bada, emaitzak errealitatearen alde bateko ikuspegi faltsua baino ez dira izanen».

Eskaera gauzatzea «oso zaila» ikusten du Castejonek

Nafarroako Legebiltzarreko presidente Jose Luis Castejo-

BATASUNA

Pueio parlamentari izendatzeko prozesua

Marine Pueiok, Iruñeko Udaleko EHko zinegotzi ohiak, ordezkatu du Pablo Muñoz Nafarroako Legebiltzarrean. Aralar Batasunatik bereizi ostean eman zuen dimisioa Muñozek. Batasuna taldeak atzo aurkeztu zuen Pueio izendatzeko idazkia, eta datorren astean hartuko du bere kargua.

PATXI ZABALETA

Aralar taldeko kidea

«Itaunketan ezin dira murriztu herritarrei eskaintzen zaizkien aukera politikoak»

MILAGROS RUBIO

Batzarre taldeko legebiltzarkidea

«Herrialdeko politikak azken hilabeteotan izan duen bilakaera islatu behar da inkestan»

nek, bi aldeen eskaerak ezagutu eta berehala, horiek gauzatzea «oso zaila» dela adierazi zuen, berteak bertze, «inkesta dagoeneko agindua dagoelako».

Castejonen aburuz, «bere garaian argi eta garbi zehaztu zen itaunketa azken hauteskundeetan aurkeztu ziren alderdi politikoentzat zela, Legebiltzarrean eratu ziren alderdientzat, hain zuzen ere».

Aralar ildoko kide Patxi Zabaletak atzo Euskalherria Irratian esan zuenez, ezin dira murriztu herritarrei eskaintzen zaizkien aukerak, «guztion diruarekin egin behar den inkesta delako». Ildo horretan, nafar herritarren boto asmoa egiaekin bat etor dadin nahi bada, Aralarrekin ere kontatu behar dela azpimarratu zuen.

Aralar eta Batzarre datoen hauteskundeetara elkarrekin aurkezteko Milagros Rubiosek joan den astean agertu zuen asmoaren aurrean, Zabaletak Aralarrek «Batasunari aitzintasuna» emanen diola aurreratu zuen. Halaber, duela hilabete Batasunari «ideia trukaketa izateko proposamena» luzatu zietela adierazi zuen Zabaletak, eta oraindik erantzuna ez dutela jaso erantsi zuen.

Egungo Nafarroako egoera ezagutzeko galdeketa datorren irailean egingen du CIES SL enpresak, eta azaroaren erdialdean emanen ditu ezagutzera inkestaren emaitzak, Legebiltzarreko alderdi guztien artean. Nafarroako Legebiltzarrak martxoaren 12an egin bileran adostu zuen inkesta egitea.

PP-PSE. Popularrek ez dute atzera egin

Sozialistek uko egin diote PPrekin zerrenda bateratuak aurkezteari

Erredakzioa | DONOSTIA

Gemma Zabaleta PSE-EEko idazkari instituzionalak adierazi du ez dutela PPrekin zerrenda bateraturik aurkeztuko. Carlos Iturgaitzek herenegun proposatu zion PSEri zerrendak osatzeko zailtasunak dituzten herrietan PPrekin batera aurkezte. Rodolfo Ares PSE-EEko Batzorde Eragileko koordinatzaileak herenegun bertan proposamena baztertu zuen, eta atzo berdin egin zuen Zabaletak, PSE PPren ideologiatik urrun dagoela argudiatuz.

Zerrenda bateratuak aurkezteak «hiritarren nahasmena areagotu besterik» ez lukeela egingo uste du Zabaletak, eta alderdiek koalizio-tan soilik joan behar dutela batera.

PSOEko idazkari Jose Blancok ere PPren proposamena ez du egokitzen jo, eta egin behar dena «hauteskundeetara inongo arriskurik gabe aurkezte» ahalbidetzea dela adierazi du.

PPko idazkari nagusi Javier Arenasek atzo adierazi zuen PPren helburua, PSOEren laguntzarik gabe aurkezte dela, baina ez duela baz-

terzen PSOErekin zerrenda bateratuak osatzeko. PPk eta PSOEkin proiektu, politiko ezberdinak izanagatik, «balore eta printzipio komunak» dituztela dio Arenasek.

«Konstituzioaren, Estatu-tuaren eta askatasunaren defentsa» aldarritzat du PPk, eta ETari «jakinarazi» nahi diote PPk edo PSE-EEK agintzen duten udaletan ez dutela «xantaiarik» onartuko.

EAEko PPko bozeramaile Leopoldo Barrerak ere uste du aproposa litzatekeela zerrenda bateratuak aurkezte, eta EAJ eta EAri ere haietarako gonbitea luzaten die. Alderdiok «ekimen honekin bat ez egiteko arrazoirik» ez dagoela esan zuen Barredak, «horiek ere zenbait udaletako zerrendak osatzeko zailtasunak dituztelako».

Zerrenda horien xedea Batasuna alkatetza duen udaletako agintetzatik kanporatzea litzateke, batez ere, alderdi horrek gutxiengoan agintzen duen udalerrietan.

Zenbait zinegotzik dimitu beharra «askatasunik eta demokraziarik ezaren» adierazgarri da, Barredaren ustez: «Bat eginez, askatasun guneak lortu nahi ditugu».

UPN-PSN. Zinegotzien dimisioak hizpide

PSNk Alberto Catalanen adierazpenak gogor gaitzetsi ditu

Kristina Berasain | IRUÑEA

UPNko idazkari Alberto Catalanek herenegun egin zituen adierazpenak «guztiz gaitzesten» dituela adierazi zuen atzo Nafarroako alderdi sozialistak, prentsa ohar baten bidez. Catalanek esandakoak «manipulazio baldar bat baino ez dira», PSNren iritziz.

Astelehenean dimititu zuten Irurtzungo UPNko zinegotziei haien erabakia «berriaz pentsatu eta karguan segitzeko» eskatu zien Juan Jose Lizarbe PSNko idazkariak. Alderdi erregionalistaren ustez, adierazpenok «arinkeria hutsa» dira, eta alderdikierarik ez egitea eskatu zion PSNri. Azkenik, «egoeraren erabilpen politikoa»

egitea deitoratu zuen. PSNk eta UPNk Estatu ituna sinatzean «alderdikeria» ez egitea adostu zutela gogorarazi zien Catalanek sozialistek.

UPNko zinegotzien dimisioak direla eta, Batasunak eta NEB-IUK prentsa ohar bana zabaldu dute. Batasunarentzat, dimisioak «arazo politiko baten ondorio dira». IUK, aldiz, egoera «oso larritzat» jo zuen.

Atarrabian osoko bilkura

Bien bitartean, atzo iluntzean Atarrabian egin osoko bilkuran UPNko zinegotzi Francisco Eransusen dimisioa ezagutzera eman zen ofizialki. Eta hura ordezkatu duen Jose Luis Medranok kargua har dezan tramiteak hasi ziren.

Autodeterminazioa aldarri

ARRAZAKERIAREN AURKAKO FORO ALTERNATIBOA. Gobernuz Kanpoko Erakundeetako milaka kide bildu dira egunotan Hegoafrikan arrazakeriaz jarduteko

Garbiñe Olaizola | DONOSTIA

Autodeterminazio eskubidea gai nagusietakoa bilakatu da Durbanen (Hegoafrika) Gobernuz Kanpoko Erakundeak egiten ari diren foroan. Bihar amaituko den bilkura, Nazio Batuen Erakundeak (NBE) Hegoafrikako kostaldeko hiri horretan bertan gaurtik irailaren 7ra antolatu duen Arrazakeria, Xenofobia eta Intolerantziaren Nazioarteko III. Konferentziaren alternatiba gisa planteatu da. Foro alternatibo horren lekuko zuzenak dira Euskal Herriko bi ordezkari: Koldo Gorostiaga Batasuneko europarlamentarioa eta Urko Aiartza Giza Eskubideen Ligako kidea.

Konferentzia ofizialari begira NBEk prestatu duen oinarritzko txostenean autodeterminazio eskubideak bere tarte du, 27. artikuluan, hain zuzen. Dena den, Gobernuz Kanpoko Erakundeek atzerapausotzat jo dute. Izan ere, «bereizketa bat egiten da esaten denean eskubide hori herri batzuentzat dela eta ez besteentzat», nabarmendu zion Koldo Gorostiagak EGUNKARIARI. Bereizketa hori, baina, aho batez baztertu zuten Durbanen bildutakoek.

«Artikulu horren arabera, herri guztiak berdina dira, baina autodeterminazioari dagokionez ez. Gauza bera da esatea gizon-emakume guztiak berdina direla, baina zuriekin alderatuz beltzak ez direla berdina», azaldu zuen Gorostiagak.

«Argi gelditu da artikulu horrek desagertu behar duela. Nola liteke arrazismoaren kontrako txosten batean, NBERen arrazismoaren aldeko adierazpen ikaragarriak egotea?», ondorioztatu zuen Gorostiagak. Izan ere, bere aburuz, «herri batzuk besteetatik bereizten baditugu, hor arrazismo hutsa dago».

«Horren atzean dagoen filosofia da —Gorostiagak adierazi zuenez— esatea eskubide hori nahi duenak, bakoitzak bere Estatuarekin egin behar duela».

7.000 partaide

Durbanen egiten ari den foroan mundu osoko Gobernuz Kanpoko Erakundeetako 7.000 lagun bildu dira. Esklabutza, arrazakeria, autodeterminazio eskubidea, sionismoa eta kolonialismoa bezalako gaiak darabiltzate bueltaka partaideek. Kontinente guztiak daude orkezkatzuta eta izaera ezberdineko herrialdeen presentzia na-

Lurrik gabeko mugimenduko kideak NBEko goi bileraren kontrako protestan.

MANIFESTAZIOA

Errebindikazio ugarik lekua izango dute mobilizazio erraldoian

Foru alternatiboari amaiera emateko manifestazio bat antolatu dute partaideek biharko. Manifestazioan 50.000 pertsonak parte hartuko dutela uste dute Hego Afrikako agintariek. Jada, Gobernuz kanpoko hogeita bat erakundek baimena jaso dute Durbango kaleetatik hainbat motatako martxak egiteko. Era guztietako erre-

bindikazioek izango dute lekua manifestazioan. Israelgo okupazioaren aurka arituko dira batzuk, Tibeten independentziaren alde beste batzuk. Gatazka armatuen amaiera, emakumearen berdintasuna, lan eskubideak eta aldarrikapen politikoak nahastuko dira.

Nazio Batuen Erakundearen goi bilerak irauten duen bitartean, 3.000 poliziak babestuko dituzte bisitariak, horien artean, 30 estatuburu. Poliziaren presentzia nabaria izango da eta Konferentzien Nazioarteko Aretoa eta kirolen pabiloia —bertan egingo dira konferentziak— babesteaz gain, hoteletan eta aireportuan barreiatuko dira.

baria da egunotan: Laponia, India, Txetxenia, Nepal eta Ekueador, batzuk aipatzearen.

«Munduan Gobernuz Kanpoko Erakundeak indarra hartzen eta mugitzen ari direla ikustea oso inportantea da. Herri guztietatik etorri diren mugimenduek izugarritzko bizia dute», azaldu zuen Gorostiagak. «Gizarte zibila ez dagoela hilda», erakusten du horrek, Batasuneko europarlamentarioaren iritziz. Eta, aldiz, «estatuen mailan planteatzen diren ekimenak gezoz eta onarpen gutxiago dituzte», azaldu zuen. «Interesgarria

da hemen egotea eta horren lekuko izatea. Batez ere Euskal Herriaren ikuspegitik eztabaibatzen diren gaiak guztiz oinarritzeko dira», gaineratu zuen.

Bisitari ospetsuak

Kofi Annan NBEko idazkari nagusiak eta Winnie Mandela bezalako jende ospetsuak zuzenean parte hartu dute eztabaida guneetan. Horietako batean, Mary Robinson NBEko Giza Eskubideen zuzendariaren hitzek harrera ezin beroagoa jaso zuten. «Hemen lekua eman behar

zaie ijitoi, palestinarrei, afrikarren ondorengoei eta ukiezi-nei», azpimarratu zuen Robinsonek.

Hego Afrikako presidente Thabo Mbeki «konpromiso estimagarria» eskatu zien herrialdeei eta «esklabotza, kolonialismo eta arrazismoaren herentziarekin amaitzeko neurriak» hartzeko galdegin zuen.

NBEk antolatutako goi bilera «salatzeaz» gain, eztabaida «biziak» sustatu dira egunotan. Amaitzeko, arrazismoari buruzko txosten bat egingo dute partaideek.

ELKARRI

Gemma Zabaletak konferentzian parte hartzeko «interesa eta asmoa» azaldu du

Erredakzioa | DONOSTIA

Gemma Zabaletak, PSE-EEko idazkari instituzionalak, Elkarri-k antolatu duen Bake Konferentzian parte hartzeko «interesa eta asmoa» duela jakinarazi zuen atzo.

Elkarri-k, elkarriketa eta adostasunaren aldeko mugimendu sozialak, antolatu duen konferentzian izango dela adierazi zuen horrela Zabaletak. PSEko idazkari nagusi Nicolas Redondo Terrerosek eta Jesus Egiguren idazkariordeak Elkarri-ko arduradunekin bilera bat egin zuten bake konferentziaren helburuak ezagutzeko. Bileraren ostean, PSEk afiliatu guztiei konferentzian parte hartzeko baimena eman zien. Konferentzia horrek bakea lortzeko gutxieneko adostasuna lortzea du xede, eta gizartearen parte-hartzea bultzatu nahi du eztabaidagune, seminario eta foroetan.

EUSKAL PRESOK

Carlos Larrañaga aske utzi dute hamar urte eta erdi kartzelan egin ostean

Erredakzioa | DONOSTIA

Carlos Larrañaga preso debarra (Gipuzkoa) atzo atera zen Ourenseko espetxetik, hamar urte eta sei hilabeteko zigorra bete ondoren. Hiru laurdenak 1998an bete zituen arren, ez zuten atzo arte askatu, Amnistiaren Aldeko Batzordeek salatu dutenez.

1991ko otsailaren 9an atxilotu zuen Espainiako Poliziak, eta bost egunez inkomunikatuta izan zuten. Carabanchel, Valdemoro, Valentzia III eta Ourenseko espetxeetan egon da. Carlos Larrañaga atzo goizaldean irten zen Ourenseko kartzelatik, eta lehenengo harrera atzo egin zioten Debako plazan, gaueko 20:00etan. Ekitaldi politikoa, berriz, irailaren 8an izango da, larunbatarekin, hori ere Debako plazan.

GASTEIZKO GAZTETXEA. Gazte Asanbladak Ertzaintzaren bertsioa ezeztatu zuen atzoko prentsurrekoan, berriro

Ertzaintzaren aurkako salaketak jarri dituzte zenbait atxilotuk

Gaur 20:30erako manifestaziora deitu du Gaztetxeak, Andra Mari Zuriko plazan

Mirian Biteri | GASTEIZ

Gaztetxeako hainbat kidek Ertzaintzaren aurkako salaketa jarri zuten atzo Gasteizko epaitegian, astearte arratseko gertakariengatik. Gasteizko Gazte Asanbladako gazteek gogor kritikatu zuten Ertzaintzaren jarrera prentsurrekoan. Ondorioz, salaketa jartzea erabaki dute zenbaitek: «Tratu txarren-

gatik eta guk jaso dugun egurragatik, salaketak jarri dira epaitegian».

Gaztetxeako bozeramaileak adierazi zuenez, «asteartean betiko moduan geunden. Arratsalde osoan, Ertzaintzaren furgoneta bat egon zen ate parean, gu kikildu nahian. Une zehatz batean, Gaztetxeako pertsona bat kalera atera zen *Utzi bakean Gaztetxea* zioen kartel txiki batez; segidan, ertzainak gainera zihoazkiola ikusita, barrura sartu zen, eta atea itxi. Ondoren, heriotza mehatxuak entzun genituen, eta, egoera lasaitzen saiatu arren, ez ziguten kasurik egin; oso aztoratuta zeuden. Erreakzionatzeko denbora izan gabe, Gaztetxeako atea furgonetarekin bota zuten. Barruan zeudela egurra ematen

MIREN SAEZ

Gasteizko Gazte Asanbladako kideek prentsurrekoa eman zuten atzo, Gaztetxeako atarian.

eta pertsonak identifikatzen ibili ziren. Hasieran ez gintuztela atxilotu behar esan ziguten, baina gero intziz aldatu zuten».

Kontua oraindik ez da amaitu. 15 gazteri «desobedientzia larria» eta «autoritatearen aurkako atentatua» leporatzen diete. Gainontzeko biei «Ertzaintza aintzat ez hartzea»

eta «terrorismoaren goraipamena» egitea gaineratzen zaie.

Horri guztiari aurre egin nahian, Gasteizko Gazte Asanbladak manifestaziora deitu du gaurko. Elkarretaratzea arratsaldeko 20:30ean izango da, Andra Mari Zuriaren plazan.

Gasteizko Batasuna alderdia ere gaiaz mintzatu zen atzo, eta

PP, PSE eta EAJ-EAren jarrera kritikatu zuten. Ertzaintzaren esku-hartzea «nahita egindako probokazioa» izan zela adierazi zuten. PP eta PSEri Gaztetxea «kriminalizatu» nahia egotzi zien. EAJ-EAri «disidentziaren aurka gorputz polizialen bortizkeria erabiliz» ez dela bakea lortzen ohartarazi zion.

EPAITEGIAK. Kanporaketaren ilegaltasuna onartzea eskatu du defentsak, baina epaileak ez dio onartu

Hiru hilabeteko kartzela zigorra ezarri dio Baionako auzitegiak Pagoaga Gallastegiri, egoitza debekua berriz ere hausteagatik

Eneko Bidegain | BAIONA

Baionako auzitegiak Jose Mari Pagoaga Gallastegi hiru hilabeteko presondegira kondenatu zuen atzo arratsaldean. Pagoagari «frantses lurraldean egoteko debekuaren haustea» leporatzen diote. Jadanik hilabete bateko kartzela zigorra eman zioten iaz, arrazoi berarengatik. «Delitu bera errepikatzeagatik»

ezarri diote, aldi honetan, zigor gogorragoa.

Epaileak prokuradorearen eskaera jarraitu zuen, osoki. Catherine Domingo prokuradoreak hiru hilabete eskatu zituen Jose Mari Pagoagaren aurka. Alta, Maritxu Paulus Basurco abokatuak, Pagoagaren zurriz az gain, egoitza debekuaren «ilegaltasuna» salatu zuen.

Frantses administrazioak

1997ko martxoaren 31n ezarri zion kanporatze erabakia, garai hartan bertze hamarnaka errefuxiaturik bezala. Pagoaga 1996an itzuli zen Ipar Euskal Herrira. Atxilotu eta Guardia Zibilaren eskutan utzi zuten. Maritxu Paulus Basurcok oroitari zuen bost egunez atxiloturik atxiki zutela, eta bost hilabetez preso. Pagoagak «ez du bere kontrako auzirik Espai-

nian, eta ez da behin ere kondenatua izan Frantzian», adierazi zuen abokatuak. Alta, «prozedura urgentea, pertsona biziki arriskutsuen aurka» abiatzen dela zehaztu zuen. «Pagoaga erakunde armatu bati lotua dela frogatzen duen elementurik ez dago», jarraitu zuen.

Gainera, Ministerioari behin baino gehiagotan eskatu diote debeku hori altxa dezaten edo

MARITXU P. BASURKO

Abokatua

«Pagoaga erakunde armatu bati lotua dela frogatzen duen elementurik ez dago»

gutxienez eskaerari erantzun bat eman diezaioten, ezezkoa izanik ere. Abokatuak ez dute behin ere erantzunik lortu, Paulus Basurcok salatu zuenez.

Marie-Helene Ville epaileak ez zien abokatuaren solasei seriotasunik onartu, eta Pagoaga kondenatzea erabaki zuen.

LABURAREN

Jokin Galarraga haurra arriskutik kanpo dago, eta ondo ari da osatzen

Jokin Galarraga, jostailu-bonba baten eztandak zauritutako haurra, arriskutik kanpo dago, Donostiako Ospitaleko iturrien arabera. Zainketa Berezien gelan jarraitzen du, baina egunotan hobera egin du. Aurpergia orbainez beterik du, eta konpondu ezin den itsutasuna. Hala ere, goiz da oraindik burmuinean eduki ditzakeen kalteak zeintzuk diren jakiteko.

Donostiako EAren egoitzaren aurkako eraso aldarrikatu dute

Donostian, asteazken gauean EAren egoitzari egindako eraso aldarrikatu dute EGUNKARIA egindako dei baten bidez. Egoitza pintura gorri eta horiz zipriztindu, eta *Zipaioek ere torturatzen dute* pintada egin zuten. EAJri eta EAri «argi ibil daitezela» ohartarazi zien dei egileak, «berriz ere Euskal Herria saltzen ari baitira».

Jaurlaritzak uda osteko lehen Gobernu Kontseilua egingo du gaur

Juan Jose Ibarretxe, EAEko lehendakaria, eta haren gobernuko hamar kontseilariak bilduko dira gaur goizean Donostiako Miramar Jauregian, uda osteko lehen Gobernu Kontseilua egiteko. Eusko Jaurlaritzaren bilera amaitu ostean, eguerdian, prentsurrekoa emango du lehendakariak. Azken bilera uztailaren 30ean egin zuten.

EFE

Juan Jose Ibarretxe.

PP-PSOE Estatu itunak irailaren 5ean egingo du hurrengo bilera

PP-PSOE Estatu itunaren Jarraipen Batzordea irailaren 5ean bilduko da. PP eta PSOEko ordezkariak izango dira bertan, eta Madrilgo Diputatuen Kongresuan egingo da. Mariano Raxoi Espainiako Barne ministroak adierazi zuen «era horretako batzarretara ohitu» behar dela, eta ez dela «egunero albiste handiak» agertzerik espero behar.

SUTEA. Arratsalde eta gau osoa behar izan zuten suhiltzaileek San Pedro mendilerroko sutea kontrolatzeko

Haizearen ondorioz, luze eman dute asteazkenean hasitako itzaltze lanek

Azken urteetan Euskal Herrian izandako suterik handiena izan da, eta 430 hektarea baino gehiago erre dira

Erredakzioa | IRUÑEA

Asteazken arratsaldean San Pedroko mendilerroan hasi zen sutea kontrolatzea lortu zuten atzo Nafarroako suhiltzaileek; hala ere, 24 orduz bertan jarraituko zutela jakinarazi zuten, sua berriz ez pizteko.

430 hektarea baino gehiago kiskali dituen sutea asteazken arratsaldeko 16:30ak aldera hasi zen Aurino mendian, Galipentzu, Caseda eta San Isidro del Pinar herrien artean. Vigasko behatokian zegoen zaintzaile batek kea zegoela ohartarazi zuen.

Ondoren, herritarrek SOS Nafarroara egindako deiek sute bat zegoelako susmoak baieztatu zituzten; eta Nafarroako Suhiltzaileetako, Foruzaingoko eta Guardia Zibileko kideak bertaratu ziren.

Sutea oso handia zela-eta, Zangozako, Tafallako, Lizarrako eta Iruñeko suhiltzaileak deitu zituzten. Nafarroako Gobernuak udako suteei aurre egiteko kanpainarako alokatu zituen bi helikopteroak eta suteen aurkako abioneta ere behar izan zituzten. Guztira, 60 lagun baino gehiago aritu ziren sua kontrolatzeko lanetan.

Foruzaingoak eta Guardia Zibilak, bestalde, ingurura hurbiltzen zen jendearen sarrera kontrolatu zuten.

Basobera, abaritzak, bazkalekuak eta hainbat pinudi erre ziren San Pedro mendilerroko sutean.

Sutea kontrolatzea zaildu zuen haizeak

Zaila izan zen sua itzaltzea; izan ere, haize bolada bortitzek sua berriz piztu zuten. Gainera, Aurino mendira iristea zaila da, eta Galipentzuko biztanleen arabere-

ra, bertan gertatzen diren suteak kontrolatzea zaila da, baso tartean baitako eremua.

Iluntzean, bi helikopteroek eta abionetak alde egin behar izan zuten, oraindik sua kontrolatuta egon ez arren; Zangoza, Tafalla, Lizarra eta Iruñeko

suhiltzaileek bertan jarraitu zuten. Azkenean, gau osoa lanean egon ondoren, 05:15ak aldera, kontrolatzea lortu zuten.

Bestalde, atzo, suhiltzaile-erreten batek eta suteen aurkako bi helikopterok San Pedroko mendilerroan jarraitzen zuten,

sua berriz ez pizteko. Aurrea hartzeko neurrietako bat, suteak hartutako inguruan behin eta berriz ura botatzea izan zen. 24 ordu igarota, berriz, sutea eta arriskua amaitutzat emanen zutuztela iragarri zuten.

Guardia Zibila eta Foruzaingoko Ekologia Babeserako Batzordea, bere aldetik, sutearen jatorria ikertzen hasi ziren.

BESTE EZBEHARRAK

Azken urteetako suterik handiena

Azken urteetan Euskal Herrian izandako suterik handiena izan zen asteazkenean hasitakoa, 430 hektarea inguru erre baitziren. Atzo ari zen haizeak, gainera, sua zabaldu zuen suhiltzaileen lana zailduz.

Aurretik, abuztuan, beste sute handi bat izan zen Gaubean (Araba). Orduan 230 hektarea baso erre ziren, artadiak eta pinudiak batez ere, Suhiltzaileek 24 ordu baino gehiago eman zituzten sutea itzaltzen, ezin izan baitzuten lehen memetoan kontrolatu, eta sua mendian zabaldu baitzen.

Arabako Foru Aldundiko agintariek 15 eta 20 urte bitarteko epea aurreikusi zuten paisaia be-

re onera etortzeko, baina ekologistek aldi luzeagoa beharko dela erran zuten. Iaz, berriz, Ezkabán, beste sute handi bat izan zen; asteazkeneak, San Pedro mendilerrokoak, berriz, hark hartu zituen hektareak halako lau erre ditu. Hala ere, zuhaitz gutxiago erre dira oraingoan eta, beraz, Ingurugiro teknikarien hitzetan, kalte ekologiko handiagoa izan zen Ezkabán.

1996ko ekainaren 7an, 300 hektarea zereal erre ziren Sesman eta 100 hektarea basobera eta pinudi Cruceroko udal barrutian.

Bestalde, duela zazpi urte, 1994ko uztailean, 1.300 hektarea erre ziren Petilla de Aragonen. Ordutik hona, San Pedroko mendilerrokoa izan da Nafarroako zabalena.

Aurtengo garrantzitsuena izan da asteazkeneko sutea. Nafarroan bestalde, 1985etik, «bi sute handi» bakarrik egon dira, hau da, 500 hektarea baino gehiago erre dituztenak.

Basobera eta abaritzak erre ziren batez ere

Ingurumen, Lurralde Antolakuntza eta Etxebizitza Saileko teknikariak ere joan ziren bertara. Baso-teknikariak eta mendi-jagoleak ezbeharraren eragin ekonomiko eta ekologikoa aztertzen hasi ziren. Halaber, ingurua suspertzeko aukerak ere ikertu zituzten.

Teknikarien arabera, batez ere, basobera eta abaritzak erre ziren, bertoko bazkalekuez gain. Hala ere, hainbat pinudi ere kiskali zirela jakinarazi zuten. Bestalde, hainbat zona, beste sute batzuetan izandako kalteetatik erabat osatu gabe zeuden.

IRATXE LANDETA BIZKAIKO FORU ALDUNDIKO GIZARTE EKINTZAKO ZUZENDARI NAGUSIA

«Legez kanpoko adopzioen ondorioak haurrarentzat dira beti»

Bizkaian gertatutako legez kanpoko adopzioek ondorio larriak sor ditzaketela ziurtatu du Iratxe Landetak. Adopzio prozesua luzea den arren, haur bat edozeinek izan dezakeela ziurtatu du; joan den urtean, 151 egokitasun agiri banatu zituzten.

Garbine Intxausti | BILBO

Azken egunotan jakinarazitako adopzioen gaiaz mintzatzeko, Bizkaiko Foru Aldundiko Gizarte Ekintzako zuzendari nagusiarekin elkartu gara. Legez kanpoko adopzioen ondorioez eta haurrak izateko bideez hitz egin du.

■ **Gaur egungo emakumeek orokorrean lan egiten dute, eta beranduago ezkontzen dira. Hori horrela izanik, bikoteek zergatik jotzen dute adopzioa?**

Oso gutxi dira haur bat edo gehiago izanda beste bat adoptatzea erabakitzen dutenak. Bikote gehienek harreretara jotzen dute. Izan ere, bost urte baino gehiagoko haurrak ezin daitezke adoptatu, adin horretan gurasoak nortzuk diren badakitelako. Horregatik, duela hiru urte EAEn harrera sistema jarri genuen martxan. Horren arabera, haurra Aldundiaren babespean egongo litzateke. Kanpotik etorritako beste guraso batzuk haur horrekin egongo liriateke, baina adopzioa izan gabe. Bi ama eta bi aita izango litzukete. Ideia korapilatsua dirudien arren, haurrek oso ondo hartzen dute. Helburua guraso biologikoen bergizarteratzea lortzea da, haurra haiekin bizi dadin. Orain, 34 haur dabilta sistema horrekin.

■ **Guraso biologikoei aukera daukate haurra berriz hartzeko?**

Oso desberdina da haurra abandonatzea edo guraso agintea kentzea. Azken hori gertatuz gero, jasotako haurra sistema publikoaren esku geratzen da, eta adoptatzeko prozesua jartzen da abian. Eta adoptatua izanez gero, guraso biologikoak, normalean, epaitegietara joaten dira. Guraso biologikoei haurra kentzeko arrazoiak ugariak dira: droga, alkohola edo tratu txarraz izaten dira, batez ere. Haurra abandonatzen bada, Aldundiaren abegi etxera eraman eta adoptatuak izaten dira.

■ **Nola ohartzen zarete haurrak ez duela beharrezko arreta jasotzen?**

Guk oso sistema konplexua

XOUSE SIMAL

HAURRAREN BEHARRA

ADOPZIOAK

“Adopzioa haurrak familia izan dezan egiten da, eta ez bikoteak haurrak eduki ezin dituelako»

daukagu. Udal guztietan familiekin zein kalean lan egiten duten lan taldeek, eskolek eta sendagileek laster antzematen dituzte haurren arazoak. Orduan, Aldundiak esku hartzen du: gurasoei deitu eta haiekin hitz egiten hasten da. Gaur egun, 1.500 haur baino gehiago daude arriskuan. Eta guraso agintea galdu duten 410 haur daude zentroetan.

■ **Homosexualek zergatik ezin dute adoptatu?**

Legeak uzten ez dielako; legalez ez dago arautua. Beraz, haur bat adoptatu nahi izanez gero, legera jo beharko lukete. Hori ez dugu guk erabakitzen.

■ **Bizkaian legez kanpo adoptatutako haurrekin zer gertatuko da?**

Orain prozesu judizial batean sartuko dira; guk horretan ez dugu zereginik. Gure menpe haurrak bakarrik ditugu, eta gure helburua haur bakoitzarentzat irteera egokiena lortzea da. Horrelakoetan, arazoak

adopzioko gurasoentzat, bitartekariarentzat eta guraso biologikoentzat dira. Guztiek, espesxe zigorra jasotzeaz gain, guraso agintea gal dezakete. Zigorra gogorra da, baina haurren eta organoen trafikoa ekiditeko jartzen da. Gu jada hedabideetan atera gara jarraitu behar diren pausoak azaltzeko. Kontuan izan behar dugu lehenengo adopzioa haurrak familia behar zuelako egin zela, eta ez bikoteak haurrak eduki ezin zituelako. Bikoteak haurren bat nahi izanez gero, aukera daukate; iaz 151 egokitasun agiri eman genituen.

■ **Kanariar Uharteetako ordezkari bat Errumaniara joan da hango haurren adopzioak egiten jarraitu ahal izateko. EAEn Boliviako haurrak eskatzen dituzte bikoteek, baina hango haurrak ezin dira ekarri.**

Boliviaren kasuan, beren sistemak hitzarmen bat eskatzen du. Eta agiri hori Espainiako Gober-

nuarekin sinatu gabe dago; baldintzak, beraz, Hego Amerikako herrialdeak jartzen ditu. Herrialde bakoitzak lege batzuk ditu. Errumaniar, Errusiarekin gertatzen zen bezala, barruko sistemari arauak aldatzen ari direnez, horrek iraungo duen epean itxi egin dute adopzio sistema; barne arazoak dira. Hori bukatzen dutenean, berriro hasiko da haurrak jasotzeko sistema. Kolonbiaren kasuan, tramitazioak luzeak diren arren, adopzio sistema oso ona daukate.

■ **Atzeritik ekarritako haurrek beren lurraldera joateko joera daukate?**

Haurrei txikitatik esan behar zaie. Horrela egiten bada, haurrek ez dute inolako traumarik izango adopzioarengatik. Horregatik, gurasoei gomendatzen diegu hasieratik esan dezaten. Haurrak badu modua guraso biologikoak nortzuk diren jakiteko. Epailearen baimena lortu ondoren, erregistro zibilerako jo dezake.

GAZTERIA

Istiluak izan dira Urduñako zentroko etorkin gazteen eta langileen artean

Erredakzioa | BILBO

Joan den ekainaren 28tik Urduñako Gabriel Maria Ibarra ikastetxean 30 etorkin gazte daude, ordura arte Loiuko Zabala-koetxe aterpetxean egon zirenak. Lekualdaketa horrekin, Bizkaiko Foru Aldundiko arduradunek etorkin, hezitzaile eta auzokideen artean sortutako tentsioa baretu nahi izan zuten. Baina, hilabete bi igaro ostean, Urduñako zentroan ere istiluak gertatzen ari dira.

Istiluok direla medio, zentroko langileek —irakasle zein bestelakoak— hainbat salaketa aurkeztu dituzte Ertzaintzak Laudion duen polizi etxean. Langileok gazteengandik pairatzen dituzten «eraso fisiko zein ahokoak» salatu dituzte.

Langileok adierazi zuten, egoera «jasangaitza» da: «Ezin dugu ezer egin. Nahi dutena egiten dute. Ez dute lagundu nahi. Hemen bizitzeko baimena lortu eta lana egitera alde egin nahi dute».

«Gure esku dago»

Ricardo Ansotegi Ongizate diputatuaren hitzetan, «langileek nahiago dute jatorri arabiarreko gazteak bezain gatazkatsuak ez diren adin txikikoekin lan egin, eta salaketok horren ondorio izan daitezke».

«Horren guztiaren atzean, enplegu finkorik ez duten langileen egoera dagoela uste dut; bestelako adin txikikoekin lan egin nahiago dute, baina ez nuke esango arrazoi arrazistarik dagoenik», nabarmendu zuen.

«Egia da etorkin gazteak istilu asko sortzen ari direla, baina arduraz jokatu eta gure esku dagoen guztia egin behar dugu egoera bideratzeko», gehitu zuen.

Bizkaiko Foru Aldundiaren haur eta gazteria politikak «porrot» egin duela salatu zuen LAB sindikatuak atzo. LABen arabera, Urduñako zentroa ez dago gazte horientzako prestatua, ez baita haien zainkuntza proiektu berezirik garatu.

HITZ BITAN

OSASUNA

Legionellaz informatzean akatsak izan zirela onartu du Cerverak

Erredakzioa | IRUÑEA

Bideko Ama Birjinaren ospitalean izandako legionella kasuen berri ematean akatsak izan zirela onartu zuen atzo Nafarroako Osasun sailburu Santiago Cerverak. Radio Euskadiri egindako adierazpenetan akats horien errua berea dela adierazi zuen. «Nik erabaki bainuen gertatzen zenaren berri emateko sei egun itxarotea».

Santiago Cerveraren ustez, informazio zehatzagoa eman behar zuten, lehenengo kasuak agertu zirenean. Horrez gain, ordezkari sindikalei eta erietxeko garbitasun taldeari ez ziotela informazio zehatzik eman aitortu zuen.

Hori hala izan arren, gaixoei, haien senideei, medikuei eta erizainek gertatzen zena lehen unetik jakin zutela nabarmendu zuen Cerverak.

Gaixoei informazio zehatzagoa eman behar ziotela uste du Osasun sailburuak: «Batez ere ondoren gizartean eta komunikabideetan garrantzi handia ematen zaion gaia delako».

Legionellaz informatzean akatsak izan direla onartu arren, osasun ikuspegitik arazoari behar bezala egin zaiola aurre adierazi zuen Cerverak.

Biharamuneko pilula

Cervera Sanferminetan biharamuneko pilulak banatzeagatik Andrea zentroari ezarritako espedienteaz mintzatu zen. «Espedientea ezarri diogu sendagaiaren legea hautsi duelako. Horren arabera, sendagaiak baimena dutenak bakarrik bana ditzakete».

Cervera pilula hori saltzearen alde agertu zen. «Hala ere, ez dut nahi Andaluzian gertatzen ari dena gertatzea. Bertan askatasun osoa baitago pilula hartu eta saltzeko, eta bertako hainbat diskoteketan pilula hori ari dira saltzen legez kanpo», adierazi zuen.

GARI GARAIALDE

Errepidean normaltasuna nagusi bazen ere, ohiko lekutan auto ilarak izan ziren.

ZIRKULAZIOA

Normaltasuna nagusitu da euskal errepideetan, itzulera operazioaren lehen egunean

Erredakzioa | BILBO

Eusko Jaurlaritzako Herrizaingo Sailak eta Nafarroako Foru Poliziak dagoeneko abian jarri dituzte udako oporretako itzulera operazioak. Araban, Bizkaian eta Gipuzkoan atzo eguerdian hasi zen, eta Nafarroan bart jarri dute martxan. Edonola ere, operazioaren lehenengo egunean normaltasuna nagusitu zen euskal errepideetan.

Udako oporretako itzulera, oro har, ez da zirkulazio arazo larririk izaten, Herrizaingo Saila zein Foru Poliziaren arabera, itzulera mailakatua izaten delako. Dena dela, asteburu honetan, batez ere igandean, zirkulazio handia espero dute.

Dagoeneko abian diren itzulera operazioen helburua «istripuak eta auto ilarak saihestea» da. Horretarako, Ertzaintzak helikopteroak erabiliko ditu, eta hainbat herritako Udaltzaingoen laguntza ere jasoko du. Zirkulazio handia izaten duten herrietako udaltzainak izango dira oporretako itzulera operazioan jardungo dutenak.

Nafarroan, bestalde, Foru Poliziaren 40 patruila txandaka arituko dira gaur zirkulazioa zaintzen, eta 32 patruilana larunbatean eta igandean. Era berean, Nafarroako Gobernuaren helikopteroaz baliatuko dira, aietik errepideetan gertatzen den guztia ikusi eta horren berri emateko.

Nafarroako errepideetako

«ohiko puntu beltzak» honako hauek izaten dira: N-1 (Madril-Irun) Ziordia eta Etxegarate artean; NA-232 (Santander-Bartzelona), Alfarotik Cortesera bitartean; N-111 (Iruñea-Logroño), auto ilarak Gares, Astrain eta Zizur Nagusian; N-240 (Iruñea-Huesca), auto ilarak egon daitezke Esa, Ledea eta Elon; A-15ean; eta Iruñea inguruan.

Bestalde, EAEko «puntu beltzei» dagokionez, Ertzaintzak ondokoak aipatu ditu: Etxegarateko mendatea, Donostiako saihesbidea, N-1 errepidean, Biriaturtik Andoainera; Aramiño; eta A-8, El Haya eta Santurtzi tartean, Arrigorriaga, Alonsotegi eta Sodupen.

Auto pilaketak saihesteko zirkulazioaren arduradunek hartu duten beste neurrietako bat hain ohikoak diren errepideetako obrak gelditzea izan da. Horrela, igandea bitartean errepide konponketarik ez da egongo, eta haiek sortzen dituzten eragozpenik ere ez.

TIROKETA

Sindikatuak babesa eman diote Bilboko Udaltzaingori

Bilboko Udaleko sindikatuak —ELA, CSIF, UGT eta CCOO— asteburuan izandako tiroketan udaltzainen jarrera egokia izan zela uste dute, eta Udaltzaingori babesa helarazi zioten. «Ezin da haien profesionaltasuna eta gaitasuna zalantzan jarri». Bestalde, zauritutakoari ahalik eta azkarren osatzea desio zioten.

INGURUMENA

Greenpeace-k Kontseilu Nuklearra izaten ari den jarrera salatzen du

Garofako segurtasuna arriskuan izan arren, Segurtasun Nuklearrerako Kontseilua ez duela ezer egin salatu zuen, atzo, Greenpeace-k. Erreaktoreetako hainbat pieza egoera txarrean daude, talde ekologistaren arabera; eta horren aurrean kontseiluak ez du neuririk hartu. Zentraleko iturriek ez diete garrantzirik eman Greenpeace-ri kritikei.

LAPURRETA

Banketxe bateko langile batek pistola kendu dio lapur bati

Ertzaintzak A.U.M., 40 urteko zarautzitarra, atxilotu zuen, Donostian, banketxe bat lapurtzekotan zegoela. Lapurretara saioa Antiguako banketxe batean gertatu zen. Gizona banketxean sartu zen eta langileetako bati dirua eskatu zion pistolarekin apuntatuz. Une batez, lapurra beste alde batera begira zegoela, gainera bota eta pistola kendu zion langileak. Ertzaintza etorri bitartean hainbat langileren artean atxiki zuten. Ertzaintzak gizona atxilotu, eta pistola gezurrezkoa zela ikusi ahal izan zuten.

HEZKUNTZA

Adituen ustez, motibazio gutxien duten ikasleak dira teknologia berrien aurrean hoberen erantzuten dutenak

Bartzelonako Unibertsitate Autonomoko irakasle Jaime Samarra-nomak atzo EHuko udako ikastaroetan adierazi zuenez, motibazio gutxien duten ikasleak dira Internet bezalako teknologia berrien aurrean hoberen erantzuten dutenak. Samarranomak autoheziketarako teknologia berriek duten garrantzia nabarmendu zuen. Horrela, neurri handi batean aurre egingo litzaiokeelako gaur egun ikasleen artean dagoen aniztasunari. «Egungo sistemarekin, non ekintza guztiak batera egiten dituzten, ezinezkoa da banakako heziketa egitea», nabarmendu zuen Samarranomak. Horrez gain, bere ustez gaur egun heziketaren zati handi bat teknologia berrien bidez egin beharko litzateke. «Izan ere, berdina da ordenagailuz idaztea eta boligrafoz idaztea. Bi kasuetan zerbait komunikatu nahi da».

Kultura Sailak diruz lagundutako egunkaria

DIRU POLITIKA. Europako Banku Zentralak (EBZ) merkatu eta aztertzaile gehienen aurreikuspenak bete eta puntu laurdena jaitsi zituen atzo euroaren eremuko interes tasak. Erabakia euro bilete eta txanponak aurkezteko egunean hartu du erakundeak.

EBZk %4,25era jaitsi ditu interes tasak eta euroa erakutsi du lehenengo aldiz

Duisenbergekek onartu du euroaren eremuko hazkunde ekonomikoa ez dela aurreikusitako tasara helduko

Interes tasaren bilakaera

Agentziak | FRANKFURT

EBZk urtean bigarren aldiz murriztu zituen atzo interes tasak, bietan %0,25 puntuko beherakadarekin. Aurreko aldia iragan maiatzaren 10ean izan zen, interesak %4,50era jaitsi zituenean. Atzo berriz, %4,25era eraman zituen.

Euroaren eremuko bi datu ekonomikok eraman dute batik bat EBZ dirua merkatzera: alde batetik, inflazioa kontrolpean dago, uztailean %3tik %2,8ra jaitsi baitzen; bestetik, hazkunde ekonomikoa moteltzen ari dela egiaztatzen du erakundeak.

Horretaz, Wim Duisenberg EBZko presidentea onartu zuen EEBBetako geldialdi ekonomikoa «espero baino sakon

OLIVER BERG / EPA Wim Duisenbergekek euroak izango duen behin betiko irudia aurkeztu zuen atzo Frankfurt hirian.

eta luzeagoa» izan dela, eta ahulezia horrek Europan ere eragina izan duela.

Hazkunde aurreikuspenak jaitsi

Hala, aurtengo ekitaldian euroaren eremuko lurraldeen hazkunde aurreikusitako %2,2-%2,5eko tasaren azpitik gera-

tuko dela iragarri zuen Duisenbergekek (lehenengo hiru hilabeko an hazkunde tasa %2,6koa izan da). Hazkunde apal horren arrazoia kanpoko eskaria dela azaldu zuen, EEBBetako eta Japoniako ekonomien ahulezia, hain zuzen.

Era berean, inflazioak aurre-

ko hilabeteetan izan duen gorakadaren eraginez, Europako herritarren errenta eta kontsumoa jaitsi egin dira. Horretaz, Wim Duisenbergekek iragarri du inflazioak datozen hilabeteetan behera jarraituko duela, neurri handi batean euroaren sendotasunari esker. Horrela, barne

GELDIALDIA

Estatu Batuetako geldialdi ekonomikoa «uste baino sakon eta luzeagoa» dela dio Wim Duisenbergekek

eskaria suspertu egingo dela esan du.

Hala, EBZko buruak aurreratu du inflazioa %2ren azpikoa izango dela 2002ko lehenengo seihilekoan. Helburu horrekin, «interes tasak egokiak dira une hauetan prezioen egonkortasunari eusteko», esan zuen.

Erreformak eta soldatak

Euroguneko lurraldeek egin beharreko erreforma fiskalek eta egiturazkoek ere hazkunde ekonomikoa bultzatuko dutela azpimarratu du Duisenbergekek, eta gobernuei erreforma horiek lehenbailehen ezartzeko eskatu die. Erreforma horien artean pentsio sistemak aipatu zituen.

Europako Banku Zentraleko presidentea pozik azaldu da aurtengo soldaten moderazio-agatik. Soldatak inflazioa bultzatzen eragileetako bat dela uste du, eta geldialdi ekonomikoa dela eta, joera apal hori mantenduko den itxaropena agertu du.

ONDORIOAK

MERKATUAK

Sekulako beherakada burtsetan, eta euroak gora

EBZk erabakitako interes jaitsierak ez du eragin positiborik izan burtsetan. Merkatuek neurria lehendik espero zuten, eta ez dute erreakzionatu irabaziekin. Bestalde, Wim Duisenbergekek Europako ekonomia-aren hazkundeari buruz esandakoak ezkontasuna eraman die. Azkenik, EEBBetako kontsumoaren geldotasunari buruzko datuak egun beltza biribildu zuen. Londresko FTSEk %1,5 galdu zuen, Frankfurtoko Dax-ek eta Parisko CACek %2,7, eta Madrilgo Ibex-ek %2,8. Euroak, berriz, balioa irabazi zuen, 0,916 dolarretaraino (0,9095 truke balio ofiziala).

MAILEGUAK

Murrizketak eragin eskasa izango du maileguetan

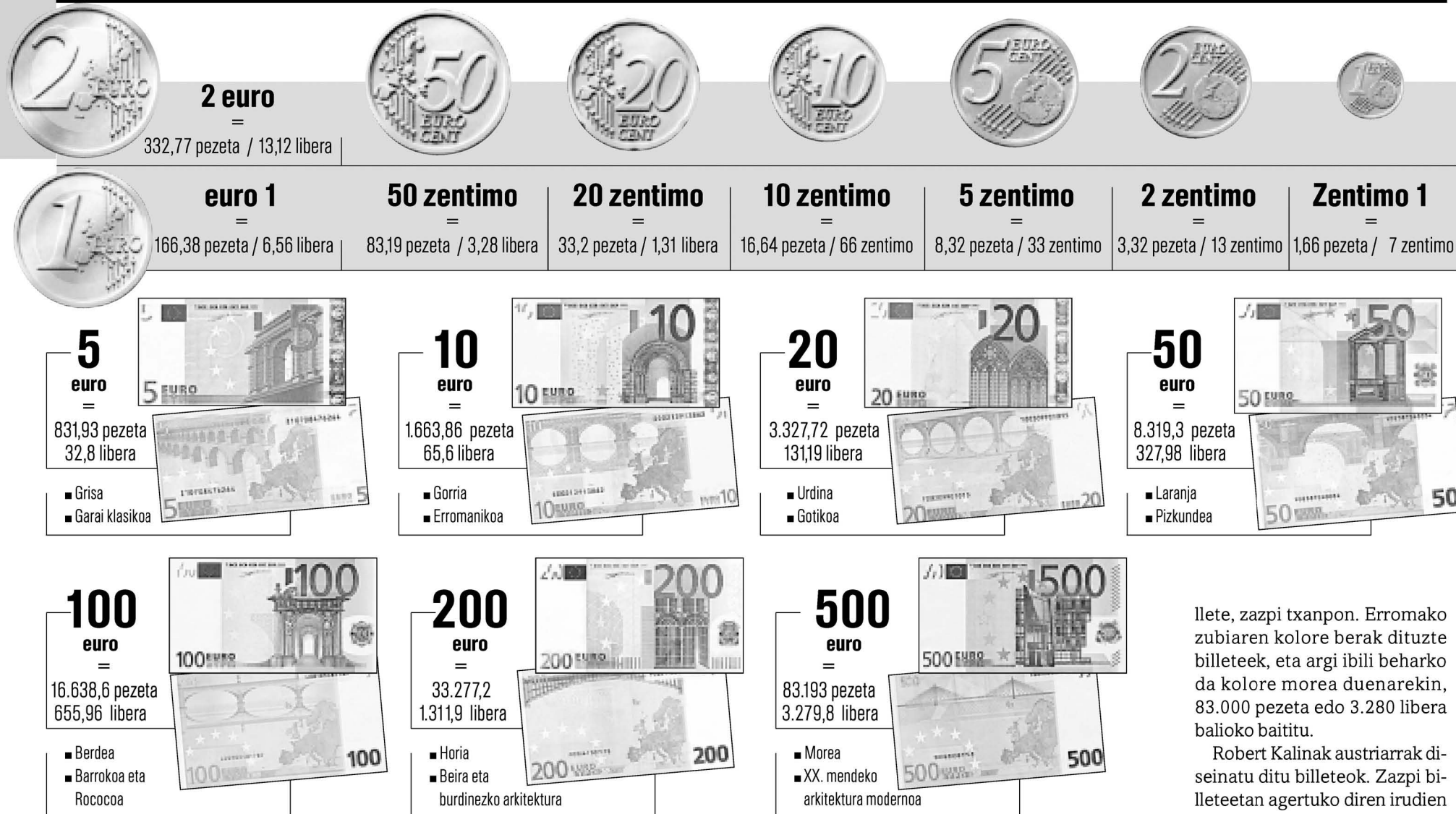
Kontsumitzaile elkarteek ontzat hartu dute EBZk erabakitako interes tasen murrizketa. Hala ere, herritarrek gaur egun ordaintzen ari diren maileguetako interesetan eragin eskasa izango duela ohartarazi dute. Izan ere, hipoteka mailegu gehienetako interesak Euribor eta Mibor adierazlearen arabera dira, eta adierazle horiek lehenagotik egin zuten interes beherakada, eta une hauetan %4,25en azpitik daude. Nolanahi ere, interes tasen jaitsiera «kontsumitzaileentzat beti izango da ona», ziurtatu dute elkarte horietako iturriek.

BALORAZIOAK

Iritzi kontrajarriak balizko beste murrizketa bati buruz

EBZk arrazoia eman die aztertzaile nahiz erakunde ekonomikoek, gehienek 0,25 puntu inguruko jaitsiera espero baitzuten. Hala ere, aditu horiek ez daude ados orain Europako diru erakundeak aurtengo beste interes jaitsierarik erabakiko duen ala ez iragartzera-koan. EBZk interes murrizketa handiagoa egiteko marjinarik bazuela onartu dute denek, eta batzuek atzo 0,5 puntuko murrizketa ere espero zuten. Duisenbergekek ez du argibiderik eman: «Ezin dut aurreikusi zein izango den hurrengo mugimendua, ezta norantzkoa ere», esan du EBZko presidentea.

BILLETE ETA TXANPON BERRIAK

llete, zazpi txanpon. Erromako zubiaren kolore berak dituzte billeteek, eta argi ibili beharko da kolore morea duenarekin, 83.000 pezeta edo 3.280 libera balioko baititu.

Robert Kalinak austriarrak diseinatu ditu billeteak. Zazpi billeteetan agertuko diren irudien bitartez, Europako hainbat garai historiko eta arte estilo bilduko dituzte: erromatar eta greziarren garaian hasi, eta XX. mendean amaitu. Dena den, irudiak ez daude inon kokatuak; irudimenak sortuak dira.

Horrez gain, Europako Bata-sunaren sinboloa, euroaren ikurra alfabeto greko eta latinoan, EBZren inisialak eta Duisenbergen sinadura izango dituzte billeteak.

Euroa suspertzea espero dute

Wim Duisenberg-ek pertsona hotzaren fama du. Presio itzela jasan behar izaten du, estatu, ekonomilari, merkatu eta inbertsiogile haren erabakien zain egoten baitira; hala ere, ez dute haren begi urdin hotzek urduritasun edo inongo emoziorik islatzen. Atzo, ordea, «hunkituta» zegoela aitortu zuen finantzia gizon holandarrak.

Azken batean, euroak bi urte eta erdi baino ez ditu. Atzo eman zizkieten behin betiko jantziak, eta laster ibiltzen has-teko garaia iritsiko zaio. Eta orain artekoa baino sendotasun gehiago erakutsi beharko du hemendik aurrera; izan ere, 1999ko urtarrilaren 1etik, euroaren balioak %22,05 egin baitu behera. Ahulaldi horrek izan du eraginik eguneroko bizitzan, gasolina eta beste hainbat produktu nabarmen garestitu dire-lako.

Dena den, EBZko arduradunek uste dute euroa, behingoz errealtate egitean, suspertu egingo dela. Errealtateak berak erakutsiko du hipotesi egiazta-tzen den edo, ustearen beste er-dia bezala, usteldu egiten den.

Zaila izango da euroa faltsutzea

J. Senar | DONOSTIA

Badator euroa, eta, esku artean izateko lau hilabete baino gertzen ez direnean, azkenean jakin da zein itxura izango duten billete eta txanpon berriak. Atzo erakutsi zuen Wim Duisenberg Europako Banku Zentraleko buruak euroaren behin betiko irudia.

MONETAREN AURKEZPENA. Lau hilabete baino falta ez direnean, euroak izango duen behin betiko irudia erakutsi dute

EBZk ahal duen gehien luzatu du aurkezpena, diruaren faltsifikazioak eragotzi asmoz. «Iku-tu, begiratu eta buelta eman» izango da EBZren leloa hiritar-

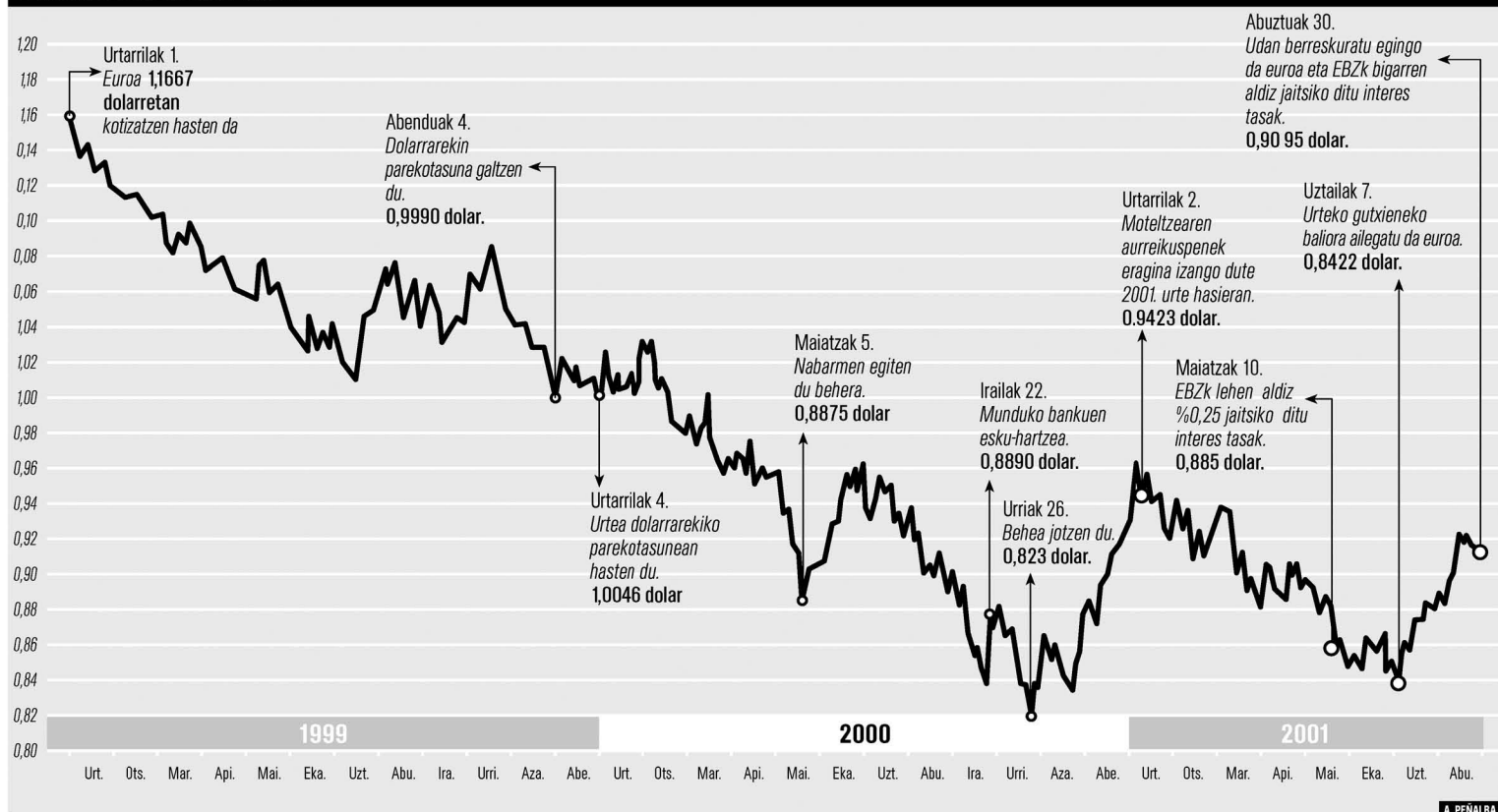
rrek euroak benetakoak direla ziurta dezaten.

Faltsifikatzaileek *lan* zaila izango dute, ordea, billete ba-koitzak hainbat segurtasun

neurri izango baititu: faltsutze-ak eragozteko segurtasun han-diko paperaz egingo da; hologra-mak eta metalezko hari bat ditu; uretan eginiko marka elektrotipikoak ere baditu, eta argi-tan begiratzean ikusiko dira ikur-rok; azkenik, ovi tintari esker, argiaren angeluaren arabera, kolorez aldatuko da.

Diseinuari dagokionez, zazpi da zenbaki magikoa. Zazpi bi-

Euroaren historia laburra

LAN ISTRIPUAK. Sindikatuak ezbeharren datuak kaleratu ditu, eta Jaurlaritzari neurriak hartzeko eskatu dio

Lanerako bidean zauritu direnen kopurua areagotu dela dio CCOO

Hil diren guztietatik herenek bidean galdu dute bizia urteko lehen zazpi hilabeteetan

Erredakzioa | DONOSTIA

CCOO sindikatuak laguntzeko deia egin dio Jaurlaritzari, lanerako bidean istripua izaten duten langileen kopurua areagotu egin delako aurrean. Bidean bizia galdu dutenak, gainera, hil diren guztien herenak dira. Sindikatuak aditzera eman duenez, «lantegi eta etxeen arteko urruntasuna, garraio kolektibo eta publikoen desagertze zein gutxitzeak eta gehiegizko lanorduek» dira eragilerik funtsezkoenak.

Nahiz eta etxetik lanerako tartean heriotza kopuruak gora egin, datuen arabera, lantegian bertan gertatzen diren ezbe-

rrak behera egin dute. Hau azaltzeko ere izan du adierazpenik aipatu sindikatuak: «Lantegietan istripuak gutxitu egin dira, batetik, kontrola ezarri delako; baina baita azpikontratua dutenei gertatzen zaizkien istripu guztiak estatistikek kontuan hartzen ez dituztelako ere».

Datu orokorrak mintzagai harturik, iazko lehen zazpi hilabeteetan 68.065 ezbehar jazo ziren EAEn; aurrean, 5091 gehiago. Honela bada, lanerako bidean gertatzen diren ezbeharrek bultzatu dute gorakada hau.

Istripu ez larrien larritasuna

Bestalde, aurrean larriak ez diren 2.074 istripu gehiago egon dira,

CRISTINA BERRAIN / EGUNKARIA

Duela urtebete eskas Iruñeko bost lagun hil ziren Elon, lanetik etxerako bidean.

baina 11 istripu larri gutxiago gertatu dira. Heriotzei begira, oster, iazko kopuru bera mantendu da aurtengo lehen zazpi hilabeteetan ere; hots, 63 langile hil dira EAEn.

Ezbeharrek, haatik, ez dira une jakin bateko ekintzengatik soilik gertatzen, lanbideak egunez egun langileengan sortzen dituen gaitzak ere ezbeharren ispilu izaten baitira. Hala, zazpi

hilabeteotan iaz baino 211 gaitasun gehiago izan dira.

Hori guztia ikusirik, «neurriak hartzeko» eskatu dio CCOO Jaurlaritzari, «enpresa txikietatik hasita, berehalako politika aldaketa baten beharra» dagoe la adieraziz.

Lesakako gizona, azkena

Nafarroako Arantza herriko baserri batean lanean ari zela ero-

ri zen gizona izan da heriotzaren atzaparrak eraman duen azkena. Francisco Javier Sadaba 51 urteko lesakarra baserri bateko teilatua konpontzen ari zen iragan asteazkenean, oreka galdu, eta bertatik erori zenean. Haren ingurukoek zorabio bat izan zitekeela diote. Azken horrekin 78 pertsona hil dira Hego Euskal Herrian, lan istripuen ondorioz.

LAGURAEAN

UAGNk indarrak batzeko eskatu die Nafarroako upeltegietako ordezkariak

Nafarroako nekazari eta abeltzain taldea (UAGN) herrialde bereko upeltegietako hamar ordezkariarekin bildu zen Oliten (Nafarroa), sektorearen azkenaldiko gorabeheren inguruan jarduteko. Bilera horretan, UAGNk jatorri-izendapena hobetzeko indarrak batu behar lituzketela esan zien. Ordezkariek, aldiz, ekoizpenen kalitatea zaintzen lan itzela egiten dutela adierazi zuten.

Opelek Zaragozan duen lantegiko 7.300 langile, neurri itzelak jasan beharrean

Opel konpainiak Figueruelasen (Zaragoza) duen lantegian lan neurriak hartu ditu, eta atzotik hasita datorren abenduaren 7a arte ez dute lanik egingo bertako 7.300 langileek. Denera, lanik gabeko 20 egun izango dira, eta neurri horretatik salbuetsirik geratu diren bakarrak 57 urte baino gehiago dituztenak eta ordezkari piezen industri nabean lan egiten dutenak dira. Epe horretan soldataren erdia jasoko dute.

Endesa talde elektrikoak 2.800 langile kaleratuko ditu 2003. urtea bitartean

Endesa konpainiak adierazi berri duenez, 2.800 langile kaleratuko ditu datozen bi urteetan Espainian. Arrazoi gisa «gastuak murriztu nahi» izatea azaldu dute. Orotara 15.800 langile ditu enpresa horrek egun, eta 2003. urtea amaitzerako 13.000 izatea du helburu. Endesak, aipatu berregituraketa gauzatzeko, Bruselak onartutako laguntza dauka.

Guigou ministroak ospitale publikoetan 40.000 lanpostu berri iragarri ditu

Elisabeth Guigou Frantziako Enplegu eta Elkartasun ministroak ospitale publikoetan datozen hiru hilabeteetan 40.000 lanpostu berri egongo direla iragarri du. Zenbait sindikatuk, aldiz, gutxienez 50.000 lanpostu eskaini beharko lituzkeela eman zuen aditzera. Ospitale hauetan baliabide eskasia dago aspaldion, eta asteko lanorduak 40tik 35era jaisteko asmoa daukate.

Ford auto ekoizleak langileak kaleratuko ditu mundu osoan dituen lantegietatik

Abuztuaren erdialdean Estatu Batuetako lantegietatik 4.000-5.000 langile kaleratuko zituela azaldu bazuen ere, azkenean «neurri gogoragoak hartu eta langile gehiago kaleratu beharko ditugu», adierazi du enpresak. Antza, munduan sakabanaturik dauzkan hainbat lantegitako langileak izango dira kaltetuak. Bestalde, Ipar Amerikako beste zenbait lantegi iteko asmoa ere baduela adierazi du.

EAK 2002-2004 enplegu egitarauaren agiria eskatu dio Nafarroako Gobernuari

Nafarroako Gobernuak jada kaleratu du zein izango den 2002-2004 urteetarako enplegu egitasmoa. EA alderdiak, aldiz, ez du ulertzen zergatik ez duen oraindik Nafarroako legebiltzarrerara agiritik bidali. «Egitasmoa publikoki azaldu eta legebiltzarrak ez du egitasmoaren inolako arrastorik ere», aldarrikatu du Jose Mari Aierdi EAK legebiltzarkideak.

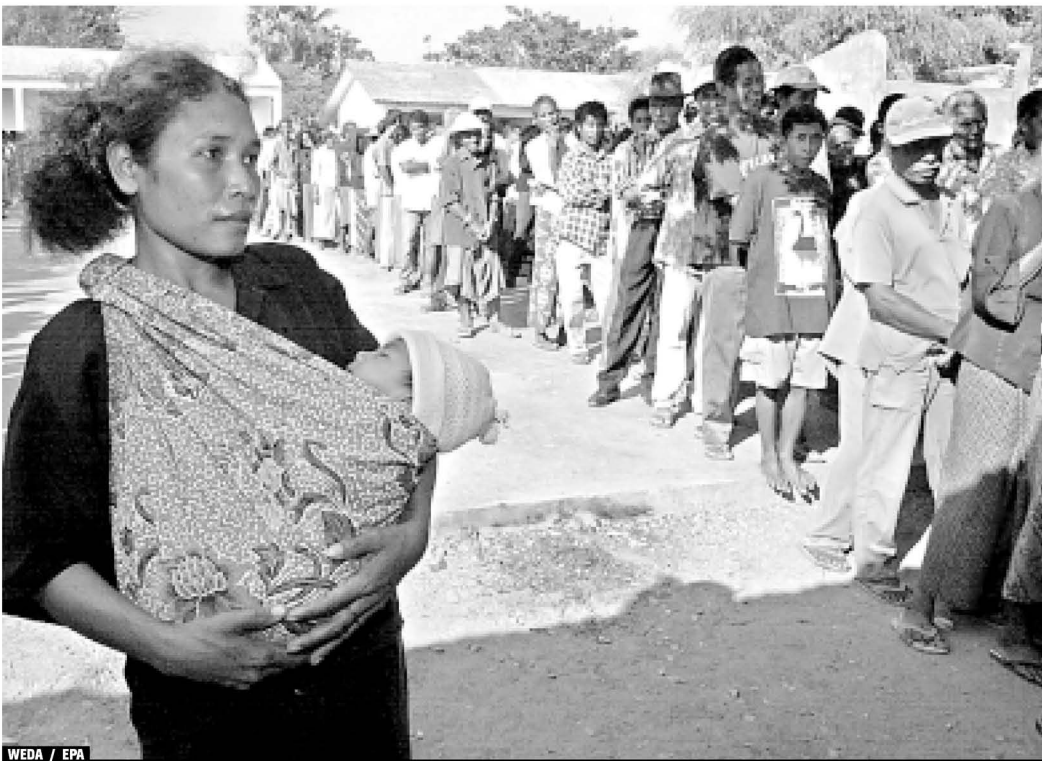
**NEKAZARITZA EKOLOGIKOA
ETA KONTSUMO BERDEAREN
I EGUNA ETA ERAKUSKETA**

**2001 Irailaren 2a Igandea
JAUNTSARATS (BASABURUA)**

EGITARAUA:

- 9:30.** Nekazaritza Ekologikoa eta Kontsumo Berdearen Erakusketa. Hasierako ekitaldia.
 - 10:00.** Nekazaritza Ekologikoaren Feria irekitzea.
 - 11:30 - 12:30.** Ikustaldi gidatua Berueta. Sagar ekoizpen, sagardo egitea eta zuku ekologikoa.
 - 13:00 - 14:00.** Ikustaldi turistiko gidatua, Oroketan abel hustiro ekologikoa ikusiz.
 - 14:00.** Sari zozketa.
 - 14:30.** Elikagai ekologikoen otordua. **Bazkaria:** entsalada nahasia, zanazuriak eta pikillo piperrak; axuri errea, bazkalostekoa; ogi ekologikoa, ardo eta sagardo ekologikoak; kafea eta orujoa.
- Prezioa: 3.000 pzta.

HAUTESKUNDEAK EKIALDEKO TIMORREN. Indonesiatik bereizteko erreferendumaren bigarren urteurrena ospatu den egunean hautatu dute timortarrek, inongo istilurik gabe, estatu berriko Konstituzioa idatziko duen biltzarra.

WEDA / EPA

ETORKIZUNEO BELAUNALDIA. Haurra besoetan duen ama gaztea, bozkatzeko ilaran zain dagoen jendeari begira.

WEDA / EPA

BORROKALARI ZAHARRA. Independentziaren aldeko borrokako buru Xanana Gusmao, Manatuto herrian bozkatzeko bidean.

Oso parte-hartze handia izan da lehen boz demokratikoetan

Estreinako emaitzak irailaren 5ean jakinaraziko dituzte, eta ofizialak 10ean

Agentziak | DILI

Parte-hartze handia izan zen atzo Ekialdeko Timorko Konstituzioa idatziko duen biltzarra aukeratzeko hauteskundeetan. Indonesiatik bereiztearen inguruko erreferendumaren bigarren urteurrena ospatzen zen egun berean, hautesleen %93k —NBE Nazio Batuen Erakundearen arabera— botoa eman zuten datorren urtean independentzia ofizialki aldarrikatuko duen herrialdeko lehen hauteskunde demokratikoetan.

NBEk indarkeria ekintzak gertatzea bazitekeela iragarri bazuen ere, normaltasun osoz eta istilurik gabe jo zuten hautestontzietara milaka timortarrek, 25 kilometro baino gehiago ibili ondoren horietako askok.

Herriar batzuk makuluak hartuta edo gupil aulkietan bildu ziren bozlekuetara, 25 urtez Ekialdeko Timorrek Jakartaren eskutik pairaturiko errepresioaren lekuko.

Boto zenbaketa gaur hasteko bada ere, hauteskudeen lehenengo emaitzak irailaren 5era-

ALDERDIAK

Handiaren itzalpean txikiak

Hamasei alderdik hartu zuten parte Biltzar Konstituziogilea aukeratzeko hauteskundeetan. Fretilin da faborittoa. Hona lau alderdi nagusien ezaugarri garrantzitsuenak.

FRETILIN. Indonesiaren okupazioaren kontrako borrokaren burua izan zen Ekialdeko Timor Independenteko Fronte Iraultzaileak sozialdemokratizat du bere burua.

UDT. Timorko Batasun Demokratikoarentzat herrialdeko arazo nagusiak «pobrezia, ezjakintasuna eta ustelkeria» dira.

APODETI. Indonesiarekiko «batasunaren» alde borrokatzeko sortu zen, 1974. urtean, Timorko Elkarre Popular Demokratikoa. Egun Jakartaren interesen inguruan mugitzen da.

KOTA. Monarkiaren eta Indonesiaren alde izan zen Timorko leinuetako buruzagi tradizionalak lagunduriko alderdia. Egun zentrokat jotzen du bere burua.

ko espero dira. Datu ofizialak 10erako plazaratuko dituzte.

«Herriarren heldutasuna»

Independentziaren aldeko borrokako buruzagi eta Ekialdeko Timorreko lehen presidente

izatekoa den Xanana Gusmao ilaran izan zen atzo Dili hiributik 40 kilometrora dagoen Manatuto herriko bozkalekuan bozkatzeko zain.

«Oso pozik nago honek bizi-tza berri bat dakarrelako timor-

tarrentzat. Bozketa bake osoan egingo dela uste dut. Honek herriarren heldutasuna erakusten duela uste dut, etorkizuna konfiantzaz dakusagun seinale», esan zuen gerrillari sartu aurretik olerkari izandako Gusmaok.

Jose Ramos Horta bakearen nobel sariduna pozik agertu zen jendeak askatasun osoz bozkatzeko aukera izan zuelako. «Nire azken 24 urteotako lana bukatu da», gaineratu zuen.

Nazio Batuen Erakundeak antolaturiko hauteskunde batzordeko buru Carlos Valenzuelak adierazi zuenez, «Ekialdeko Timorko herriarrek, alderdiek eta hautagaiek elkarrekin bizi-tzeko erabakia hartu dutela erakutsi dute».

Biltzar Konstituziogilea aukeratzeko 425.000 timortar deiturik zeuden uharteko ekialdean —irlaren mendebaldeko erdia Indonesiaren agintepean dago oraindik—. Biltzarrak Lege Nagusia idazteaz gain, datorren urtean presidentea aukeratzeko hauteskudeen data erabakiko du. Egun horretan independentzia aldarrikatuko da ofizialki.

INDEPENDENTZIARANTZ

Burujabetzarako bide luze bezain odoltsua

Historiaren aurpegi bortitze-na besterik ez dute ikusi timortarrek azken mendee-tan, portugaldarren inbasio-tik duela bi urte egin zen autodeterminazio erreferendu-ma arte.

Portugalek 1600ean Timor uhartea inbaditu zuen, indar kolonialistek Asiako merkataritza bideak kontrolatzea helburu zutenean. Portugalgo eta Holandako inperioek 1749an uhartea banatu zuten. Ekialdeko Timortik erretiratzeko hasi zen Lisboa, azkenik, 1975eko abuztuan. Urte bereko azaroan, independentzia aldarrikatu zuen Fretilinek, baina abenduan Indonesiak Ekialdeko Timor inbaditu zuen. Errepresioa izan zen nagusi —herriarren laurdenak hil zituzten— hurrengo 25 urteetan. Independentziaren alde bozkatu zuten timortarren %78k 1999ko erreferendumean, eta Jakartaren aldeko indarren haserrea piztu. Istiluetan 1.000 lagun hil zituzten, nazioarteak esku hartu zuen arte.

Atzo estatu berria eratze-ko lehen pauso instituzionala eman zuten timortarrek.

JUGOSLAVIA. «Bakartuta» dagoela salatu du Slobodan Milosevicek epailearen aurrean egin bigarren agerraldian

ICTV TV / EPA
Slobodan Milosevic, atzo, Jugoslavia Ohirako Hagako Nazioarteko Auzitegi Penalean egindako bigarren agerraldian.

Bosnian genozidioa egitea leporatuko dio Hagako auzitegiak Milosevici

Kosovon gerra eta giza eskubideen aurkako krimenak egiteaz akusatuta dago agintari ohia

Agentziak | HAGA

Slobodan Milosevic Jugoslavia-ko presidente ohiari Bosniako gerran genozidioa egitea egotziko diola jakinarazi zuen atzo herrialde horretako gerra krimenak aztertzeko Hagako nazioarteko auzitegiako fiskal nagusi Carla Del Pontek, akusatuak epailearen aurrean bigarren agerraldia egin ostean. 1999an Kosovon gerra eta giza eskubideen aurkako krimenak egiteaz akusatuta dago Milosevic, baina Bosnia eta Kroaziako gerretan izan zuen parte-hartzeari buruzko txostenak prestatzen ari da Del Ponte. Urriaren 1ean aurkeztuko ditu. Hagak egin dezakeen salaketarik larriena da genozidioa.

Uztailaren 3ko lehen agerraldian bezala, Hagako auzitegiaren legezotasuna onartzen ez zuela berretsi zuen Milosevicek atzo, Richard May epailearen aurrean. Hori zela eta, «akusazio faltsuetan oinarrituta auzitegi faltsu batek» egingo duen epaiketarako abokaturik izendatuko ez zuela adierazi zuen.

Milosevic defendatzeko ofiziozko abokatu bat izendatzeko eskatu zion Del Pontek Mayri, baina hark uko egin zion eskaerari. Hala ere, *amicus curiae* —auzitegiaren laguna— abokatu izendatu zuen Jugoslaviako

presidente ohiaren aurkako epaiketan parte har dezan. Prozesua gainbegiratu eta Milosevic errugabea dela frogatzen duen edozein datu ezagutaraztea izango da haren lana.

«Bakartuta» zegoela, eta bere

eskubideak «era masiboan» urratu zirela salatu zuen Milosevicek 40 minutu iraun zuen agerraldian. Horrez gain, beste presoekiko diskriminatuta zegoela aldarrikatu zuen.

Haren arabera, auzitegiak

mugatu egin ditu bere abokatuak eta familiartekoen bisitak, eta hedabideekin hitz egitea eragotzi dio. Hagan bera defendituko duen abokatu talderik izendatu ez zuenez, bere aholkulariekin noiznahi biltzeko es-

kubiderik ez zuela esan zion epaileak Milosevici. Gainerako akusatuak ere komunikabideekin harremanetan egotetik ez dutela, eta haien bisitak ere mugatuta daudela esan zuen Mayk.

Hurrengo agerraldia urrian

Richard Mayk urriaren 29rako deitu du Milosevicen aurkako prozesuaren hurrengo saiora. Del Pontek denbora gehiago eskatu zion epaileari Jugoslaviako presidente ohiaren aurkako akusazio akta zabaltzeko, «Belgraden aurkitu berri diren hobi komunek ikerketari eragin baitieziokete».

Mayk errefusatu egin zuen Del Ponteren eskaera. «Milosevicen aurkako akusazio akta duela bi urte eratu zen, eta akusatuak dagoeneko bi hilabete daramatza atxilotuta. Horregatik, beharrezkoa da prozesua hastea», esan zuen epaileak. 1999ko maiatzean auzipetu zuen Hagak Milosevic. Auzitegiak datorren urteko urtarrilaren hasieran egin nahi du epaiketa prestatzeko bilera, auzia otsail amaieran has dadin.

Milosevicen abokatuak helegite bat aurkeztu zuten joan den astean Holandako auzitegi batean, Jugoslaviako presidente ohia legez kanpo estraditatu zutela eta Hagak hura epaitzeko eskumenik ez duela salatuz.

MILOSEVIC ETA EPAILEAREN ARTEKO EZTABAIDA

Mikrofonoa itxi aurretik, esan

Hona hemen Slobodan Milosevic eta Hagako auzitegiako epaile Richard Mayren arteko atzoko eztabaidaren zati bat:

—Milosevic jauna, zure aurkako prozesuari buruz ezer esatekorik baduzu, orain duzu aukera.

—Lehenik eta behin jakin nahiko nuke hitz egiten utziko didazun ala, aurrekoan bezala, nire mikrofonoa itzaliko duzun.

—Arauk jarraitzen badituzu, hitz egin ahal izango duzu.

—(...) Auzitegi hau legez kanpoko delat frogatu ostean, ez dut neure burua auzitegi faltsu batek eratutako akusazio faltsuen aurrean defendatzeko arrazoirik ikusten. (...) Galdera batzuk egin nahi dizkizut.

SERGE LIGTENBERG / AP

—Ezin diguzu galderarik egin, baina zerbait esan nahi baduzu, egin dezakezu.

—Erabat bakartuta nago. (...) Zergatik grabatu behar dituzue nire bi urte eta erdiko bilobarekin izaten ditudan eztabaidak? Zergatik ari zarete nire eskubideak masiboki urra-

tzen? (...) Hona iritsi nintzen lehen egunetik diskriminatu naizue. (...) Auzitegi hau ez da instituzio juridikoa. Gailu politikoa besterik ez da...

Une horretan, mikrofonoa itxi zion Richard May epaileak Milosevici, eta amaitutzat jo zuen saioa.

MILOSEVIC AUZIA HAGAKO AUZITEGIAN

1999KO MAIATZAK 26. Hagako auzitegiak Kosovon gerra eta giza eskubideen aurkako krimenak egitea egotzi zion Slobodan Milosevic Jugoslaviako presidente ohiari.

2001EKO EKAINAK 29. Serbiako Gobernuak Hagara estraditatu zuen Milosevic.

2001EKO UZTAILAK 3. Lehen agerraldia egin zuen Milosevicek Hagako auzitegian.

2001EKO ABUZTUAK 30. Bigarren aldiz deklaratu zuen Milosevicek epailearen aurrean.

2001EKO URRIAK 1. Carla Del Ponte Hagako fiskal nagusiak Milosevicen aurkako akusazio berriak aurkeztuko ditu.

2001EKO URRIAK 29. Milosevicen aurkako epaiketa prestatzeko saioa egingo dute.

2002. URTEA. Epaiketa prestatzeko bilkura egingo du auzitegiak urtarril hasieran, otsail amaieran Milosevicen aurkako auzia has dadin.

ARRAZAKERIA. Hegoafrikan gaur hasiko den goi-bileran mendebaldeko herrien agintari nagusirik ez da izango

ESANAK

KOFI ANNAN

(NBEko idazkari nagusia)

«Kasten sistemaz adierazi den salaketa hau aburu bat da, ez, ordea, jarrera finko eta zehatz bat»

«GKEk batzuetan bidea erakusten diguzue, gobernuak sarritan gai minberak saihestea nahiago baitute»

MARY ROBINSON

(NBEko giza eskubideen arduraduna)

«Espero dut nazioarteak aitortuko dituela iraganean izandako okerrak eta gehiegikeriak»

«Herri handiak ordezkatzuta izatea da garrantzizkoa, ez hainbat delegazioen maila zer-nolakoa den»

Israelen jokaera izango da eztabaidagai nagusietakoa Durbango Konferentzian

Esklabismoaren ordainen kontuaz ere ika-mika ugari egon daiteke

Erredakzioa | DONOSTIA

Gaur Durbanen (Hegoafrika) hasiko den eta astebete iraungo duen Arrazakeriaren Aurka Mundu Konferentzian, Ekialde Hurbileko gatazkaren oihartzunak dira eztabaidaren erdimuinean egongo. Hala nahi izango dute behintzat herri arabiarrek edota erlijio musulmanek. NBE Nazio

Batuen Erakundeak antolatutako bilera nagusi honetara joango da, hain zuzen ere, Palestinako Aginte Nazionaleko presidente Jasser Arafat, eta harek hizpide izango du bere herritarrak egiten ari diren *intifada* borrokaldia, eta horren aurka Israelgo Gobernuak bultzatzen duen jazarkunde gogorra.

Palestinarrak eta zenbait

herri arabiarretako agintariak nahi zuten sionismo politika arrazakeria jokabideztat salatzeari. Haatik, asmo horretatik apur bat atzera egin dute, baina, hala eta guztiz ere, Israelen PANen agindupeko eskualde autonomoetan nola ere lurralde okapatuetan duen jokaera bortitzak Durbango konferentzian gaitzetsiak izateko gogoari eusten diote.

Gauzak horrela, Estatu Batuetako administrazioak ebatzi du Colin Powell estatu idazkaria ez zela Durbango konferentzian egongo. Hala eta guztiz ere, EEBBek maila apalago bateko ordezkari bat igorriko dute, horren buru izango delarik Michael Southwick, nazioarte kontuetako estatu idazkariordearen laguntzaile bat.

Europako herri garatuak goi mailako agintaririk ere ez da egongo, haiek, berriz, esklabismoaren gaiaren inguruan egon daitezkeen gogorazte saminei buruz uzkur baitaude. Horregatik, Nazio Batuen Erakundeko giza-eskubidentzako goi komisario Mary Robinsonek EEBBeko eta Europako agintari nagusien ausentzia horren erranahia murriztu nahi izan zuen atzo egindako prentsaurrekoan. Robinsonen iritzian, «garrantzizkoa da herri handiak ordezkatzuta egon daitezen, ez hainbat delegazioen maila zer-nolakoa den». Robinson goi komisarioak espero du, haatik, «nazioarteko komunitateak, oro har, aitor ditzan iraganean egindako okerrak eta gehiegikeriak».

Gobernuz Kanpoko Erakundearen foroan polemika

Arrazakeriaren aurkako nazioarte konferentziaren atarian, Gobernuz Kanpoko Erakundearen foro bat egon da, eta han gertatutako ika-mikek iragar dezakete gaurtik aurrera zer gerta daiteke Durbango bilera eztabaidetan. Dozenaka palestinarrak eta haien borrokaren aldekoek manifestazio bat egin zuten atzo foroaren kanpoaldean, «sionismoa arrazakeria da» eta «Sharon terroristak» oihuak lau haizetara botata. Kofi Annan Nazio Batuen Erakundeko idazkariaren hitz zenbaitek ere kalapitarik sortu zuten. Izan ere, GKEko foro horretan, Indian eta Asiako beste zenbait herritan dabilen kasten sistema gogor salatu ostean, Annanek adierazi zuen: «Hau aburu bat da, ez, ordea, jarrera finko bat». Adierazpen horiek hainbat lagun salaketa zala-partatsua eragin zuten.

Hala ere, Annanek GKEko lanaren baliagarritasuna eta eragingarritasuna nahi izan zuen azpimarratu. Annan: «Batzuetan zuek dituzue gauzak argitzen eta bidea erakusten, zeren eta, argiki hitz egiten ahal baituzue gai minbera hauez, gobernuak sarritan hauen saihestea nahiago dute-larik». Hain zuzen ere, Durbango konferentzian arrazakeriaren aurkako borrokan orain arte izandako aurrerapenak zehaztuko dituzte.

OBEID ZILWA / AP
Palestinaren aldeko manifestari bat atzo, Durbanen. Israelgo tanke bati harriak botatzen ari zen ume palestinar baten irudia zuen eskuetan.

KASTEN SISTEMA

India, gaia saihesteko ahaleginetan

Gobernuz Kanpoko Erakundeek nazioarteko komunitatearen ekintza sendo bat zinki eskatu dute Indian eta Asia zein Afrikako zenbait herritan dabilen kasten sistema behin betikotz desegin dezaten. Haatik, Indiak ahaleginak oro egin ditu gai hau ez dezaten aipatu, eta batik bat ofizialki salatu dezaten. Izan ere, herri honetan ofizialki ezereztatua baldin bada ere, gizartearen kasten sistemaren arabera eratuta dago gaur egun ere. Egoera horrez euren

lekukotasuna emateko, *Ukituezinak* bezala gehiago ezagututzen den Dalits komunitateko 160 kidek parte hartu dute Durbanen Gobernuz Kanpoko Erakundearen foroan.

Indiako jendetzaren %16 inguru dira dalitsak, eta erabat zokoratuta daude gaur egun ere. GKEk behin baino gehiagotan saiatu dira kasten sistema hau Nazio Batuen Erakundeko bilera aipagaietan ezartzen, baina New Delhiko aginteak galarazi egin du beti egitasmo hau. Hala, azkenik ere, Indiako Justizia ministro Maneka Gandhik adierazi duenez, «Durbango konferentziaren aipagaia da arrazakeria,

eta hori kasten sistemaz oso bestelako gauza da; kasten kontua bilera honen aipagaien artean sartzeak arrazakeriaren arazoa nahasiago bilakaraztea besterik ez luke eragingo», haren ustez. Gandhiren arabera, gainerat, kasten sistema Indiaren barne arazo bat da.

Kasta sistema Indian baldin bada gehien hedatuen, bertan miliar bat bizilagun baita, munduan zehar 250 milioi lagunek dute kasten sistema «zokoratzaila eta zapalzailea» pairatzen, Human Rights Watch giza-eskubideen aldeko nazioarteko Gobernuz Kanpoko Erakundeak emandako argibideen arabera.

EKIALDE HURBILA. Hezbola gerrilla taldeak Israelgo soldaduei eraso die, Libanoko aire eremuan sartzeagatik

Bi palestinar eta israeldar bat hil dira Zisjordanian jazoriko erasoetan

Beit Jalatik erretiratu arren, Tel Aviveko Armada Gazako beste herri batean sartu da

Erredakzioa | DONOSTIA

Atzo goizaldean Beit Jala herri palestinarretik erretiratu zen Israelgo Armada, 48 orduz okupatuta eduki ostean, eta erasorik bazen bueltatu egingo zela jakinarazi zuen. Israelgo soldaduak, hala ere, Gazako Kisufim eremu palestinarrean barnerratu ziren gero; PAN Palestinako Aginte Nazionalaren zenbait polizia bulego suntsitu ondoren, itzuli egin ziren. Alabaina, liskarrak ez ziren horretan geratu. Izan ere, bi palestinar eta israeldar bat hil ziren atzo, eta hamalau palestinar zauritu, batik batik Zisjordanian erasoetan. Zaurituen artean lau urteko haur bat eta Jihad Islamikoko kide bat daude.

Israeldarren esku hildako PANeko polizia baten hiletan, Zisjordanian Hebron hirian, soldadu israeldarrek mediku palestinar bat hil eta zazpi pertsona zauritu zituzten. Musa Kadmat medikua zauritutako palestinarrei laguntzen ari zen.

Nur a-Xams errefuxiatu kanpalekuan —Tulkarem ondoran—, berriz, Al Fatako kide bat hil zuten soldaduek.

BEIT JALATIK ERRETIRATZEA

Segurtasun ministroa, aurka

Israelgo Uzi Landau Barne Segurtasunerako ministroak armadak Beit Jala uztea kritikatu zuen atzo. Israelgo Gobernuak iturrien arabera, goizean Arafatek EEBBei eta Shimon Peresi Giloko israeldarren aurka ez zela tiro gehiago botako agindu zien, eta horregatik joan ziren soldaduak Beit Jalatik. Israelgo militarrek zein Giloko israeldarrek Arafatek ez zuela esandakoa luzaroan beteko uste zuten.

Ahmed Abdul Rahman buruzagi palestinarrek, ordea, soldaduen okupazioa gaitzetsi zuen. Berak adierazi zuenez, Jasser Arafatek ezin izan zuen horrelakorik esan, ezin baita akordio batera iritsi Israelgo soldaduak Palestinaren menpeko lurraldeetan sartu eta jendea hiltzen dutenean.

BARKAY WOLFSON / AP

Polizia jatetxe batean hil zuten israeldarren gorpua mugitzen, Palestinako Nahalin herrian, atzo.

ELKARRIZKETA

Javier Solana NBEko komisarioak Israel eta Palestina bisitatuko ditu astelehenean, elkarriketak bultzatzeko

Zisjordanian Ramala hiri palestinarretik gertu dagoen Naalim herrixkan 60 urteko israeldar bat hil zuten tiroz jate-txe batean. Gazako mugan, berriz, lau urteko haur palestinarra zauritu zuten Israelgo soldaduek, eta palestinarren sei etxe suntsitu, Palestinako iturrien arabera.

LIBANO

Libanoko hegoaldean Hezbola taldeak Israelgo hegazkinei eraso die, euren zeru eremuan sartu direlako

Libanoko hegoaldean Hezbola taldeak Israelgo hegazkinei eraso zien atzo, euren zeru eremuan sartu zirelako. Hezbola taldeak jakinarazi zuenez, Israelen aurkako borroka ez da bukatuko soldaduak Libanoko lurretatik behin betiko joaten ez badira. Bestalde, asteazkenean Israelek Abu Ali Mustafa

FPLP Palestinaren Askapenerako Fronte Popularreko burua hil zuen, eta palestinarrek hilketa horri erantzun egingo diotela uste da. Hala iragarri zuen FPLK-k.

Solanaren itzulera

Europako Batasuneko Kanpo Politika eta Segurtasunerako komisaio Javier Solana Ekialde Hurbilera joango da bisitan, datorren astelehenean. Israelera eta Palestinara joango da eta, segur aski, baita Jordania eta Egiptora ere. Ekialde Hurbileko «gatazka egonkortzen laguntzea» eta «elkarriketa bultzatzea» du xede Solanak, Cristina Gallach bozeramailearen hitzetan.

AUSTRALIA. Gobernuak etorkinak onartu gabe segitzen du, eta soldadu gehiago bidali ditu Christmas uhartera lehorreratzea saihesteko

Erredakzioa | DONOSTIA

Baliteke Zeelanda Berria egitea Tampa itsasontziko iheslarien kargu. Izan ere, Helen Clark Zeelanda Berriko lehen ministroa etorkinak hartzeko aukeraz mintzatu da. Antza denez, Australia eta Indonesiako gobernuekin egingo du bilera.

Australia, Norvegia eta Indonesia ez daude prest etorkinen erantzule egiteko. John Howard Australiako lehen ministroak ez zegoela etorkinak onartzera behartuta berretsi zuen atzo, nazioarteko presioari entzungor eginez. Kofi Annan Nazio Batuen idazkari nagusiarekin bildu zen, eta Indonesiako presidentearekin hitz egiteko as-

Baliteke Zeelanda Berria egitea 'Tampa'-ko etorkinen kargu, beste inor ez baitago prest

moa zuela jakinarazi zuen, arazoa konpontzeko.

Ez atzera, ez aurrera

Igandean nazioarteko uretan Norvegiako karga-ontzi batek salbatutako 460 etorkinak, Afganistango errefuxiatuak gehienak, egoera txarrean daude. Ontziak Australiako Christmas uhartetik zortzi kilometrora jarraitzen du, Australiako segurtasun indarrek inguratuta. Izan ere, asteazkenean Tampa Australiaren uretan sartu zen, bai-

menik ez zuen arren, eta uhar-tean lehorreratu ez zedin inguratu egin zuten. Gero eta soldadu gehiago ari dira bertaratzen. Arne Rinnan Tampa-ko kapitainak, alabaina, ez du atzera egiteko asmorik; ontziak ez duela nazioarteko uretan bidaiariak eramateko baimenik argudiatu du, eta Tampa 40 pertsona garraiatzeko dagoela prestatuta, ez 460.

NBEko Errefuxiatuentzako Goi Komisarituak ez du aferan esku hartuko.

NEWS LTD / AP

John Howard Australiako lehen ministroa, Tampa-ri buruz hitz egiten.

HITZ BITAN

ALJERIA. Gerran Parisen alde arituek salatu dute

Gizadiaren aurkako krimenak leporatu dizkiete Frantziako eta Aljeriako agintariei

Agentziak | PARIS

Aljeriako gerran Frantziaren alde borrokatu ziren bederatzi aljeriarrek (*harki*-ak) eta AFRA Jatorri Aljeriarreko Frantziar Aberriratuaren Elkartek «gizadiaren aurkako krimenak» leporatu zizkieten atzo Paris eta Aljerri. Akusazioko abokatuen arabera, FLN Nazio Askapenerako Fronteak 150.000 *harki* hil zituen Aljeriako Gerraren amaieran (1954-1962), Frantziako agintarien konplizitatearekin. Salaketa Parisko auzitegi batean aurkeztu zuten.

Auzibidea luzea izango zela esan zuen Philippe Reulet abokatuak. Izan ere, Frantziako 1968ko lege batek amnistia ematen du «Aljeriako gertaerakin zerikusia duten lege-hauste

guztiengatik». Gainera, gizadiaren aurkako krimenen salaketa bakarrik onartzen da Bigarren Mundu Gerrako edo 1994tik aurrerako delituengatik.

Frantziak FLNren aurka borroka egiteko erreklutatu zituen gudulari ohiek, hildakoen senideek eta AFRA elkartek bultzatu dute Aljeria eta Frantziaren aurkako auzia. Batez ere argitu nahi dute 1962ko Eviango akordioaren ondoren —independentzia ekarri zuten— Frantziak babesik gabe utzitako musulmanekin gertatutakoa. Frantziako Armadak Aljerian zituen laguntzaileetarik 20.000 aberiratu zituen; beste asko kanpamenduetan utzi zituen.

Frantziako agintariorde baten lekukotza dute salaketaren egileek.

FEHIM DEMIR / EPA

Jack Straw Erresuma Batuko Atzerri ministroa (ezkerrean), atzo, Skopjera iritsi ostean.

MAZEDONIA

NATOk soldaduek UCK gerrillarekin itundutako armen herenak jaso dituzte jadanik

Mazedoniako UCK Askapen Nazionalerako Armada gerrilla talde albaniarrekin itundutako armen herenak jaso dituzte jadanik NATOk tropek, Aliantzaren misioaren lehen urratsa amaituta. Mazedoniako Legebiltzarrari dagokio

orain bake planean itundutakoa bete eta erreforma konstituzionalak berresten hasia. Jack Straw Erresuma Batuko Atzerri ministroa Skopjera iritsi zen atzo, Gobernuari erreformak bultzatzea eskatzera.

STEVE YEATER / AP

ESTATU BATUAK

Sei senitarteko hil zituen gizona atxilotu du Poliziak

Duela bi aste bere familiako sei kide hil zituen eta ihes eginda zegoen Nikolay Soltys ukrainarra atxilotu zuen atzo EEBBetako Poliziak Kalifornia estatuan. Bere amaren etxean aurkitu zuten agenteek. Soltysen autoan aurkitutako idazki batzuetan biltzen denez, pribatuak ziren auziei buruz hitz egin zutelako hil zituen hark bere senitartekoak. Argazkian, Soltys atxilotua izan ostean.

IRLANDA

UUPko buruek adierazpen kontraesankorrak egin dituzte Polizia berriaz

Ulsterko Alderdi Unionistako adar guztietako buruzagiek adierazpen kontraesankorrak egin zituzten atzo Irlanda iparraldeko Polizia zuzendaritza berria izango denari buruz. Duncan Shipley-Dalton Stormonteko legebiltzarkideak zuzendaritza batzordearekin bat egiteko eskatu zuen. Ostiral Santuko akordioaren aurkako Jeffrey Donaldsonnek, berriz erabakia atzeratzeko eskatu zuen.

HEGOAFRIKA

'Apartheid'-aren aurkari Govan Mbeki hil da

Govan Mbeki beltzen diskriminazioaren aurkako borrokalari historiko eta Thabo Mbeki presidentearen aita hil zen atzo Port Elizabethen.

BINOD JOSHI / AP

NEPAL

Gerrillari maoistak eta Gobernuak negoziatzen hasi dira

Nepalgo Gobernuak eta gerrillari maoistek bake negoziazioei ekin zieten atzo. Bi asteren buruan berriro bilduko dira bi aldeak. Matxinatuek Konstituzio berria eratzea eta monarkia indargabetzea eskatu diote, besteak beste, Gobernuari, bost urte iraun duten eta 1.800 hildako inguru eragin dituzten borroka eteteko. Irudian, gerrillarien buruzagi Krishna Bahadur, atzo.

Elorrioko Udala

“ERBI-TXAKURREN” TOPAKETA NAZIONALA

Elorrioren, 2001eko irailaren 2an, Aldatzekua jauregian.

Izenematea: 10etatik - 11etara.

Antolatzaileak: Elorrioko Udala / BBK

Donostiako enpresa batek ondoko lanpostua bete behar du:

KOMERTZIALA (70 erref.)

PUBLIZITATE SALMENTAN aritzeko NAFARROAN

ESKAINTZEN DA:

- Lan kontratua, Gizarte Segurantzarekin.
- Soldata finkoa + Komisioa.
- Bezero zerrenda.
- Formakuntza, enpresaren kontu.

ESKATZEN DA:

- EUSKARAZ JAKITEA EZINBESTEKOA DA.
- Eskarmentua izatea antzeko lanetan.
- Komunikaziorako gaitasuna eta harremanetarako trebezia.
- Eskualdean bizitzea.
- Autoa izatea.

INTERESATUEK, KURRIKULUM ZEHATZA BIDALI ARGAZKI BERRI BATEKIN, IRAILAREN 11a BAINO LEHEN, HELBIDE HONETARA:

1887 Posta-kutxatila / DONOSTIA

ALTZARIAK AUKERAN

1000 metroko erakusketa - Prezio harrigarriak

Punta-puntako markak %50ean: Altzari-trinko, Lastaira eta Lastaira-azpikoen aukera handia

Sofa eta Besaulkiak, Logelak, Aulkiak, Mahaiak

Ehunka Altzairu %50ean

Mallatu txikiekien eta gabekoak

LA CHIMENEA

altzariak

Osinalde poligonoa

Tel.: 943 37 09 66 - USURBIL

ATHLETIC, BAIKOR. Fitxaketarik egin ezean Athleticetik beti izan dituen ezaugarriak berreskuratzeari ezinbesteko deritzo Athleticetako entrenatzaileak. Horretarako, beharrezkoa da jokalaria hezte. Lezaman garatu beharreko lana da hori.

Dagoenarekin egon behar

Haritz Gallastegi | BILBO

Jupp Heynckesek ezohiko gaien gainean jardun zuen atzo Lezaman egin zuen agerraldian. Aste honetan egiten diharduten lana errepasatzeaz gain, Lezaman jorratu beharreko bidearen, jokalaria euskaldunaren izaeraren eta Athleticetik zelaian erakutsi behar dituen ezaugarrien gainean ere egin zuen berba. Tekniko alemaniarren aburuz, talde zuri-gorriak sasoi batean zituen ezaugarriak berreskuratu behar ditu, betiere gaur egungo futbolak eskatzen duena ahaztu gabe. «Erdiko epean Athleticetik betidanik futbol zelaian erakutsi dituen indarra, oldarkortasuna eta bizitasuna berreskuratu nahi ditugu. Ezaugarri horiek gaurko futbolak eskatzen dituen ezaugarriekin uztartu behar ditugu», esan zuen Heynckesek.

Heynckesek eta bere laguntzaileek behar horretan jardun dute zuri-gorrien denboraldi-aurrea hasi zenetik. Gustuko jokalaria fitxatzeko aukera gutxi zituztela jakin zutenetik, Lezamako azpiegiturak «berregiteari» ekin zioten. «Klubarentzat ezinbestekoa da dohain handiak dituzten harrobiko gazteak hezte. Heziketa ez da jokalaria moduan soilik egin behar. Hau da, fisikoki eta psikikoki hezteaz gainera, arlo sozialean ere hezte garrantzitsua da. Futboleko bizikidetzak garrantzitsua da oso», esan zuen.

Euskaldunen izaerak erraztu egiten du beharra

Tiko, Yeste eta Del Horno Ligan igandero jokatzeko «egin gabe» daudela esan zuenean ezaugarri horien inguruan ari zen Heynckes: «Jokalaria horiek oso onak dira, baina Ligan jarraipena izateko hobeto prestatuak egon behar dute. Tiko, adibidez, gauzak ikasten ari da, eta pixkanaka aldatzen ari da».

Teknikoek eskatzen duten heziketa aurrera ateratzeko Athleticetako jokalariek erakutsitako jarrera ezinbestekoa dela deritzo alemaniarrek. «Orain arte ez da inolako arazorik izan tekniko eta jokalarien artean. Harrigarria da. Lana askoz ere hobeto egin daiteke», adierazi zuen atzo alemaniarrek.

Gauzak horrela, Athleticetik

Athleticetik gaur egungo futboleko aurrera egiteko harrobiko jokalaria bizitzeko arlo guztietarako prestatu behar dituela uste du Jupp Heynckesek entrenatzaileak

XOUSA SIMAL

Jupp Heynckes gustura ari da lanean Athleticen, eta, igandean irabazi arren, jokalariei asko exijitzen ari zaie aste honetan.

ESANAK

JUPP HEYNCKES (Athleticetako entrenatzailea)

«Athleticetik zelaian beti erakutsi duen bizitasuna, oldarkortasuna eta indarra berreskuratu behar dugu»

«Harrobiko jokalariei, fisikoki eta psikikoki hezteaz gain, talde bizitza ere erakutsi behar zaie»

«Euskaldunen izaera oso ona da lan egiteko. Ez da inolako arazorik izan tekniko eta jokalarien artean»

azken denboraldi bietan erakutsitako «aurpegia» aldatuko dela ziurtatu zuen.

Heynckesi baikor eta pozik dagoela nabari zaio. Badaki denboraldia luzea dela, eta taldeak gorabehera asko izango dituela. Hala ere, jokalariek euren ahalmenean sinetsiz gero, eta behar den moduan lan egingez gero, sasoi txarrak gaindituko dituzte. «Ez daukat taldearen

inguruan zalantza izpirik. Bilbora etorri nintzenetik, zenbaitek zalantzan jarri dute taldearen ahalmena, baina nik ez. Arazoa taldearen helburuak zehazteko orduan sortzen da. Aurtan ere, hasiera baten zehaztu genituen helburuak beteko ditugula uste dut», nabarmendu zuen Athleticetako entrenatzaileak. Helburu horiek zeintzuk diren ez zuen argitu, ordea.

Josu Urrutia gaur hiruko torneoak jokatzeko deialditik kanpo geratu da

H.G. | BILBO

Espainiako selekzioaren partida dela-eta Liga txapelketak izan duen etenaldia aprobetxatuz, Athleticetik hiruko torneoak jokatu du gaur, Sevillako La Cartuja estadioan, Sevilla eta Betis taldeen aurka.

Heynckesek 20 gizon ditutako torneoan parte hartzeko. Deialditik kanpo geratu dira Alkorta —min hartuta dagoelako— eta Josu Urrutia. «Urrutiak atsedena behar du. Joan den denboraldian belaunean izan zuen lesioa osatzeko lan handia egin behar izan du. Horrenbestez, Delgado Mecoren agindupean uztea pentsatu dut», esan

zuen Heynckesek. Yeste, Orbaiz, Aranzubia eta Etxeberria ere ez dira La Cartujan egongo, Espainiako selekzioarekin daude eta.

Athleticetako entrenatzailea ez da hiruko torneoak jokatu zale, baina zenbait proba egiteko balioko diola uste du. «Nahiago ditut 90 minutuko partidak. Futbolaria fisikoki aldetik prestatzeko mesedegarriagoa da».

Hiruko torneoak gaueko 21:30ean hasiko da. Lehenengo zatian, Sevillak eta Athleticetik neurtuko dituzte indarrak. Gero, Betis eta Athletic arituko dira, eta andaluziarren arteko derbiak emango dio amaiera lehiaketari.

HITZ ETA PITZ

TAYFUN KORKUT (Reala)

«Nihat, ni bezala, ezohiko jokalaria turkiarra da; altua ez, baina indartsua eta azkarra»

MARTIN HERRERA (Alaves)

«Kikek konfiantza handia du orain, eta hori izan daiteke garrantzitsuena berarentzat»

CARLOS LLORENS (Alaves)

«Denboraldi-aurrean gaudela ematen duen arren, Realaren aurka jokatzeko irrikan gaude»

OSASUNA. Alfredok euskarri bikoitzean jarraitzeko aukera duela adierazi zuen Lotinak

Entrenamendua irabazi

Palaciosek hiru gol egin zituen Numanciaren aurka; Aloisik, aldiz, itxura makala eman zuen

NUMANCIA	1	OSASUNA	3
Numancia: Dani Roiz; Johnny, Cuellar, Jaime, Casquero; Parri, Elías (Barrera 75.m), Curro Vacas, Octavio; Barbu (Pacheta II 70.m) Armada Osasuna: Sanzol (Elia 80.m); Izquierdo (Flaño 55.m), De la Chica, Josetxo, Iban Perez; Palacios, David Cano; David Lopez (Falces 61.m), Alfredo, Iñaki Muñoz (Gorka de Carlos); Aloisi Golak: 0-1 Palaciosek (16.m), 1-1 Patrik (19.m), 1-2 Palaciosek (60.m), 1-3 Palaciosek (77.m) Epailea: Ruperez Cheradez. Ez zuen txartelik atera.			

Asier Legarda-ereño | SORIA

Osasunako ordezkari jokalarien eta Promesaseko jokalarien artean osatutako taldeak aise irabazi zion atzo Numanciako ordezkari osatutako taldeari. Adiskidantza partidua entrenamendu gisa hartu zuten bi taldeetako entrenatzaileek, eta ezohiko jokalaria jokoan ikusteko aprobetxatu zuten.

Nafarrek ondo hasi zuten partidua. Baloiaren jabetza izatearen ondorioz egindako jokaldi batean David Lopez jubelnilak Casquero atzean utzi eta Palaciosi erdiraketa ederra eskaini zion, kapitainak bere lehen gola egin ahal izateko. Baina Osasunak kontzentrazioa hutsuneak ere erakutsi zituen, eta hiru minutu geroago Numanciak berdinketa lortu zuen. Ber-

dinketaren ondorioz Numancia hobeto aritu zen atsedena arte, baina arriskua sortzerik ez zuten lortu.

Euskarri bikoitza, Alfredorekin hobeto

Bigarren zatian Palaciosek eta Alfredok elkar trukatu zituzten euren postuak, eta Alfredok euskarri bikoitzean bikain jokatzeko gauza dela erakutsi zuen (Lotinak ez du baztertzeko aukera hori Ligako bigarren jardunaldirako). Alfredo atzetik izanda, Osasunak hobeto jokatu zuen eta Palaciosen beste bi golekin erabaki zuen partidua.

David Lopez eta Falces gazteen lana azpimarratzekoa izan zen, eta David Canok ere partidua txukuna egin zuen. Aloisik, aldiz, zalantza gehiago piztea besterik ez zuen lortu.

MIKEL SAIZ

David Lopez jokalaria gorritxoa atzo Sorian aurkari batekin lehian.

REALA. Kontseiluak atzo zigorraren aurkako helegitea kendu zuen, eta datorren astean beteko da

Sadar txuri-urdintzeko lehen prestaketak hasi dira

Realak atzo partidua bateko zigorraren aurka jarrita zuen helegitea kendu zuen, eta dagoeneko lanean ari da datorren astean Celtaren aurka Sadar txuri-urdintzeko. Juantxo Trecet ordezkaria, Jose Luis San Jose segurtasun burua, Juan Maria Busto txarteldegia burua, Isabel Legarreta marketin zuzendaria eta Koldo Auza mantenimendu burua Osasunako ordezkariekin bildu ziren. Sadarreko eserleku guztiak alokatuko ditu Realak (19.800), Osasunako bazkide babesleenak izan ezik, horiek Sadarren antolatutako edozein ikuskizun ikusteko eskubidea baitute, eta 300 bat autobusen-tzako aparkalekua eskatu dute.

MOTZEAN

ALAVES

Navarro eta Begoñaren gol banarekin 0-2 gailendu da taldea

Alavesek 0-2 irabazi zuen atzo Mirandesen aurkako lagunarteko partidua. Golak Ibon Begoñak (35. m.), eta Ruben Navarrok (85. m.) sartu zituzten.

OSASUNA

Atenasko AEKren aurkako partidua bertan behera geratu da

Atzo Numanciaren aurka jokatu ostean, Lotinak beste partidua jokatu nahi zuen bihar. Osasunako agintariak Atenasko AEKrekin jarri ziren harremanetan talde titularrekin Grezian partidua jokatu ahal izateko, baina Osasunako bi entrenatzaileek atzo adierazi zuten ez «bertan behera gelditu da Greziarako bidaia».

LESIOAK

Alaves. Witschge poliki-poliki sendatuz doa hankan duen mina. Bitartean, Desio eta Eggenek sasoia berreskuratzeko lanean dihardute.

Athletic. Alkorta arazoak ditu ezker hankako soleoan.

Reala. De Paulak eskuin orkatilan kolpe gogorra jasan zuen Realak eta Real Bk entrenamenduan egindako partiduan, eta zelaia utzi behar izan zuen. De Pedro baloia ukitzen hasi zen.

Osasuna. Olarrak, Armen-tanok eta Sabinok min hartuta jarraitzen dute, baina azken biak astelehenean lanean hasteko moduan dira.

ENTRENAMENDUAK

Athletic. Taldea gaur ez da entrenatuko, 10:00etan aterako baita Sevilarrantz.

Osasuna. 10:00etan arituko dira Taxoaren.

Reala. 10:30ean entrenatuko da gaur Zubietan.

PARTIDUAK

Athletic-Sevilla-Betis. Gaur hiruko torneo jokatu dute Sevilan, gaueko 21:30ean hasita.

Reala-AIK Solna. Bihar jokatu dute lagunarteko partidua Anoetan, 20:45ean.

H A R P I D E D U N A R E N

txokoa

☎ 943 300 222 / 902 300 223 - harpidetza@egunkaria.com

HAUETAKO EDOZEIN ESKAINTZA GUSTUKO BADUZU,
DEI EZAZU GURE TELEFONORA, ASTELEHENETIK OSTIRALERA
GOIZEKO 8:30etatik 14:30etara

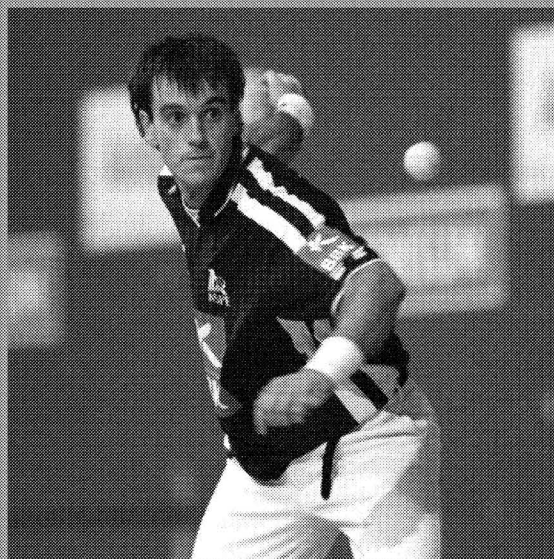
AFARI SORPRESA

Donostia

2 lagunentzako afaria edo bazkaria DOAN

Afari sorpresa bat eskaini nahi dizugu; Donostiako jatetxerik entzutetsuenetara eramán nahi zaitugu oraingoan. Jaki goxoak eta giro aparta aurkituko duzu bertan, zotz egingo dugun bi lagunentzako afaria egokitzen bazaizu. Badakizu: zozketan parte hartu nahi baduzu, Harpidedunaren Txokora deitu baino ez duzu.

Zozketaren emaitza, irailaren 8an.

PILOTA JAIALDIA Lekeitio (Bizkaia)

SARITUAK

01/09/02 (17:00)

Olabarriaga Gallettebeitia Jabier
Lekeitio

Euskal Herrian Euskaraz Bilbo

Oharra: bi sarrera izango dituzu, frontoiko leihatilan.

MUSIKA HAMABOSTALDIA Tenerifeko Orkestra Sinfonikoa

**Kursaal Auditorioa
(Donostia)**

SARITUAK

01/09/03 (20:00)

Artano Bereau Helena *Zizurkil*

Lopetegi Igor *Donostia*

Perez Gaztelu Elixabete *Oiartzun*

Miner Altuna Izaskun *Astigarraga*

Oharra: bi sarrera izango dituzu, Kursaalera leihatilan.

5HOMBRES.COM Globomedia S.A.

Antzoki Zaharra (Donostia)

SARITUAK

01/09/04 (20:00)

Esteibar Iriando Estibaliz *Zumaia*

Zurriola Ikastola *Donostia*

Alberro Bilbao Teo *Pasaia*

Dorronsoro Iraeta Mikel *Donostia*

Deman S.A. *Urnieta*

Manterola Iribar Marije *Donostia*

Agirrezabala Gastegi Joseba *Donostia*

Arin Pagoaga Antton *Andoain*

Arratibel Galparsoro Ana *Donostia*

Ugalde Ugarte Ana Mari *Errenteria*

Oharra: bi sarrera izango dituzu, Antzoki Zaharreko leihatilan.

Orain, inoiz baino abantaila gehiago harpidedunentzat

euskalidunon
Egunkaria

KONTXARA SAILKATZEKO. Iaz bezala, ez da Bizkaiko ordezkariarik izango, Urdaibai sartzeko zorian izan zen arren

Faboritoek ez dute huts egin

Orio, Koxtape, Zumaia-Getaria, Tiran, Castro, Trintxerpe eta Hondarribia izango dira lehian Donostiako Banderan

GARI GARAIALDE

Koxtapeko trainerua olatu bati aurre egiten, atzo Kontxan jokaturako sailkatze estropadan.

Ramon Basaldua | DONOSTIA

Kontxarako sailkatzeko estropadan faborito nagusiak ziren zazpi traineruek eskuratu zituzten Donostiako Banderan parte hartzeko zazpi txartelak. Orio, Koxtape, Zumaia-Getaria, Castro, Tiran, Trintxerpe eta Hondarribia lehiatuko dira Kontxan iraileko lehenengo domeka bietan, Donosti-Arraunekin batera.

Eguraldi txarra izan zen protagonista atzoko estropadan. Uztailaren 15ean Plentzian jokaturiko Ligako lehen estropadatik ez da horren eguraldi txarra izan aurtengo denboraldian. Itsasoaren egoera zelan zegoen ikusita, batek baino gehiagok ezustekoak egongo zirela iragarri zuen.

Gorabehera handiak egoteko eguraldi aproposa zegoen arren, olatuek eta haizeak ez zuten ezustekorik eragin. Lehenengo luzeko denborak ikusi ondoren, ia erabakita geratu zen Kontxarako sailkatu behar zuen zazpikotea. Oriok eta Koxtapek egin zuten denbora onena kanpoko ziabogan, Perillo, Tiran, Castro, Hondarribia eta Zumaia-Getariaren aurretik. Trintxerpe eta Urdaibai ziren hurrengoak sailkapenean, *Telmo Deun* trainerutik 11 segundora.

Sailkapena erdi-erabakita ze-

GARI GARAIALDE

Tirango galiziarrek, atzoko estropadan. Aurten ere sailkatu dira.

goela zirudienean, bigarren luzeak aldaketa nagusi bat ekarri zuen. Lehenengo luzean ondo baino hobeto aritu zen Perilloko trainerua ezinean aritu zen olatu artean, eta galdu egin zuen esku-eskura izan zuen Kontxarako txartela. Horregaz batera, azpimarratzekoa da Trintxerpek bigarren luzean egin zuen lan bikaina. Gaizka Garmendiak ederto zuzendu zuen Ilunbe taldeko trainerua, eta denborarik onenetakoa egin zuen bigarren luzean. Trintxerpek lantzada ederrak hartu zituen puntetatik helmugarainoko tartean. Adibidez, pasaitarrek hamar segundoko inguru kendu zizkioten Urdaibairi zati horretan.

Gainerakoan, ikusgarria izan

zen Orioko traineruak bigarren luzean egin zuen lana. Oriotarrek eta Koxtapek denbora berbera egin zuten kanpoko ziabogan. Helmugan, oster, Oscar Rodriguezek zuzenduriko traineruak 22 segundo kendu zizkion Joseba Arbonak zuzendutako traineruari.

Zumaia-Getariak ez zuen inolako arazorik izan Kontxarako txartela eskuratzeko. Kanpoko ziabogako denborak ikusita sartzeko mugan zegoen arren, bueltako luzean Luxia Olasagastiren gizonak berriro erakutsi zuten teknika bikaina dutela. Tiran sartu egin zen, baina ikusi zen galiziarren errendimendua asko jaisten dela itsaso zakarrean.

ATZOKO SAILKAPENA

ONTZIA	DENBORA
1. Orio	21:21.83
2. Koxtape	21:43.66
3. Paternina-Indaux	21:45.55
4. Castro	21:48.97
5. Tiran	21:50.72
6. Trintxerpe	21:51.00
7. Hondarribia	22:00.70
8. Urdaibai	22:05.30
9. Perillo	22:10.91
10. San Pedro	22:21.63
11. Santander	22:22.02
12. Santurtzi	22:23.44
13. Elantxobe-Arkote	22:34.62
14. Donibaneko	22:37.18
15. Ondarroa	22:40.98
16. Santiagotarrak	23:01.31
17. Ur Kirolak	23:01.44
18. Mutriku	23:20.83
19. Ur Joko	23:56.98
20. Hernani	24:22.70

IGANDEKO TXANDAK

LEHENENGOAN

Tiran, Hondarribia, Koxtape eta Trintxerpe.

BIGARRENENEA

Orio, Castro, Paternina-Indaux eta Donosti-Arraun.

Azkenik, aurten ere ez da Bizkaiko ordezkariarik izango Kontxako Banderan. Ondarroa, Elantxobe-Arkote eta Santurtzi sailkatzetik urrun geratu ziren arren, Urdaibaik azken txanpan galdu zuen txartela.

ERREAKZIOAK

JOSE JULIAN OLASAGASTI
(Orioko presidentea)

«Bueltakoan 20 segundo kentzea gauza handia da»

«Gure estrategia urik hartu gabe kanporantz joatea izan da, mantso-mantso, eta erdi bidean gainontzekoekin denborak antzekoak izan badira ere, bueltakoan sekulako estropada egin dute Orioko arraunlariek. Buelta-koan 20 segundo kentzea gauza handia iruditzen zait horrelako giroarekin. Igan-derako itsaso bareagoa ego- tea eskatzen dugu».

LUIS MARI GOIKOETXEA
(Paternina-Indauxeko ordezkaria)

«Lortutakoa oso erremate ona da guretzat, saria»

«Paternina-Indaux kanpora iritsi denean, aldea ez zen oso handia, baina barrura beti oso ondo etortzen gara, eta nik horren itxaropena nuen, eta ondo erakutsi dugu. Denboraldi ona egin dugu, eta gaur [atzotik] lortutakoa oso erremate ona da, arraunlarietako saria».

JOSE LUIS KINTANA
(Koxtapeko ordezkaria)

«Oriok ateratako aldea dezentekoa da, baina muturra sartu dugu»

«Oriok atera digun aldea dezentekoa da, baina garrantzitsuena muturra sartzeari zen, eta barruan gaude. Hai-ze handia zebilen, baina ondo moldatu gara, eta pozez egoteko modukoa da».

FERNANDO LAZARRIBAR
(Ondarroako ordezkaria)

«Horrela egin beharko diogu aurre»

«Guk zer edo zer egingo genuela pentsatzen genuen, baina ezin dugu aitzakiarik ipini. Igandean ez da bizkaitarrik egongo Kontxan. Eguraldiagatik, agian, lehenengoan artean ateratzea ez zen mesedegarria; nahiago izango genuen eguraldi hobea atera izan balitz, baina horrela atera da, eta horrela egin beharko diogu aurre».

TXIRRINDULARITZA. Hainbat eskaintza entzun ostean, talde berean jarraitzea erabaki dute

Osatarrek Baneston segituko dute

Akordioa erraza izan dela esan dute itziartarrek, eta beste bi urtez luzatu dute kontratua

Xabier Usabiaga | **DONOSTIA**

Aitor eta Unai Osa anaiek ibanesto.com taldean egingo dituzte datozen bi denboraldiak. Itziarko anaia bien ordezkari Benito Romerok eta taldeko manager Jose Miguel Etxabarririk atzo arratsean (13:00ean) lotu zuten akordioa. Txirrindulariek hainbat eskaintza jaso dituzte azkenaldian, baina ibanesto.com taldearekin adostasuna «erraz» lortu dutela esan dute. «Berehala ohartu ginen guregan konfiantza handia dutela etorkizunerako eta hori oso garrantzitsua izan da bertan segitzea erabakitzeke», adierazi zion EGUNKARIARI Aitor Osak, anaia zaharrak. «Bestalde», azaldu du Aitorrek, «biok elkarrekin segitu nahi genuen, geure buruan ez zegoen beste aukerarik, eta hori ere ziurtatua dugunez, ez da arazo handirik izan elkar uleritzeke».

Unai, aldiz, taldea ezagutze-ari ere garrantzia eman dio. «Urte asko daramatzagu taldean, eta oso gustura egon gara beti. Inoiz ez digute ez presarik ez presiorik sartu eta lana behar bezala egiteko erraztasunak eman dizkigute. Horrek asko balio du». Unai Osa hirugarren sailkatu zen joan den Giroan, eta eskaintza dezente jaso dute. «Eskaintzarik gehienak Italiako taldeetatik heldu zaizkigu, azken finean han ibili bainaiz ondoen». Pentsatzekoa da, hortaz,

Osa anaiak, Unairen urtebetezea ospatzen, iazko Vueltan.

hainbat eskaintza jaso ondoren, bi txirrindularien diru irabaziak gogotik igoko zirela.

Taldea oso gustura

Txirrindulariak gustura daude, eta taldea ere ez dago haserre, ziklista bikainak izango baititu

datozen bi urteetan. «Oso txirrindulari diziplinatuak eta profesionalak dira, eta eurekin lan egitea erraza da», azaldu zion EGUNKARIARI Jose Miguel Etxabarririk. «Urteak daramatzagu jende gaztearengan konfiantza jarritz, eta geure aldetik barkae-

ESANAK

JOSE MIGUEL ETXABARRI

(ibanesto.com taldeko managerra)

«Derrigorrezkoa zen elkarrengan izan dugun konfiantzari luzapena ematea»

UNAI OSA

(ibanesto.com taldeko txirrindularia)

«Eskaintzarik gehienak Italiako taldeetatik heldu ziren, han ibili bainaiz ondoen»

AITOR OSA

(ibanesto.com taldeko txirrindularia)

«Berehala ohartu ginen guregan konfiantza handia dutela, eta hori oso garrantzitsua izan da erabakia hartzeko»

zina zatekeen Osa anaiek hemen ez jarraitzea; derrigorrezkoa zen elkarrengan izan dugun konfiantzari luzapena eskaintzea. Erein ditugun haziak euren fruituak eman zituzten, eta hauek ere emango dute», zioen, gustura.

SOKATIRA. Loiuko aireportuan ongietorria egingen diete bihar eta igandean eta 7an omenaldia Arbizun

Sakanako taldearen jarrera txalotu eta dominagatik zoriondu du Mankomunitateak

Eduarne Elizondo | **IRUÑEA**

Sakanako Mankomunitateko buru Josema Leitzak eskualdeko sokatira taldea zoriondu zuen, atzo, jendaurrean, Japoniako Akita hiriko munduko txapelketan urrezko domina lortu zutelako, batetik, eta podiumean agertu zuten jarreragatik, bestetik. Sakanako tiralariek podiumetik jaitsi ziren 480 kiloko urrezko domina irabazi ondoren domina bila joan zirenean, Espainiako ereserkia jotutenean.

Tiralari nafarren lana nabarmendu zuen Leitzak, «hamaika

oztopori aurre egin» behar izan dietelako. «Nafarroako Gobernuak diru laguntza eskasa eman die, eta duela bi urteko munduko txapelketan lortu urrezko domina eskertzeko oraindik ez diete harrerarik egin». Emakume taldea izanik komunikabideetan oihartzun eskasa dutela gaineratu zuen.

Kirol arloaz gain, podiumean izandako jarrera «txalotu» zuen Sakanako Mankomunitateko lehendakariak: «Haien jarrerarekin bat egiten dugu. Haien asmoa ez zen inoren kontra egitea, ezta eztabaidarik sortzea ere. Beren sentimendu eta es-

Iñaki Gastaminza eta Josema Leizaola, atzoko agerraldian.

kubideak agertu eta aldarrikatu nahi izan zituzten». Leitzak nesken «ausardia» azpimarratu zuen.

Sakanako herritarrek sokatira taldeari ongietorria egingen dio-

te bihar eta igandean Loiuko aireportuan (bi txandatan ailegatu dira, gauzez), eta, ondoren, irailaren 7an, omenaldia egingen diete tiralariei, Arbizun. Harre-ara eta herri afaria izanen dira.

TENISA

Tauziat kostata iragan da US Openeko hirugarren kanporaketara

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Natalie Tauziat tenislari lapurtarra US Openeko hirugarren kanporaketa jokatzeko sailkatu zen atzo, Katarina Srebotnik esloveniarrak hiru setetan (7-5, 1-6 eta 6-3) mendean hartuta. Kostata nagusitu zen Baionakoa, bi ordu eta laurden luze iraun zuen partidaren.

Srebotnik ez da trebegia sarera igotzeko orduan, eta pista atzeko jokoa saiatu zen. Dezente asmatu zuen, Tauziat eskas aritu baitzen arlo horretan. Behartu gabeko 59 huts egin zituen lapurtarrak. Sareko joko azkarrean, oster, dotore aritu zen, %70eko eraginkortasuna lortuta.

Tauziatek 7-5 irabazi zuen lehen seta, ordubete. Bigarrenetan behera egin zuen nabarmen, 1-6 galduta. Hirugarren setari ere ez zion ondoegi ekin, 1-3 aurreratu baitzen bere aurkaria. Une horretan, oster, barruan zuen onena eman zuen lapurtarrak, bost joko lortuta erreskadan. Tauziatek Srebotniketik baino osoa-go bukatu zuen lehia fisikoki.

Marat Safinek hiru tie-break irabazi zituen

Gizonezkoen txapelketan, Marat Safin errusiarraren (3. zerrendaburua) eta Ivan Ljubicic kroaziarraren arteko lehia izan zen ikusgarriena. Lau set luzetan erabaki zen partida, eta lauretan tie-breakean erabaki zen seteko garailea. Safinek estu eta larri irabazi zituen tie-break horiek, 7-5 emaitzarekin. Ljubicic lan txukuna egin zuen, baina behartu gabeko 65 hutsekin zaila da US Opena irabazteko hautagaietako bati gailentzea.

Jokatu zuten beste bi zerrendaburuek, Henmanek eta Johanssonek, lan samurragoa izan zuten hirugarren kanporaketara sailkatzeko. Lehenak Meligeni brasildarra kanporatu zuen, 6-3, 6-4, 3-6 eta 6-4. Bigarrenak antzera egin zuen Andrea Gaudenzi italiarrarekin, 4-6, 6-2, 6-3 eta 6-3.

ESKU-HUSKA. Gaur jokatu da final nagusia: Titin III.a-Goñi III.a eta Olaizola II.a-Zearra

Jokorik gabeko ikuskizun pattala Atano III.ean

Mikel Goñi eta Oscar Lasa lotsagarri gelditu ziren Donostia Hiria Torneoko finalerdian

TITIN III.a-GOÑI III.a	22
GOÑI II.a-LASA III.a	2

Iraupena: 37 minutu.

Saketik: Titin III.ak 1.

Mikel Goñik alerik ere ez.

Markagailua: 4-0, 4-1, 8-1, 8-2 eta 22-2.

Bestelakoak: Lepo bete zen frontoia. Donostiako Atano III.ean oso gutxitan ikusi da horrelako jendetza. Kanpoan ere pilotazale mordoxka gelditu zen, lekurik gabe, sartu ezinda.

Enekoitz Telleria | **DONOSTIA**

Lotsagarri gelditu ziren Mikel Goñi eta Oscar Lasa herenegun gauean Atano III.ean. Donostia Hiria Torneoarean mailako finalerdi bat, eta bi tanto triste egin da bueltatu behar izan zuten etxera. Bi tanto triste eginda, eta frontoian bildutako jendetzaren txistuak eta irainak adituta. Batik bat, Mikel Goñi. Hura zelako partidako izarra, eta hura izan zelako aspaldian ahaztuta geneukan *zirkua* eskaini zuena. Bere garaiko *onetako* keinu zatarrak, aldageletarako sarrerak, ate joak, eserleku apurketak... Aspaldian irabazitako sinesgarritasun guztia galdu zuen berriro. Atzo arratsaldean, horregatik, Asperen web orrian argitaratutako emandako eskutitz batean «bar-

kamena» eskatu zien pilotazale guztiei bere jarrerarengatik. «Horren zaila da aldatzea!», esaten du bertan.

Jarriko dituzte haren jarraitzaile sutsuenek nahi adina aitzakia. Egia da ziurrenik ez zegoela berarentzat adina pilota otarrean, baina azken boladan erakutsi duen jokoarekin eta gaitasunarekin patatekin jakituta ere ikuskizuna eman behar luke Oronozkoak, eta herenegun gauean partida bota egin zuen 8-1ekoan. Lasa lagunak ere ez zion kontrarik egiten asko lagundu. Gozatu ezinda, batean gora, bestean behera, hurrena aldamenera ibili ziren biak. Eta eroso, Titin eta Fernando Goñi. Eroso eta ongi. Hutsik gabe atzelaria, erasora bikain aurrelaria.

Jokatu ditu enpresa bakoitzak bere finalerdiak, eta gaur jokatu da torneoko finala (23:30, ETB1). Asegarcek udako bere lehen torneo ira-bazteko aukera dauka Olaizola II.a-Zearra gazteekin. Aspekto Titin-Goñi III.aren aldean partida gogorrago eta luzeagoa egin zuten haiek Unanue-Belokirekin. Uneotako bi atzelari seguru eta langileen arteko lehia izango da gaurkoa atzean, bi errematatzailearena aurrean.

MIKEL SAIZ

Goñik barkamena eskatu du herenegun izan zuen jarrerarengatik.

JAIALDIAK

ATZOKO EMAITZAK GALARRETA.

Iturralde-Urko 29; Matxin III.a-Badiola 35. Matxin-Lizaso 40; Altuna I.a-Iriarte 38. Kalonge-Etxabe 40; Iñigo-A. Lekunberri 29.

CARMELO BALDA.

Donostia Hiria Torneoko bi finalerdiak: Alberdi anaiak 32; Beaskoetxea-Enbil 35. Egiguren-Bereikua 25; Konpa-Iriondo 35.

GAURKO PARTIDAK

ATANO III.a. 22:30 (ETB1)

Koka-Pascual / Barberito VI.a-Rai. Donostia Hiria Torneoko finala: Olaizola II.a-Zearra / Titin III.a-Goñi III.a

TORMOS (Valentzia). 18:00.

Garcia I.a-Milikua / Sarasol-Nuñez.

VENTOSA DEL RIO ALMAR. 18:00.

Ansotegi-Mendia / Ariznabarreta-Gabarri.

ALMAZAN (Soria). 11:30.

Muruamendi-Urberuaga / Otaegi-Marin II.a.

GALARRETA. 16:00.

Larrea-Barreneetxea III.a / Martinez-Lander. Iñigo-Aizpuru / Bitoria-A. Lekunberri.

Sarasua-Mendizabal / Lezea-Ekiza.

Zeberio I.a-Aizpuru / Iribarren-Urko.

CARMELO BALDA. 18:00.

Insausti-Garma / Sanchez-Beldarrain.

Donostia Hiria Torneoko finala:

Beaskoetxea-Enbil / Konpa-Iriondo.

DONIBANE LOHIZUNE. 22:00.

Txapeldunen final nagusia:

Baronio-Iratorza / Egiguren II.a-Cuvet.

EUSKAL HERRIKO XARE TXAPELKETA IREKIA

J.R. Larrinagaren XII. omenezkoa

Egunkaria saria

IRURAKO AMETSA TRINKETEAN

BIKOTEAK

EGUTEGIA

1. IHARDUNALDIA: IRAILAK 1, LARUNBATA, ARRATSALDEKO 17:00etan.

ITURBE - MOLINA / LARRONDE - LARRARTE II • LOPETEGI - BORTEYROU / ARTOLA - FUNOSAS

2. IHARDUNALDIA: IRAILAK 8, LARUNBATA, ARRATSALDEKO 17:00etan.

LOPETEGI - BORTEYROU / ITURBE - MOLINA • LARRONDE - LARRARTE II / ARTOLA - FUNOSAS

3. IHARDUNALDIA: IRAILAK 15, LARUNBATA, ARRATSALDEKO 17:00etan.

LARRONDE - LARRARTE II / LOPETEGI - BORTEYROU • ARTOLA - FUNOSAS / ITURBE - MOLINA

ERDIFINALA:

IRAILAK 19, ASTEAZKENA, ARRATSALDEKO 19:30ETAN

FINALA:

IRAILAK 21, OSTIRALA, ARRATSALDEKO 19:30ETAN

TXOKOAN

PILOTA

Pilota kirol ofiziala izango da 2003. urteko Panamerikar Jokoetan

Pilotako Konfederazio Panamerikarrak Euskadiko Federazioari jakinarazi dionez, pilota kirol ofiziala izango da 2003. urteko Panamerikar Jokoetan. Hilaren 12tik 18ra bitartean egin dituzte bilerak ODEPAko (Kirol Erakunde Panamerikarra) eta ACODEPAko (Konfederazio Panamerikarren Elkarte) ordezkariak. Bilera horietan egon dira Nazioarteko Federazioetako presidente guztiak, Herrialdeetako Olinpiar Batzordeetakoak, eta Nazioarteko Olinpiar Batzordeko presidentea. Aho batez erabaki zuten pilota kirol ofiziala izatea 2003ko Panamerikar Jokoetan.

ZESTA-PUNTA

Donostia Hiria Torneoko finala gaur jokatu da

Atzo arratsaldean Carmelo Baldan jokatu da bi finalerdien ostean, erabakita gelditu da gaur frontoi horretan jokatu den Donostia Hiria Torneoko finala: Beaskoetxea-Enbil eta Konpa-Iriondok jokatu dute.

HITZ BITAN**SASKIBALOIA.** Selektzio asko dira lehen hiruren artean sailkatzeko hautagaiak**Gaur hasiko da Eurobasketa Turkian, Jugoslaviako selektzioa faborito dela**Erredakzioa | **DONOSTIA**

Ukraina eta Lituaniako selektzioen arteko partiduekin hasiko da gaur Turkiako Eurobasketa. 10 egunetan 16 talde ariko dira lehian, irailaren 9ko finaleko partaideetako bat izateko asmoz. Parte-hartzaileen artean asko dira dominen bat lortzeko lehian sartu daitezkeenak, eta gutxi, oster, jokatu aitzin lehia horretatik at egongo direnak.

Lau selektzioko lau multzotan banatu dituzte parte-hartzaileak. Multzo bakoitzeko laurak elkarren aurka ariko dira lehen fasean, eta lehen hiru hurrengo fasea jokatuko dute. Lehen fasean ondo aritzea ezinbestekoa da, multzo bakoitzeko lehen sailkatuek final-laurdenak jokatuko txartela eskuratuko baitute zuzenean. Ez horrela bigarren eta hirugarren sailkatuek, final-laurdenetara sailkatzeko final-zortzirenak jokatu

HAUTAGAIK

Errusiak, Kroaziak, Italiak, Alemaniak, Esloveniak, Lituaniak eta Turkiak zeresana eman dezakete

NBAKO JOKALARIK

Nowitzkik eta Stojakovicek gidatuko dute NBAko partaidetza

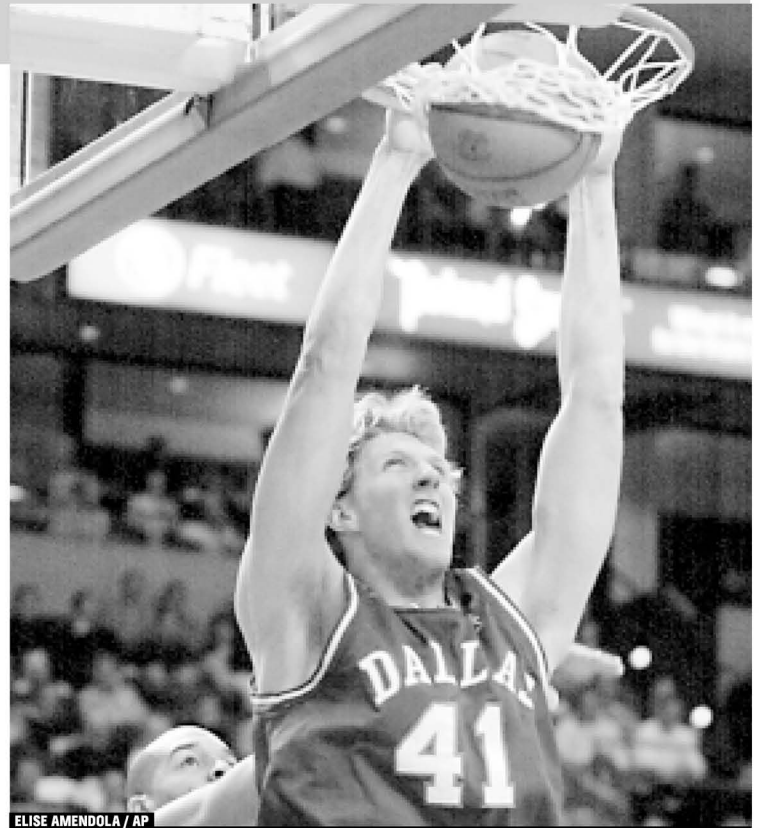
beharko baitituzte, kontrario zail baten aurka, ziur aski.

Frantzia, Israel, Lituania eta Ukrainak osatzen dute A multzoa. Letonia, Turkia, Espainia eta Eslovenia ariko dira B taldean. Kroazia, Estonia, Jugoslavia eta Alemania C multzoan. Azkena, D multzoa, Bosnia-

Herzegovina, Errusia, Grezia eta Italiak osatuko dute.

Jugoslavia da Eurobasketa irabazteko hautagai nagusia. Azken sei txapelketetatik lautan nagusitu dira Balkanetakoak, eta aurten ere talde bikaina osatu dute. Stojakovic (Sacramento), Drobnyak (Seattle) eta Bodiroga dira izarrak eta osagaiak, ikusgarriak: Tarlac, Tomasevic (Tau), Gurovic... Besteak ere ez dira eskasagoak, ezezagunagoak izanagatik.

Jugoslaviaren arrastoa ger-tutik jarraituko dute beste hainbat selektziok: Kroazia (Veljko Masic, Tabak), Errusia (Kirilenko eta Pashutin anaiak), Lituania (Stombergas, Timinskas—Tau— eta Jasikevicius), Turkia (Turkoglu eta Kutluay), Eslovenia (Smolis, Milic eta Nesterovic), Alemania (Nowitzki, Bradley eta Okulaja), Grezia (Fotsis eta Rentzias) eta Italia (Andrea Meneghin eta Fucca).

ELISE AMENDOLA / AP

Dirk Nowitzki alemaniarra, Dallasekin jokatutako partidu batean.

Espainia eta Frantziako selektzioek ere badute onenen artean sailkatzeko aukerarik.

NBAan aritzen diren jokalarien ordezkariak zabala

Turkian, selektzioez gain, NBAan aritzen diren jokalarien ordezkariak zabala nabarmendu behar da. Stojakovicek, Turko-

gluk (Sacramento), Nesterovicek (Minnesota), Nowitzkik eta Shawn Bradleyk urteak daramatzate euren maila erakusten munduko Liga onenean. Pau Gasol, Antonis Fotsis (Memphis), Tony Parker (Seattle) eta Pedrag Drobnyak antzera egiten saiatuko dira hurrengo urteetan.

ESKUBALOIA

Bidasoak, denboraldi-aurrearekin jarraituz, Galdar taldeari egingo dio aurre, gaur, Usurbilen

Etxaburuk zuzentzen duen taldeak beste garaipen bat erdies-teko jomuga du gaur, Usurbilgo Oiardo kiroldegian Galdar taldearen kontra jokatuko duen partiduan. Usurbil Kirol Elkartea aurrera eramateko lan handia egin duen Esteban Iribarri omenaldia egingo zaio 20:00etan hasiko den norgehiagokan. Baliteke Oleg Khodkov errusiarraren estreinako partida izatea.

TXIRRINDULARITZA

Serkei Hontxarrek eskuratu du Holandako Itzuliko lidergoa

Hontxar (Liquigas) ukrainarrak Holandako Itzuliko lidergoa eskuratu zuen atzo. Quaranta italiarrak irabazi zuen esprintean hirugarren etapako goizeko sektorea, eta arratsaldeko erlojupekoan, Hontxar nagusitu zen. Igotzaileen sari-ko hirugarren proban (Italia), Freddy Gonzalez (Selle) gailendu zen.

SASKIBALOIA

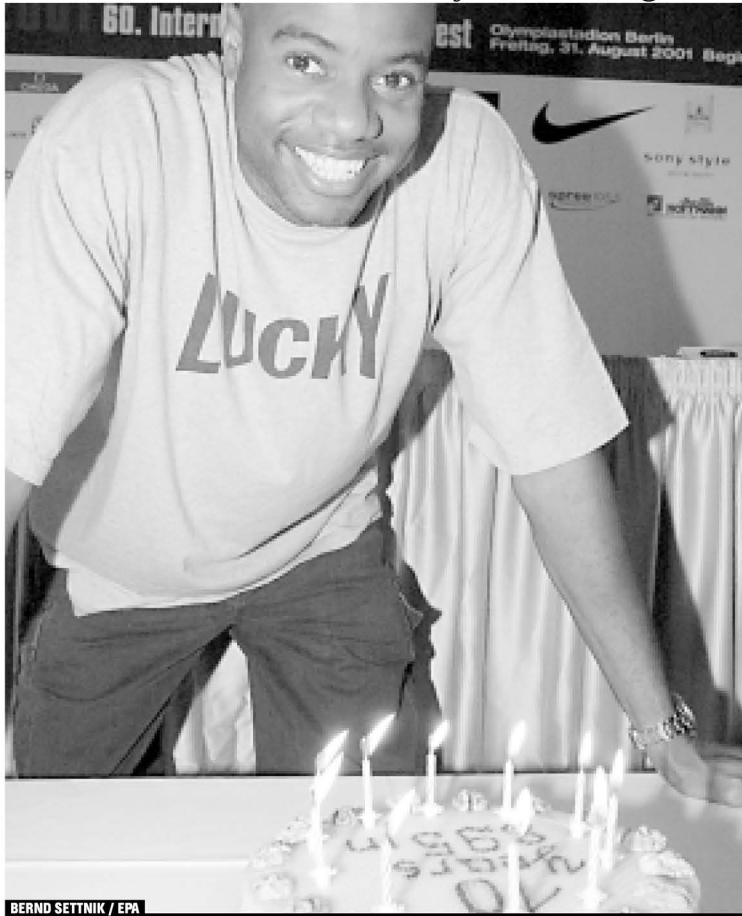
TAUko Luis Scola eztarriko infekzioarekin da

Luis Scola hegal-pibotak eztarriko infekzioa du, eta TAUko medikuak antibiotikoekin sendatzen saiatzen ari dira, Font Romeuko kontzentrazioan. Tau irailaren 6a arte izango da Frantzian, jokalarien egokitzeko fisikoa ahalbidetzeko lehendabizi, eta mugimendu taktiko eta estrategikoak lantzeko ondoren.

MENDIA

Gorbeiaiko gurutzearen mendeurrena dela eta, Gorbeiarako igoera igandean egingo da

Gorbeiaiko gurutzearen mendeurrena (1901-2001) ospatzeko, Gorbeiarako igoera antolatuta da iganderako. Goizeko 8:30ean Sarriako parketxetik (Zuia, Araba) irtengo da, eta ibilbideari dagokionez, Igatz, Aldarro eta Arkairi zubietatik igaro ondoren, Damasoren txabolara joan eta Albizkortatik igarota, Gorbeiaiko gurutzera heltzea da helburua. Ibilaldian parte hartzen duten guztientzat hamarretakoa egongo da.

ATLETISMOA. Berlineko mitina jokatuko da gaur

BERND SETTNIK / EPA

Powellen errekorra, indarrean

Mike Powell luzera jauziko munduko markarik onenaren jabea lehiatuko ez den arren, ohorezko bisitaria da gaur Berlinen. Hamar urte badira Powellek errekorra erdietsi zuela, eta bost urtez pistetatik at izan ostean, lehiatzeari ekiteko asmoz berragertu da, Atenasko Olinpiar Jokoetan (2004) domina lortzeko asmoz. Urrezko Ligako azken mitinean, 50 kilogramo urreren partiziorako hautagaiak gogotsu ariko dira gaur. Irudian, Powell hamar kandelaz apaindutako tartaren alboan.

HITZ ETA PITZ**HICHAM EL GUERROUJ**
(1.500 metroko munduko txapelduna)

«Ez dut diruarengatik korritzen, atsegin dut. Semeek oroitzapen onak edukitzea nahi dut»

HRISTO STOITXKOV
(Futbolari ohia)

«Zidaneri Anelkari bezala gertatuko zaio Real Madrilen; frantziarrak ez du arrakastarik izango»

GERARD HOULLIER
(Liverpooleko entrenatzailea)

«Urrezko gola bazkaltzen ari zaren bitartean mahaitik altxatzearen parekoa da»

MUSIKA. 33

**Lorin Maazelek
Royal Philharmonia
orkestra entzutetsua
zuzenduko du gaur
Kursaal auditorioan**

Aurten Musika
Hamabostaldiko
egitarautik zaletuek
gehien desiratutako
kontzertua izango da
gaurkoa; Mahlerren 5.
Sinfonia joko dute

ZINEMA. 35

**Veneziako
Mostrak film
gogorak
aurkeztu ditu
lehen
egunetan**

Sexua, droga eta
bortxakeria dira
nagusi orain arte sail
ofizialean
aurkeztutako lanetan

ERNALKUNTZA. 28

**Menopausia
iragartzeko test
genetikoan
aurrerapausoak
ematen ari dira**

Ikerketa talde baten
iritziz, hemendik bost
urtera haurrak
edukitzeko garaia noiz
amaitzen zaien jakin ahal
izango dute emakumeek

PATRICK RIOU

La nuit transfiguré, Myriam Maisy konpainiaren koreografia, irailaren 18an taularatuko da.

32

Besoak zabalik dantzari

Thierry Malandain Maitaldiko zuzendari artistiko berriak arriskuaren aldeko
apostua ekarri nahi dio jaialdiari

ERNALKUNTZA. Haurrak edukitzeko garaia noiz amaituko zaien jakin ahal izango dute emakumeek, testari esker

Menopausia iragartzeko test genetikoa gero eta gertuago dago

Ikerketa talde baten aburuz, bost urte barru erabiltzeko moduan izango da proba

Erredakzioa | DONOSTIA

Estreinako hilekoa izan orduko dakite emakumeek ez dela betiko izango. Adinarekin menopausia helduko da. Obulutegiek lan egiteari lagako diote, eta, bide batez, gorputzak galdu egingo da haurdun geratzeko ahalmena. Betiko. Batez beste, 47-52 urte aldera heltzen zaie une hori emakumeei. Kasuan kasu. Izan ere, ikerketa berri batean iradoki dutenez, bakoitzaren geneen arabera da hori, hein handi batean behintzat. Geneen eragina, hain justu, %85ekoa dela esan dute.

Ikerketa Herbeheretan egin dute, Utrechtoko Unibertsitatean, ehunka emakume ikertuta. Etorkizunerako iragarpen bat ere egin dute. Andrazkoek menopausia noiz helduko zaien aurretiaz jakin ahal izango dutela iradoki dute, horretarako test genetiko bati atondu ahal izango baita. Bost urte barru test hori erabili ahal izango dela uste da.

Testik egin gabe ere, emakume bakoitzari menopausia noiz iritsiko zaion asma daitekeela azaldu dute, hala ere, zientzialariak. Diotenez sendiko gainerako emakumeei —amari eta ahizpei batez ere— noiz iritsi zitzaizkien jakitea aski da sarritan.

Esaterako, menopausia goiztiarra izandako emakumeen alabek arazo hori bera izateko arriskua izaten dutela azaldu dute. Menopausia berandu heldu zitzaizkien emakumeen alabei, berriz, kasurik gehienetan berandu heltzen zaie. Hala, zantzu horiek aintzakotzat

ELVIRA URQUIJO A. / EFE

Bi emakume haur jaioberriei bularra ematen.

hartu behar direla esan dute. Izan ere, era horretan menopausia noiz hel daitekeen iragari ahal izango da. Ez da ezustean etorriko.

Ama izateko garaia

Aurkikuntza horrek garrantzi handia du gaur egun. Izan ere, emakumeek gero eta gehiago atzeratzen dute ama izateko unea. Gero eta ugariagoak dira, esaterako, 30 urtetik oso gorako ama berriak, eta gorputzak ezarri mugen kontra ari dira zenbait kasutan, nahi eta ezine-

UGALKORTASUNA

Menopausia iritsi aurreko hogeitertean, apurka-apurka haurdun geratzeko ahalmena galtzen dute emakumeek

an. Menopausiaren adina iragartzeko aukera izanez gero, ordea, errazagoa izango da ama izan nahi duten emakumeentzat haurrak mundura noiz

ekarri behar dituzten erabakitzea. Jakinaren gainean hartu ahal izango dute erabakia

Izan ere, ama izateko garaiak hasiera eta bukaera ditu. Garai horrek, gainera, bi epe nagusi ditu. Oparoa izaten da lehena, oso joria. Adinean aurrera egin ahala, ordea, antzutasunera hurbiltzen da. Izan ere, menopausia iritsi aurreko hogeitertean, apurka-apurka, haurdun geratzeko ahalmena galtzen dute emakumeek. Oraingoz. Genetikak ate berriak zabal ditzakeela uste baita. Geroan.

OSASUNA. Oraindik ez dago argi heriotzak tratamenduaren ondorio izan diren

Valentziako erietxe bateko 6 gaixo hil dira, hemodialisi saioak jaso ostean

AGENTZIAK | Valentzia

Kezkatuta daude Valentzian (Espainia), Virgen del Consuelo erietxeke sei gaixo hil baitira egunotan, guztiak hemodialisi saioak jaso ostean. Valentziako Gobernuak agintariek aditzera eman dutenez, oraindik goizegi da heriotzak hemodialisi saioen ondorioz gertatu diren jakiteko. Nolanahi ere, badaezpada, bertan behera laga dute erietxe horretan hemodialisi zerbitzua.

Valentziako osasun agintariek onartu dute estreinako heriotzak hilaren 21, 22 eta 27an gertatu zirela. Herenegun, berriz, hiru lagun hil ziren aipatu erietxean, hemodialisi saioak jaso ostean. 12:30etik 13:30era ordu batzuk lehenago erietxean tratamendua jasotzen egon ziren hiru gaixo hil ziren.

Jazotakotik oraindik ondorio

MANUEL BRUQUE / EFE

Virgen del Consuelo erietxeke ate nagusia.

argirik atera ezin bada ere, iker-tu eta ikertu ari direla esan dute agintariek. Virgen del Consuelo erietxean, hemodialisi saioak egiten erabiltzen diren aparailuak zorrotz aztertzen ari direla esan dute. Halaber, egunotan tratamendua jaso duten gaixoei

ere gertuko jarraipena egiten ari zaizkie, badaezpada ere. Aditzera eman dutenez, hala ere, mementuz osasun egoera onean daude.

Valentziako Osasun Agentziako idazkariorde Marciano Gomezek azaldu duenez, ikerketa trinko eta zorrotza egin ostean plazaratuko dituzte gertatu denari buruzko ondorioak. Aurretik ez dutela deus esango azaldu du. «Heriotzaren arrazoiak jakin gabe hitz egitea arduragabekeria handia iruditzen zaigu».

Izan ere, hildakoak osasun nahikoa pattalekoak zirela esan du, eta adinean sartu samarrak. Hala, heriotza horien atzean agian beste arrazoren bat egon daitekeela iradoki du Gomezek. «Nolanahi ere, ikerketa abian jarri dugu, eta guztia argitzea espero dugu. Jazotakoaren xehetasun guztiak argitzea da gure helburua». Hala, esaterako, herenegun hildako hiru lagunei autopsia egiteko baimena lortu zuten atzo, argibideren bat lortzeko asmoz.

LABURRAN

BOTIKAK

Nijeriako 30 familiak Pfizer laborategia auzitara eraman dute, Trovan antibiotikoarekin eginiko saioak direla eta

Estatu Batuetan auzibidea zabaldu dute Nijeriako 30 familiak Pfizer botika konpainia handiaren kontra. Aditzera eman dutenez, 1996an aipatu konpainiak Trovan antibiotikoa probatzeko saio klinikoak egin zituen Nijerian, behar adina kontrol eta segurtasun bermerik gabe. Saio klinikoetan hainbat umek hartu zuten esku, eta ondorioak beldurgarriak izan ziren. 11 hil egin ziren, eta beste zenbaitek kalte handiak izan zituzten: itsu geratu ziren batzuk, eta perlesiak jota beste asko. Haien familiak zabaldu dute orain auzibidea. Justizia eske.

IKERKUNTZA

Asteburuetan jende gehiago hiltzen da erietxeetan, astegunetan baino

Kanadan ikerketa zabala egin dute, erietxetako zerbitzua nolakoa den jakiteko. Larrialdiren batek jota erietxera joandako 3,8 milioi lagun kasua ikertuz, zera ikusi dute: jende gehiago hiltzen da asteburutan astegunetan baino. Ikerketak auzitan jarri du asteburutan jarduten duten lantaldeen maila, eta hobetu egin behar dela iradoki du.

IKERKUNTZA

Minbizia hiltzeko gai den birusa atzeman dute Suitzan

Suitzako ikerketa talde batek minbiziari aurre egiten lagun dezakeen aurkikuntza garrantzitsua egin du, minbizia hiltzeko gai den birusa atzeman baitu. Minbizi-zelula askok mutazio esanguratsu bat izaten dute, eta aurkitu berri duten birusak mutazio hori duten zelulak baino ez ditu hiltzen. Gaitza tratatzeko era berri baten hastapena izan daitekeela diote.

han-hemen

Bost mila giltzurrun-harri kendu dizkiote emakume bati

Brasilgo Curitiba herriko laurogeita bat urteko emakume bati 5.073 harri kendu dizkiote giltzurrunetik. Emakumearen medikuak esan duenez, inoiz ez du halakorik ikusi, eta kasuak Guinness liburuan sartzeko aukera du: «Inori ez nizkion 500 harri baino gehiago kendu». Gaixoak, Maria Aparecida Miolo izenekoak, beirazko ontzi batean gorde ditu harri horiek denak. Gertaera bixi hori ezaguna egin da inguru hartan, eta hainbat lagunek bisitatu dute emakumea.

Futbola eta ardoa, Depardieu Txilera egingo duen bisitan

Gaur bertan hasita, hiru eguneko egonaldia egingo du Gerard Depardieu aktore frantziarrak Txilen. Minbizia duten haurren alde lan egiten duen erakunde batek gonbidatu du Depardieu, eta herrialde horretako mahastiak ezagutuko ditu, aktorearen afizioetako bat ardoa delako. Txileko eta Frantziako futbol selekzioek jokatu dute partidua ere ikusiko du. Ondoren Frantziara itzuliko da, *Napoleon* telesailaren grabazioarekin jarraitzeko.

Clintonen eta Hopkinsen aurkako oihuak

Bill Clinton Estatu Batuetako presidentea ohia eta Anthony Hopkins aktorea elkarrekin dabilta egunotan Brasilen. Atzo Iguazu-ko ur-lasterrak ikustera joan ziren, eta hainbat mani-

AP

Aktoreen eskuak, apaingarri moduan

Kate Winslet aktorearen eskuaren moldea da argazkikoa; Londresko Odeon Covent Garden zinemako komunetan xaboia lagatzeko plater modura jarri dute. Abuztuaren 31n berrinauguratuko dute zinema. Aktore askoren eskuak erabili dituzte zinema berria apaintzeko.

JESUS DE LA CALLE

Hirurogeita hamar urteko papagaia

Argazkiko papagaiak Gunter izena du, Zamorakoa da (Espainia), eta 70 urte ditu. Haren jabeak, Estelak, 1940an erosi zuen, 5.000 pezetan. Dioenez, ordutik behin bakarrik gaixotu da Gunter. Jabeak ez daki arra edo emea den.

ISRAEL SANCHEZ / EFE

Oliba hezurren jaurtiketa txapelketa

Argazkiko gizonak Murtziako Cieza herriko oliba hezurren jaurtiketa txapelketan parte hartu zuen. Hezurra ahoarekin bota behar da, eta txapelketa Miguel Glualek irabazi zuen, 20,27 metroko jaurtiketarekin. Errekorra 21,32 metroan dago.

festarik oihuka hartu zizuten. Sindikatu ezkertiarrek deituta ehunen bat manifestari bildu ziren, poliziaren arabera. Protestaldietan sei lagun atxilotu zituzten.

Ospitaleko komunean izan du umea, «medikuen axolagabekeriagatik»

Mexiko hiriburuko emakume batek ospitale bateko komunean eduki zuen umea, herenegun. Emakumea goizean joan zen ospitalera, urdaileko min handiarekin; baina, medikuek esan zioten artean ez zegoela umea edukitzeko prest, eta txanda itxaroteko. Zain zegoela, emakumea komunera joan zen, eta han eduki zuen umea. Gertaerak kritika gogorak eragin ditu, eta «medikuen axolagabekeria» salatu dute emakumearen gertukoek.

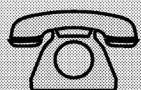
Kanadan asteburuan larri gaixotzea oso arriskutsua da

Kanadan egin duten ikerketa batean ondorioztatu dutenez, asteburuan larriki gaixotzea oso arriskutsua da. Hain justu, asteburuan larri gaixotzen denak astegun batean gaixotzen denak baino bost aldiz aukera gehiago ditu hiltzeko. Ikerketaren arabera, ospitaleetan jende gutxiagok egiten du lan asteburuetan, eta horregatik datu hori. Ikerketa horretan 4 milioi ospitale-ratze aztertu zituzte, eta helburua, batik bat, zera zen, ikertzaileek berek esan dutenez: Kanadako ospitaleek asteburuetan eskaintzen duten «zerbitzu eskasa» agerian uztea.

hilberriak

ESKELAK

Gaueko 9ak arte hartzen dira

(0034) 943 300 222

**Korona
Otaegi
Izeta**

Andrea

Atzo hil zen **Pasai Donibanen**, 91 urte zituela, Elizakoak eta Aita Santuaren Bedeinkapena hartu ondoren

- Goian bego -

Haren semea: Jose Joakin; ezkonalaba: Mari Karmen Arrastia; bilobak: Oihane eta Mikel Oña eta Leire; ezkonahizpa: Fabiola Irigaray; ilobak, lehengusuak eta gainerako ahaideek.

Haren animaren alde otoitz bat eskatzen dizuete eta arren etor zaitezte, **BIHAR LARUNBATA**, arratsaldeko **ZAZPIAK ETA ERDIETAN**, **JUAN BATAIATZAILEAREN** parroki elizan egingo den hiletara. Aldez aurretik, mila esker.

Pasai Donibanen, 2001eko abuztuaren 31n

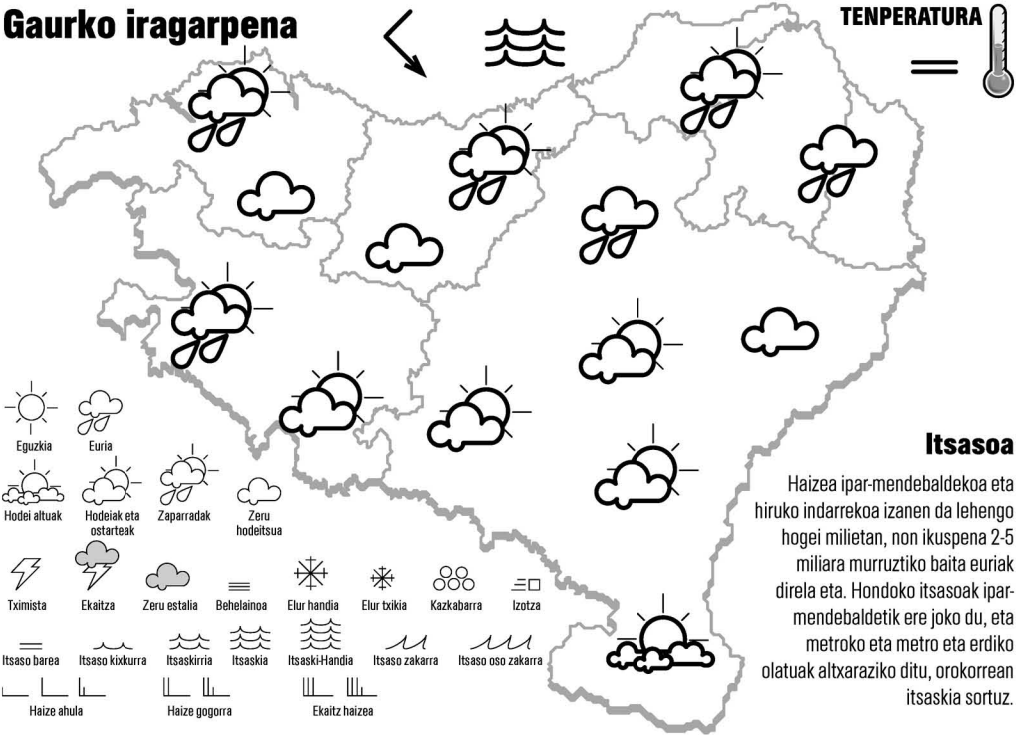
Helbidea: Donibane kalea, 102 - 2

Oharra: Gorputz laguntza familia artean egingo da. Familiak ez du inor hartuko.

eguraldia

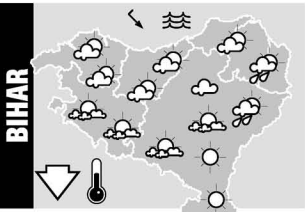
Kepa San Martin

Gaurko iragarpena

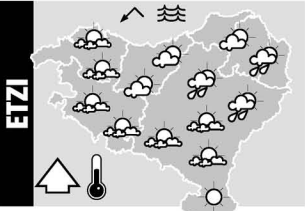

Hodeitsua eta freskoa

Fronte okluiduaren hego muturrak lurralde osoari eragingo dio, eta ipar-haize itsastiarrekin eta altueran dagoen haize-hotzeko poltsarekin batera egongaiztasuna, zero hodeitsuak eta euri ahula sortuko dituzte, batez ere egunaren lehengo zatian. Egoera antizikloniko batean gaude, eta egunak aurrera egin ahala ostarte zabalak irekiko dira. Hegoaldetik ere hodei multzoak heldu daitezke, Iberiako Penintsulako hego-ekialdean kokaturik dagoen presio baxuko gunek bidalitakoak, bereziki arratsaldeko eta gaueko orduetan.

Azoreetako antizikloia oso goian dago, eta bere eragin zuzena jasoko dugu egun honetan. Haizea ipar ukitukoa izanen da, eta barnealdean ipar-ekialdekora ere bai, eta ez da aurreko egunak bezain itsastiarra izango —horregatik, hezetasuna ere baxuagoa izanen da—. Euri gutxiago egingo du.

Egoera antiziklonikoarekin eta altuerako hotzaldiarekin segitzen dugu. Presio atmosferikoa altua da, eta haizea ipar-ukitukoa. Temperaturak berriro ere fresko samar izanen dira lurralde osoan, nahiz eta zerbait gora egingo duten. Zeru hodeitsuak gehienbat; ostarte zabalak ere izango ditugu, eta euri pixka bat ere bai.

Eguzkia

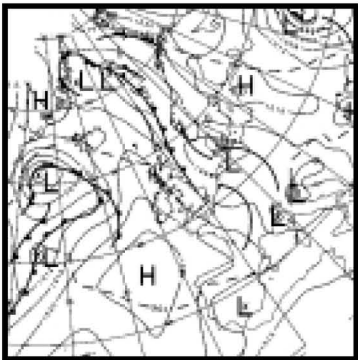
Sortu 07:39
Gorde 20:47

Ilargia

ILBETE Irailak 2
ILBEHERA Irailak 10
ILBERRI Irailak 17
ILGORA Irailak 24

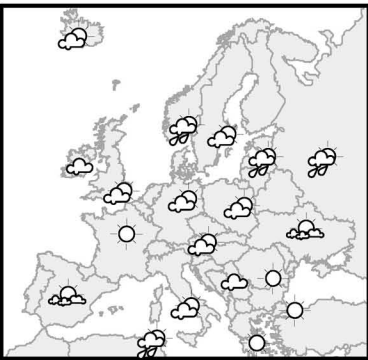
Itsasaldiak

ITSASGORA Ordua 04:20 / 16:35
Metroak 3,34 / 3,56
ITSASBEHERA Ordua 10:05 / 22:30
Metroak 1,21 / 1,00

Isobara mapa

Altuerako hotzaldia ahultzen ari da, baina oraingoz mantentzen da gure lurraldearen gainean, betiere egongaiztasuna sortuz. Atzotik Azoreetako antizikloiaren eraginpean gaude, eta horrek ipar-ukituko haizeak bidaltzen dizkigu. Bi ezaugarri horiek zero hodeitsuak, lanbrotsuak utziko dituzte, euri apur batekin. Garai honetako beroa kontuan izanik, eragin itsastiarrekin eta altuerako hotzaldiarekin batera, mendi inguruetan ekaitzak sor daitezke. Esan behar da, halaber, Mediterraneoko presio baxuko gunea penintsulako hego-ekialdean kokatzen ari dela, eta indartzen ari. Horrek hego-ekialdeko haizea eta bero-hodeiak bildatzen dizkigu Euskal Herriko hegoaldean.

Europa gaur

Fronte okluiduak eta presio baxuko gunek nagusitzen dira Europako ipar eta ipar-mendebaldeko zonetan. Horiek hodei ugari ekarriko dituzte, baina euri gutxi, nola Britainia Handiko lurraldeetan, hala Eskandinaviakoetan. Fronte horiek kontinenterantz joaterakoan tokiko zaparradak utziko dituzte, eta beste batzuek kontinente osoa zeharkatzen dute, Itsas Beltzerako norabidea hartuz. Altuerako haize hotzak Europako erdialde osoa zeharkatzen du, eta itsasaldetik datorren hezetasunarekin batera zero hodeitsuak uzten dituzte zonalde horietan.

Temperaturak

EUSKAL HERRIA

Baiona	18	24
Bilbo	19	24
Donibane-Garazi	17	23
Donostia	18	22
Gasteiz	15	22
Iruñea	13	22
Maule	17	24

EUROPA

Amsterdam	12	20
Atenas	24	31
Berlin	11	22
Bratislava	12	22
Brusela	13	23
Budapest	14	21
Dublin	15	23
Erroma	19	31
Frankfurt	14	22
Geneva	16	26
Helsinki	15	22
Kopenhaga	14	20
Lisboa	16	26
Londres	13	24
Madril	13	27
Mosku	9	18
Oslo	11	18
Paris	14	24
Praga	11	23
Stockholm	9	19
Varsovia	10	18
Viena	14	21
Zurich	13	26

MUNDUA

Beirut	16	31
Buenos Aires	13	17
Bogota	6	15
Caracas	20	27
Chicago	14	22
Habana	23	35
Kairo	21	32
La Paz	6	18
Los Angeles	15	26
Manila	24	29
Miami	23	33
Mexiko	14	25
New Delhi	14	23
New York	16	26
Pekin	22	31
Rabat	24	32
Rio de Janeiro	21	24
Tokio	25	230
Santo Domingo	20	31
Santiago	8	15
Sao Paulo	17	21
Washington	21	29

denbora-pasa

LUMA

Hitz gurutzatuak

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

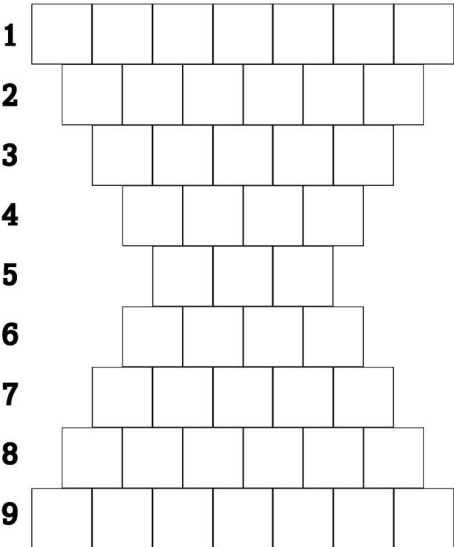
EZKER-ESKUIN: 1.- Emakumeak. 2.- Erokeriak. Bokala. 3.- Deitura. Ilunabar. 4.- Har ezan! Leherkari ezaguna. Ikusteko ahalmenik ez duena. 5.- Gipuzkoako herria. Gipuzkoako beste herri bat. 6.- Joan zaitez! Nauka. Oxigenoa. Bostehun. 7.- Ekarki aditzaren erroa. Ikuskizun. 8.- ... egin, goitik ari. Irudi ortodoxoa. Kanpo, landa.

GOITIK-BEHERA: 1.- Ezin izan daitekeena. 2.- Pl., hegazti mota. 3.- Areagotzeko partikula. Errepikatuz, ikara. 4.- Abestuz. Iodoa. 5.- Izana. Iparretarrak. 6.- Mezaren hasieran. Sendo. 7.- Modua. Noka, naiz. 8.- Ezten. Hegazti mota. 9.- Kartetan jokatzeko txartel bakoitza. Errepikatuz, gorotza. 10.- Egokiera, parada. 11.- Bokala. Istua. Jainko egiptoarra. 12.- Kabuz. Du, niri.

Goitik behera

Aurkitu beharreko hitz bakoitza letra bat gehiago edo gutxiago duen aurreko edo ondoko hitzaren anagrama da

- 1.- Erabat idortua, iharra.
- 2.- Hitz egiteko estiloa. 3.- Iratzea, ira.
- 4.- Biba! 5.- Entzumenik ez duena.
- 6.- Gurdia. 7.- Etorkizuna.
- 8.- Ezin orago dagoena.
- 9.- Janari ongailua.

AURREKO SOLUZIOAK

				●	P	●	K	●
				K	A	L	A	K
				●	T	I	R	A
●	H	●	A	I	T	O	R	
G	A	G	●	O	R	B	A	
●	N	O	N	●	O	I	N	
I	D	I	A	K	●	A	K	
●	I	Z	U	A	K	●	A	
U	K	A	N	●	E	R	●	
●	I	K	●	S	A	R	E	

DANTZA. Irailaren 7tik 22ra nazioarteko 21 konpainiaren 43 ikuskizun klasiko eta garaikide izango dira Miarriritzen

Maitaldi berri baten atarian

Hip-Hop-a, flamenko garaikidea eta aurten sortutako dantza berrienak izango dira ohiko eskaintza anitzaren artean

Amagoia Mujika | DONOSTIA

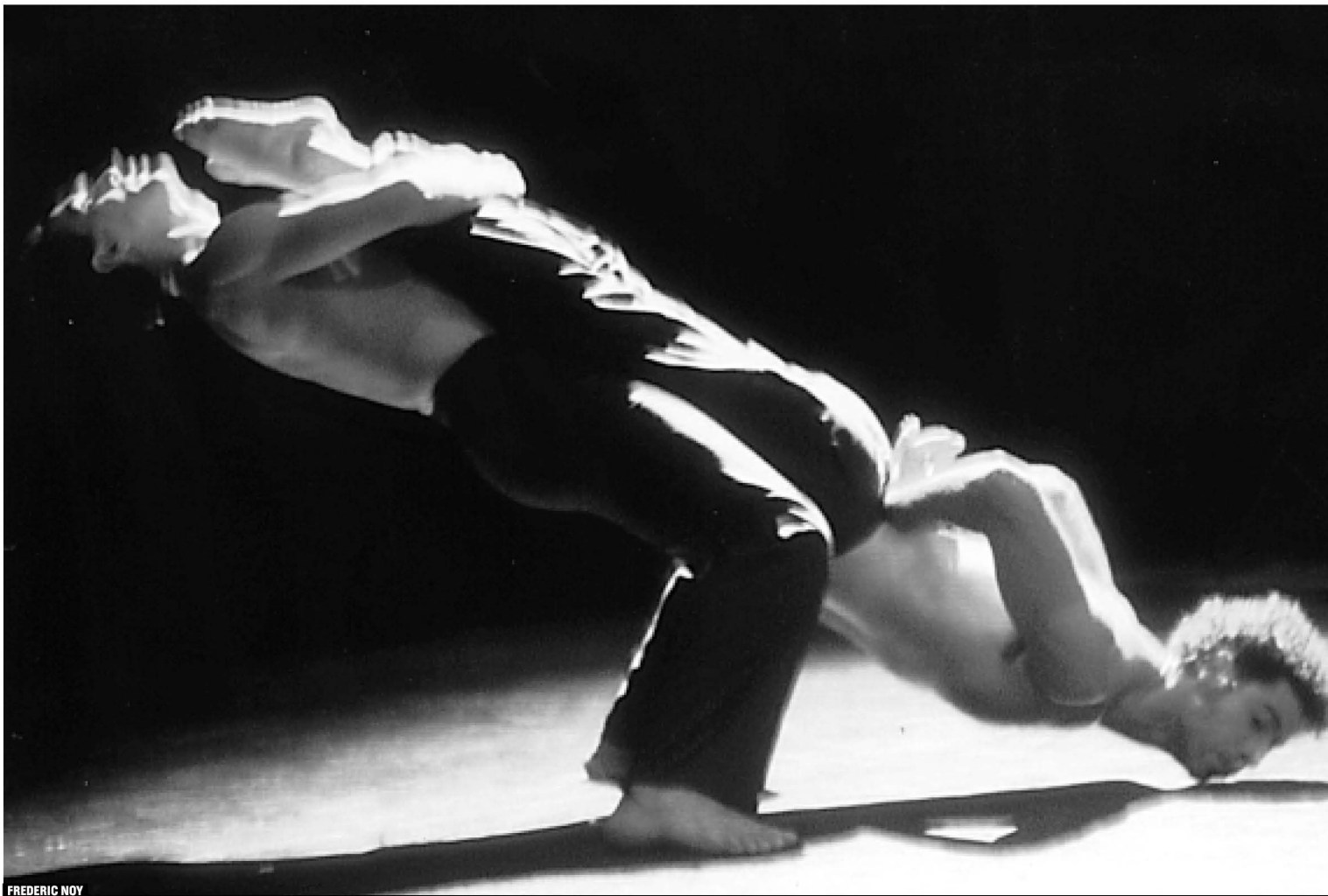
Dantza saioak ikuskizun eta ikasgai izan daitezen filosofia-rekin dator aurten Maitaldia dantza jaialdia, batetik dantzaren mugimenduaz gozatzeko proposamenak, eta bestetik haien bitartez mundu ikuskera-aren adierazle izan nahi duten lan artistikoak eskainiz. Miarriritzeko dantzan ohiko aniztasunaren barruan, hainbat konpainiaren lan ausartak izango dira nobedade. Thierry Malandain Ballet Biarritzeko koreografoak hartu du jaialdiaren zuzendaritza artistikoa, eta aurtengo aldaketak bere dantza ikuskera-aren isla izango dira.

Alias Compagnie suitzarra-*ren L'odeur du voisin* proposamena izango da berrikuntzeta-ko bat. Eguneroko keinuak luzatuz ohikoari buruzko parodia egiten dute, absurdoraino iritsiz. Harrera arrakastatsua edo porrota eragin nahi dute dantzariak, erdi bidean geratu gabe. Compagnie Erika La Quica frantziarraren flamenko proposamena, Compagnie Cave Canem-en dantza erotikoa, eta Choreanm-en hip-hop-a izango dira ere berrien artean. Florida Ballet, Ballet Victor Ullate, Yorgos Laukos Lyongo balet nazionala eta Singapore Dance Theatre konpainia ezagunen lanak ere ikusgai izango dira.

Irailaren 7tik 22ra bitartean 21 konpainia eta 43 ikuskizun izango dira, eta haiekin batera, hitzaldiak, erakusketak eta dantza ikastaroak. Ohiko euskal dantzen erakustez gain, flamenkoa, garaikidea eta barrokkoa ere ikasi ahal izango dira aurten.

Serge Prokofieven omenez

Prokofiev musikariari omenaldi xume bat egin nahi izan dio aurten Maitaldiak, bere musika oinarrian duten bi koreografia eskainiz. Hasi eta bukatu egingo du jaialdia Prokofieven dantzak. Lehen eskaintza Florida Balleten *Harriaren lorea* izango da, Thierry Malandainen bera-*ren* koreografia. Bi hilabete izan berri da Estatu Batuetan obra lantzen. Konpositorea hil eta urtebetera eskaini zuen Bolxoi Baletak Moskun 1954an, eta harrezkerotik ez da gehiago eskaini. Klasikoa garaikidearekin nahasten du. Azken emanaldia, berriz, Lyongo baletak emango duen *Cendrillon* obra ezaguna izango da.

FREDERIC NOY

Faizal Zeghoudi taldeko dantzariak Miarriritzen izango dira, dantza, antzerkia eta ikus-entzunezkoen nahasketa proposamenarekin.

THIERRY MALANDAIN MAITALDIKO ZUZENDARI ARTISTIKO BERRIA

«Dantza munduan zer gertatzen den erakustea, arriskatzea izango dut erronka»

A.M | DONOSTIA

Gogoz hartu du kargu berria Ballet Biarritz-eko zuzendaria, Maitaldiko zuzendaritza artistikoa. Egun osoa kentzen dioten bi zereginen gainean mintzatu da koreografoa.

■ **Zein ekarpen artistikoa egin nahi diozu Maitaldia-ri, ardura hartu berritan?**

Jaialdiaren aukera aniztasuna mantentzen jarraituko dut, baina uste dut ekarpen handiena koreografoa naizen aldetik egingo dudala. Hau da, dantza apreziatzeaz gain, zaletuak dantza munduan zer gertatzen ari den ikustea nahi dut, eta hori lan berrie-*kin* egiten da, arriskuarekin. Ohiturik ez gauden dantzak sartuko ditut, besteen artean.

■ **Ballet Biarritz-en eskaintzarik ez dago aurten Maitaldian. Zergatik?**

Baletaren zuzendari naizen aldetik ez zait aproposa irudi-

tu sartzea. Gehiegitxo iruditu zait, errespetu falta.

■ **Floridako baletak dakarren proposamenaren koreografoa zara. Zer ikusiko dugu?**

Floridako baletak badu ohitura handia estilo anitzetan lan egiteko. *Harriaren loreak* koreografia berezia da, dantza mota asko nahasten dituelako. Ohikoa dudana dantza erakustaldiarekin batera puntak eta tutuak erakutsiko ditut, normalean Miarriritzen eskaintzen dudana nire lanaz oso bestelakoa. Uste dut ikuslea harrituko dela nire lanarekin.

■ **Ballet Biarritz martxoan da azkenaldian, berrikuntza askorekin. Nola ikusten duzu etorkizuna?**

Oso ona. Ia erdia berritu dugu, eta orain egokitze prozesu batean gaude, baina lan egiteko gogo handia dago, eta proposamen asko ditugu. Beldur apur bat ematen dit, haziz do-

alako eta erreferente delako. Era berean, hori da nahi duguna.

■ **Atzerrian emanaldi asko dituzue datorren urtean.**

Bai, eskuin-ekzer arituko gara. Emanaldien txanda da orain. Besteak beste, New Yorken, Floridan eta Moskun ditugu emanaldiak, eta sor-kuntza bat dugu datorren otsailerako.

■ **Euskal Herrian den konpainia nagusiena da, indartsu dagoena gainera. Horrek lagun al dezake euskal dantzariak kanpora joan ez daitezen?**

Bai, sasoiaren egotea oso garrantzitsua da. Azken audizioan euskal dantzari asko izan ditugu, batzuk kontuan hartzekoak, eta leku guztietan gertatzen den bezala hemen ere konpainia on bat izateak jendea aurrera egiten lagun-tzen dio, kanpora joan gabe.

■ **Nola ikusten duzu Ipa-**

BALLET BIARRITZ

«Konpainia sasoi-
dago, eta lagun
dezake euskal
dantzariak kanpora
joan ez daitezen»

■ **rraldeko eta Hegoaldekoen artean harremanak lantze-ko saiakera hasiberria?**

Sentsibilizazio mailan batez ere badago lan asko eginga, segitzen dugu garatzen bi aldeak gerturatzeko helburua. Euskal dantzetan kolaboratzeko xede bat dago Juan Antonio Urbeltz eta Claude Iretagoienaren artean, eta baletean Miarriritzek asko lagunduko du etorkizunean.

■ **Oro har, nola ikusten duzu egungo dantza? Zein bidetatik doa?**

Diru asko duten konpainia anitz norabiderik gabe dabil-tza, presio handiarekin eta zer egin oso ongi jakin gabe. Al-diz, koreografoen esku utzi di-tuzten taldeak, berezko nortasuna erakusten dutenak, ari dira aurrera ateratzen. Globalizazioaren barruan euren esparrua landu dutenak.

MUSIKA. Aurtengo musikari onenen saioa da gaurkoa, Hamabostaldiaren azken txanpan

Lorin Maazel eta Philharmonia Orchestra, bi izen handi batera

Mahlerren integrala osatzen jarraituko dute aurten, 5. sinfoniarekin

Amagoia Mujika | **DONOSTIA**

Zaletuek gehien espero izandako kontzertuetako bat da Lorin Maazel zuzendari beterranoarena, eta bere maisutasunaren mailako orkestra izango du alboan: Herbert von Karajanek urte askoan zuzendutako Philharmonia Orkestra. Nahasketa egokia Gustav Mahler konpositorearen musikari bizia emateko. 5. sinfonia interpretatuz iaz hasitako integralarekin jarraituko dute. Mahlerren konposizio bidea aldatu zuen estiloa erakusten du obrak, Alma Mahler emaztea izango zuena ezagutu zuen garaikoa. Ordura arte obsesio bilakatu ziren maitasuna eta heriotzaren inguruko testuak alboratu zituen. Ahotsa baztertu zuen lehen sinfonia da.

Egunerokoaren soinu nahasketak islatzen saiatu zen Mahler. Musika lirikotik eta dramatiko-

tik urrun, giza emozioen erakustaldia egiten du. Bigarren sinfoniarekin antzekotasunik badu ere —biak hileta elizkizunetarako doinuekin hasten dira—, bosgarrenean heriotzatik bizitzarako bidea hartzen duela esan daiteke.

Hala ere, ez da emanaldiko konposizio bakarra izango. Claude Debussyren *Prelude a l'après-midi d'un faune*-ek zabalduko du kontzertua, Mallarmen poema oinarri duen lana. XX. mendeko musika berriaren aitzindaritzat hartua da.

Maazel, ohiko presarekin

Atzo iritsi eta bihar bertan bada Lorin Maazel, Hamabostaldiko ohiko bisitari iheskorra. Iaz Donostian adierazi zuenez, «bizitza lasaiago» hartu nahi zuen, eta Bavariako orkestraren titulartza epea amaitu bezain laster gonbidatu gisara soilik lan egingo zuela esan zuen. Baina hori adierazi eta gutxira, New Yorkeko Filarmonikoaren ardura hartu zuen. Hirurogeita hiru urte agertokian daramatzan zuzendariak —oso biolin jole ona izan zen zuzendari baino lehen—, konposatzeko erabiltzen du geratzen zaion denbora

ESTEBAN COBO / EFE
Lorin Maazel zuzendaria, iazko kontzertuan, Israelgo orkestrarekin.

urria. George Orwellen 1984 obran oinarritutako opera du esku artean. Komunikabideen aurrean ez du adierazpenik egin nahi izan, denborarik ez duela koan.

Mozarten 'Requiem'-erako sarrerak salgai

Bihar Tenerifeko Orkestra Sinfonikoa eta Andra Mari Abesbatza bilduko dituen Mozarten Requiem-erako sarrerak agorturik badaude ere, eguerdian egingo den entsegu nagusira joateko

aukera egongo da. Gaur ezarriko dituzte sarrerak salgai, 400 pezetatan (16 libera inguru).

GAURKO EGITARAUA

20:00: Philharmonia Orchestra. Zuzendaria: Lorin Maazel. Egitaraua: C. Debussy (*Preludio a la siesta de un fauno*) eta G. Mahler (5. Sinfonia). Kursaal auditorioan.

20:00: Interprete Gazteen Zikloa: Stefan Madru biolin jolea, Arrate Monasterio piano jolea. Egitaraua: P. Sarasate, J. Brahms eta E. Ysayeren obrak. Kutxa Andia aretoan.

KRITIKA | KURSAAL AUDITORIOKO EMANALDIAK

Montse Auzmendi del Solar

Amsterdamgo Royal Concertgebouw Orchestra

Zuzendaria: Riccardo Chailly. **Piano jolea:** Jean Yves Thibaudet. **Lekua:** Donostiako Kursaal auditorioa. **Data:** Abuztuaren 29a.

Amsterdamgo Royal Concertgebouw Orkestraren txanda izan zen joan den asteazkenekoa, eta bikain batez gainditu zuen publikoaren azterketa. Gustua ematen du Riccardo Chailly zuzendaria lanean ikus-teak, orkestratik sortzen den kemena eta indar interpretatiboa aurkitzen baititugu haren mugimendu eta keinuetan. Zuzendaritza adimentsuaz gain, orkestrako kideen kalitate tekniko eta espresibo nabarmenak ahalbideratu zuen saio erabateko hau.

Lehenengo zatia Stravinskiren bi obrak osatu zen, konpositorearen garai desberdinetako-

ak. *Agon* baleta 1957an estreinatu zen, eta Webernen eskola dodekafoniko serialaren eragin garbia du, simetria eta plano tematiz beterikoa, baina egitura kadentzialak mantenduz. Distiraz interpretatu zuten Chaillyk eta konpainiak obraren giro jostalari eta apur bat intraszendentea ongi markatuz. Lan honetan orkestrako familia guztien errepasoa egin zen, beti txukun.

Suzko txoria-k (1919ko bertsoan), berriz, beste Stravinski bat erakusten digu, Rimsky-Korsakoven efektu inpresionisten eragina duena, hain zuzen ere. Obrak dituen mila joko tinbrikoak bikain ateratu zituzten Amsterdamgoek. Sarrerako soka grabarean fintasuna, *Printze-*

sen Rondo-an erabat mimatutako motiboak (oboe zoragarria entzun genuen), *Katscheiko* infernuko dantza bizia, handia, metalen distira berezia zuena, *Sehaska-kanta*-ren patxada eta biribiltasuna (tronpa bikain batez horniturik), eta *Finale* guztiz dentsoa izan ziren gozamen horren osagaiak.

Bigarren zatian Ravel entzuteko aukera izan genuen. *Sol Maiorrek* Piano Kontzertu ederrean ongi aritu ziren bai orkestra, bai bakarlaria, baina estilo ezberdinetan, taldeak (akats erritmiko txikiren batekin) piano joleak baino sentsualitate gehiagoz jo baitzuen, batez ere *Allegromente* mugimenduan. Agian soinu inguratzaileagoa espero genuen bakarla-

riarengandik, baina menderatze tekniko eta estilo franko erakutsi zuen. *Adagio assai*-an, berriz, amets egiteko moduko interpretazioa burutu zuten. Pianoaren fraseo dotorea eta *pianissimi* garbi eta zainduak ongi azpimarraturik gelditu ziren orkestra gozo batez. Klarinete eta fagoten motiboak nabarmentzea oso detaile berezia izan zen. Presto grinatsua aitzakia izan zen bakarlariaren teknika izugarria erakusteko, mundiala.

Azkenik, *La Valse* jo zuten. Chaillyk erakutsi zuen musika inpresionistaren interpretazioak ez duela zertan biguna izan. Hasierari delikadezia apur bat falta bazitzaion ere, biribiltasuna, emozioa eta tentsioa barra-barra eskaini zituzten. Propina gisa, Debussyren *Sarabande* (Ravelek orkestratua) eman zuten, aurrekoa bezain ederra.

MUSIKA

Gaur amaituko da Salzburgoko musika jaialdia, Mortierren azkena

Agentziak | **VIENA**

Salzburgoko musika, opera eta antzerki jaialdia amaitzearekin batera, azken hamar urteotan jaialdiaren zuzendari izan den Gerard Mortierren aroaren amaiera izango da gaur. Mortierren lana oparoa bezain polemikoa izan da, abangoardiako musika eta antzerkiari zabaldu dion bidea dela eta. Bere ekimenari esker erdietsi du Salzburgoko jaialdia genero horretan onenetakoa izatea. Bestalde, industria diskografikoaren menara ez jartzeko borrokatu izan du Mortierrek.

«Gatazka zegoela etorri nintzen, eta egoera bera dagoela noa», azaldu zuen Salzburgoko musika jaialdiaren zuzendariak bere agurrean. Eta bere ondorengoari maila intelektuala ez galtzeko deia egin zion: «Hiri honek ez du soilik turistikoa izan behar; jaialdiaren oinarri intelektuala gorde behar du».

«Bruselan garatu nuen ikuspegi estetikoak ekarri nuen Salzburgora. Besteak beste, Berliner Schaubühne antzerkiaren eraginez hartu nuen ikuspuntu hori». Ildo horri jarraituz burutu diren lanik bikainena Peter Steinnek Shakespearen *Julio Cesar* obrarekin eginiko bertsioa da, Mortierren aburuz. Halaber, harro dago *Ariadne auf Naxos* operarekin eginiko lanarekin. Hain zuzen, Richard Straussen lan horrekin itxiko da gaur jaialdia.

Peter Ruzicka zuzendari berria

Bihartik aurrera Peter Ruzickak beteko du Mortierren postua. Zuzendari berriak Wolfgang Amadeus Mozarti, Richard Strauss eta XX. mendeko oinarritzko operen interpretazio berriei emango die lehentasuna. Hala, datorren urtean *Don Juan* obra eskainiko dute, baita Ruzicka obraren interpretazio berritzailea. Bestalde, nazismoan Austriatik erbesteraturiko konposagileak ekarriko ditu.

Tinbre liluragarriak

LAGURAREN

DISEINUA

Igande honetan itxiko dute Armaniren diseinuekin Guggenheimek osatutako erakusketaXOUSE SIMAL
Giorgio Armani.

Igandera arte izango da Giorgio Armaniren erakusketa Bilboko Guggenheim museoan ikusteko aukera. Jostun italiarraren 400 diseinu biltzen dituen erakusketak milaka ikusle jaso ditu martxoan zabaldu zenetik. Armanirena itxi eta gero, *Guggenheim Bildumetako obra aukeratuak* udazkeneko egitarauari ekingo diote. Horren barruan, sei erakusketa aurkeztuko dituzte: *Thannhauser Bildumako aukeraketak*, *Hiri modernoa*, *Fabrizio Plessi*:

Roma II, *Txillida* / *Tapies: Materia eta pentsamendu bisuala*, eta *Louise Bourgeois*.

ZINEMA

Francisco Rabalen errauntsak haren jaioterrian lurperatuko dituzte

Francisco Rabal aktore espainiarraren gorpua atzo goizean erraustu zuten, Bordelen, eta arratsaldean Madrilera eraman zuten. Aguila jaioterrian (Murztzia) lurperatuko dituzte errauntsak. Bestetik, Rabali hil ondorengo Donostia Saria emateko modua aztertzen ari da Zinemaldia.

LITERATURA

Liburu Zahar eta Okasiokoen Azoka zabalduko dute gaur Donostian

Gaurtik irailaren 9ra bitartean, Liburu Zahar eta Okasiokoen Azoka egongo da zabalik Donostiako Gipuzkoa plazan. Euskal Herriko, Leongo, Valentziako, Madrilgo eta Peruko 44 erakusmahaiak denetarik liburuak prezio «merke eta eskuragarri» erosteko aukera eskainiko dute.

ARGAZKIGINTZA

Burdinbideak lehiaketako argazkien erakusketa paratu dute Bilbo Abandoko geltokian

Burdinbideak argazki lehiaketara aurkeztu ziren 2.271 argazkietatik finalerako hautatutako 100 lanak ikusgai dira atzotik irailaren 10era bitartean, Bilboko Abando geltokian. Horien artean, Jose Ignacio Lobo eta Asier Mentxaka bizkaitarren argazkiak daude.

IKUSKIZUNA. Hiru mila gonbitak agortuta daude dagoenekoXOUSE SIMAL
Martin Matalon musikagileak eta orkestrako kideek ikuskizun ederra agindu dute.**‘Metropolis’ filma emango dute gaur, Martin Matalonen musikak lagunduta**

Guggenheim museoaren kanpoko aldean izango da emanaldia

Iñigo Olabarri | **BILBO**

Guggenheim Bilbao Museoaren kanpoko aldean zinemako klasiko bat eta musika garaikidea batuko dituzte gaueko 22:00etan. Fritz Langen *Metropolis* (1924) ikusteko aukera izango da Bizkaiko hiriburuaren zazpigarren mendeurrena dela eta antolatu duten kontzertu sortaren barruan. Filma laguntzeko Martin Matalon musikagileak beren beregi sortu zuen musika eskainiko du Barcelona 216 orkestrak.

Ordu bi inguruko ikuskizuna izango dela aurreratu zuten aurkezpenean. Filma euskaraz eta gaztelaniaz azpiztitulatu dute, eta soinuak Guggenheim Bilbao Museoaren kanpoko aldean bilduko diren gonbidatu guztiak inguratuko ditu. Horretarako, sei dorre jarriko dituzte, hiru mila gonbidatuak eserita egongo diren harmailak inguratuz.

Arrakasta izan duen ikuskizuna

Ez da ikuskizunaren lehen emanaldia izango. *Metropolis* filma eta bere soinu banda garaikidea hogeitahirutan izan dira orain arte. Datu hori garrantzitsua da, Martin Matalon musikagileak esandakoaren arabera. «Ohiko-

MARTIN MATALON

Musikagilea

«Batuetan, musikak eta irudiak lotura izango dute; beste batuetan, ez dute zerikusirik izango»

E. MARTINEZ-IZQUIERDO

Barcelona 216 orkestrako zuzendaria

«Orkestraren eta efektuen nahasiz sortzen den emaitza konplexua da»

ena izaten da, musika garaikideari dagokionez behintzat, estreinaldiaren ostean ahaztuta geratzea. Oraingoan ez da hori gertatu, eta garrantzitsua da».

Hala ere, Bilboko museoaren kanpoko aldean eskainiko duten ikuskizunak badu berezitasun bat, gainontzeko emanaldiak alderatuz gero. «Soinu banda kanpoan jotzeko sortu zen, baina orain arte aretoetan baino ezin izan dugu eman. Kanpoan eskaintzen dugun lehen aldia izango da», gaineratu zuen Matalonek.

Soinu banda ez da orkestrak joko duen musikara mugatuko. Efektu bereziak ere sartzen dituzte emanaldian, Ernest Martinez-Izquierdo orkestrako zuzendariak jakinarazi zuenez. Bi horiei aldez aurretik grabatutako zinta bat ere gehitu behar zaie. «Nahaste horretatik sortzen den emaitza konplexua da», onartu zuen zuzendariak.

Zinemako klasiko bat musikatzeko ardura

Martin Matalonek beldurra sentitu zuen proiektuari aurre egiteko orduan. Hala jakinarazi zien aurkezpenean hedabideei. «Ordu bi inguruko emanaldi baterako musika sortu behar nuen. Batuetan, musika irudietan ikusten denari lotuta joango da. Beste batuetan, ordea, irudiek esaten dutena eta musikak dioena ez dira lotuta egongo».

Metropolis filmak katakonbetan zapalduta bizi diren langile batzuen istorioa kontatzen du. Haien nagusien bizimodua oso bestelakoa da. Egoera horri aurre egitera bultzatuko ditu Mariak gainontzeko langileak. Nagusiek, langileen artean nahasmena sortzeko, Mariaren itxura duen robota sortuko dute.

S
ABUZTUAK 31 OSTIRALA
TRAPAGA 22:00 BARRANCON

U

T
IRAILAK 1 LARUNBATA
ZEBERIO 23:30 PLAZAN

A

G

A

R

EGUNKARIA

MATINOIA

T. 948 18 09 18
WWW.SUTAGAR.COM

ZINEMA. Joao Botelhoren 'Quem es tu?' eta Mira Nairren 'Monsoon wedding' eskainiko dira gaur sail ofizialean

Bortxakeria, drogak eta sexua, Veneziako Mostrako protagonistak

Atzo aurkeztu zuen La Fura dels Baus antzerki taldeak 'Fausto 5.0' bere lehen pelikula

Agentziak | VENEZIA

Gogor ekin zion Veneziako 58. Mostrak bigarren egunean. *Bully* filma aurkeztu zuten atzo, Larry Clark zinemagile estatu-batuarraren filma. Aurreko pelikulan, *Kids-en*, egin bezala, gazteek sexua eta bortxakeriarekin duten harremana islatu nahi izan du pelikula bortitz honetan. Ohi duen bezala, elkarbizitzaarako araurik betetzen ez duten gazteen bizimodua eraman du pantailara.

Halaber, gazteak dira atzo eskaini zuten Alfonso Cuaron mexikarraren *Y tu mamá también* filmaren gai nagusia. Hain zuzen, sexuaren eta drogen bitartez euren nortasunaren bila ari diren bi mutilen —Diego Luna eta Gael García Bernal— istorioa kontatzen da. Bilaketa horretan eurak baino helduagoa den emakume bat izango dute bidelagun —Maribel Verdu. Zuzendariaren esanetan, gazteen bizipen horiek Mexikoren metafora dira, «nerabezaroan dagoen herrialdea baita». Mexikon arrakasta handia erdietsi du filmak ikusle gazteen artean.

Atzo sail ofizialean eman zuten azken pelikula Kim Kiduken *Soochwieen boolmyung* izan zen.

Antzerkia zineman

Lehiaketatik kanpora lan interesgarria aurkeztu zuen Kataluniako La Fura dels Baus antzerki taldeak. Bere lehen lan zinematografikoa estreinatu zuen antzerki talde ezagunak Venezia: *Fausto 5.0*.

Gaur aurkeztuko da Mira Nair zinemagilearen *Monsoon wedding* filma.

Goetheren mitoan oinarrituriko kontakizun hau Bartzelonan dago kokaturik, eta sendabiderik ez duten gaixoei lan egiten duen sendagile baten istorioa du kontagai. Sendagile horrek sentitzeko gaitasuna erabat galdu du, eta, ondorioz, ez dio garrantzirik ematen bere bizitzari.

Sendagilearen rola jokatzeko duen Miguel Angel Solak honela laburbildu du pelikularen mezua: «Bizitzak ispilu aurrean jartzen du gizakia, eta bertan bete ezin dituen desioak ikus-

ten ditu, begien aurrean duena amesgaizto bihurtzeraino». Berarekin batera esku hartzen dute Eduard Fernandez eta Nawja Nimri aktoreek. Lehenak gaixo baten rola jokatzeko; bigarrenak, berriz, amodioa sinbolizatzen du. Filmearen zuzendariaren esanetan, oso rol garrantzitsua da Nawja Nimrirena.

Aurrez operan eta antzerkian taularatu duten istorio honen gidoi zinematografikoa Fernando Leonek idatzi du, eta La Fura dels Baus taldeko Isidro

Ortiz, Alex Olle eta Carlos Padrissak zuzendu dute.

Portugal eta Indiako lanak gaurkoan

Gaur Mira Nair Indiako zinemagilearen *Monsoon wedding* eta Joao Botelho portugaldarraren *Quem es tu?* filmak aurkeztuko dira Veneziako Mostraren sail ofizialean. Botelhok antzinako istorio bat kontatzen du, eta Mira Nairrek, ordea, bere herrialdeko senar-emazte bikote baten gorabeherak kontatu nahi izan ditu.

Igeldo ekoiztetxeak 'Hacerse el sueco' ekarriko du gurera

Aitziber Salaberria | DONOSTIA

Igeldo Komunikazioak nazioarteko koprodukzioan egin duen filma estreinatuko da gaur Hegoaldeko zinema nagusienetan. *Hacerse el sueco* da filmaren izenburua. Kuban egin zen filmaren lehen estreinaldia, duela sei hilabete inguru, eta La Habana ikuslegoaren saria jaso zuen. Alemanian ere orain gutxi egin da estreinaldia.

Hegoaldeko zinema aretoetan estreinatuko da gaur. Filmaren aurkezpenean, komedia modura definitu dute filma. «Zinema kubatarraren ildo jarraitzen du. Umorea erabiltzen da errealtateko gaiak jorratzeko», adierazi du Igeldo Komunikazioako Angel Amigok. Umorea kritika egiteko erabili da, La Habana gabeziak salatzen.

Peter Lohmeyer da filmeko protagonista. Alemaniara da izatez, baina gaztelania badaki, Kuban egiten duen hirugarren filma baitu. «Hirugarren film honetan gaztelania eta La Habana gehiago ezagutzeak gauzak asko erraztu dizkit. Hori dela eta, zuzendariarekin (Daniel Diaz Torres) batera landu dut gidoia», azaldu du Peterrek.

Hegoaldeko estreinaldiaren ondoren, Madril nahiz Bartzelonan izango da ikusgai.

Tim Burtonen eskutik gaur estreinatuko da 'Planet of the apes'-en bertsio berria

Agentziak | DONOSTIA

Planet of the apes filma estreinatu zenetik hogeita hamahiru urte igaro dira, eta oraingo honetan Tim Burton zine zuzendaria bertsio berri batekin datorrigu.

1968an Franklin J. Schaffnerrek egin zuen zientzia fikziozko film hau egun zinema munduan klasiko bihurtu da. Tim Burtonek egin berri duen bertsioak jatorrizko filmaren ildoari jarraitzen dion arren, ikuspegi berri bat du. Izan ere,

hasierako gidoia errespetatu egin du, baina aldaketa batzuk egin dizkio. Hala nola, pertsonaia berriak gehitzeaz gainera, haien izenak nahiz ezaugarriak aldatu egin ditu. Bestalde, filmari elementu dramatikoak erantsi dizkio.

Bertsio berria, aktore berriak

Mark Wahlberg, Tim Roth, Helena Bonham Carter eta Estella Warren dira duela hogeita hamar urte inguru Charlton Heston, Roddy Mc Dowall, Kim Hunter eta Linda Harrison

nek bizitako abenturak pantailara ekarriko dituzten aktore nagusiak.

Filmaren estreinaldia dela eta, zuzendariak izan du zer esana: «Jatorrizko filmaren giza edukiek ez dute indar bera, gizartea bera ere aldatu egin delako. Ordutik hona ideologia eta interesen zatiketa gertatu baita», adierazi du Tim Burtonek. «Garaiak aldatu egin dira, eta hau ere film berria da. Berezko energia gehitu nahi izan diot», gaineratu du.

Planet of the apes filmaren irudi bat.

hitzak lekuko

LIBURUTEGIA - Jorge Luis Borges

Borges
Liburutegian
Barrena

Laura Mintegi

Hiriak ez dira espazio objektiboak. Hiriak beti dira subjektiboak. Kolorez, formaz, usainez eta giza geografiaz osatzen diren espazio pertsonalak. Hiri ez diren hiriak ere sor daitezkeen imajinarioan, geografia propioak diren espazioak. Borges, idazle estrukturalista antonomasiak, hiri ez den hirian kokatu du bere espazio maitatuena, liburutegian, eta liburutegia infinitoa da, espazio posible guztien egitura orokorra.

Liburutegian, izan daitekeen guztia dago, liburu posible guztiak biltzen dira bertan, alfabetoaren 22 hizkiak, espazioa, puntua eta koma erabiliz, hau da, 25 elementuak konbinatuz egin daitezkeen liburu guztiak biltzen ditu. Zentzua dutenak eta inolako zentzurik ez dutenak ere bai. Denak daude bertan, pasabide hexagonaletan, hexagono bakoitzean bost apal, apal bakoitzean hogeita hamabi liburu, liburu bakoitzak lauhun eta hamar orrialde, orrialde bakoitzean berrogei lerro, eta lerro bakoitzean laurogei hizki beltz.

Ausentzia eta presentzia

Dagoena baino, ez dagoena da garrantzitsuago Borges en espazioan, hutsunea, ausentzia, somatzen den baina ez dagoen presentzia baten zantzua. *Itzala* esaterako, ikusten ez dugun objektua izan badela pentsarazten digun elementua. Edo *Ispilua*, bestaldean dagoenaren irudia islatzen duena, bera airea baino ez delarik, zerbaiten isla den ezereza. Edo

Hilobia, noizbait izan denaren eta dagoeneko ez denaren oroimena uzten digun hutsaldia. Edo eta *Arkipelagoa*, berriz ere ez dagoen hura definitzeko erabiltzen den hitza, hau da, lur eza, irlen arteko hura, ura, gabezia. Edo *Segetua*, egia baten ausentzia intentzionatua. Edo, azkenik, *Labirintoa*, norabait heltzeko, baino heltzea galeraziko duen pasabide amaigabe, bidea helburu bihurtuz, helburua desagertaraziz bidearen errebutetetan.

Errealitatea ilusioa delako, sakonagoa eta funtsezkoagoa den beste errealitate baten isla, isla agerikoa eta partziala.

Eta ausentzia honek, erlatibismo honek, hau da, mugimendu dialektiko etengabearen erruz bizitza eskemetan sartu ezin sartzeak, angustia sorrarazten dio Borges, angustia bital eta infinitoa. Berak aitortu bezala, gizakiak egin dezakeen pekatuak egin baitzuen berak: *zoriontsua ez izatea*.

Zoriontasun ezaren lekuko, Borges-ek idatzi zuen azken poema dugu, poema trajiko eta patetikoa, berriz biziko balitz zer egingo lukeen adierazten duen poema dramatiko (udaberriaren hasieran ortozik ibili negua heldu arte, prekauzio gutxiago eta arrisku gehiago bereganatu, parakaidas eta ur beroko poltsa etxean ahaztu, gauzez gozatu eta ardura imajinarioak ahan-tzi), ongi jakinik, zekien bezala, inoiz ezin izango dituela asmo horiek gauzatu, hil-zorian baitzegoen ordurako.

Espazioa eta denbora

Borges en hiria espazioz eta denboraz osatzen da, eta bata ezer ez da bestearen

ezean, biek unitate bakarra osatzen baitute. Einsteinek 1905 eta 1916an adierazi bezala, unibertsoa kurboa da, eta lau dimentsioetan kokatzen da, espazioko hiru dimentsioetan zein denboran. Eta denbora neurtzeko harea erabili zuen Borgesek, harearen pausu malgu, geldo eta infinitoa, harea mugagabea baita, amaierarik ez dauka, geografia imajinarioek amaierarik ez duten bezala. Liburutegiak bezala, Liburutegia ere infinitoa da eta.

Denborarekiko obsesioa, obsesio fisikoa bihurtu zen Borges en pentsamenduan (*Historia universal de la infancia* 1935, *Historia de la eternidad* 1936, *Nueva refutación del tiempo* 1947), bai eta espazioaren obsesioa ere (*El jardín de los senderos que se bifurcan* 1941, *El libro de arena*, *Laberintos*), biak baitira infinitoari mugak ipini ahal izateko esperantza bakarra, eta hala ere ez dute lortzen ezereza mugatzea, ez eta infinitoari forma finitua ematea ere, ausenteak irabaztearen baitio presentziari bataila etengabea (*Elogios de la sombra* 1969, *Libro de sueños* 1976). Eta gizakia harra-paturik dago bi erroberen engranaietan, Charles Chaplin *Tiempos Modernos* filmean harra-patu zuten bezala.

Beraz, denbora ukatzeko beharra izan zuen Borgesek («ez dago beste denborarik oraina baino / gerokoaren eta izandakoaren erpina / klepsidran tanta jausten den instant horrena / ilusiozko atzoa argizarizko / irudi mugie-

zinen eremua da / edo literatur oroipena / denborak ispiluetan galduz joango dena»).

Egituran harra-paturik, preso dago gizakia, dialektika estrukturalistan ezer ezagutzerik ez baitago. Borges en historia ukatu zuen («*laster ezin izango da historia idatzi, datu ugaritasunagatik*»), filosofia erlatibizatu zuen, denbora eta prozesuak ukatu zituen, eta iraganeko eta geroko denbora guztiak oraingo unean kokatu zituen, balioa duen une bakarrean.

Denbora bezainbeste, espazioa ere gartzela da Borges entzat, irteerarik ez duen egitura finitua eta, aldi berean infinitoa, aterik gabeko laberintoa bezain infinitoa, («*Gizakiaren bizitza laberintoa da garai guztietan, ez baita-kigu zer garen, nor garen, ezta unibertsoa zer den ere. Enfin, badakigu bizitza enigma dela, eta haren sinbolorik onena laberintoa da*»), unibertsoa *continuum* bat delako, pasabideetako *tapis roulant* baten antzera, azken punta aurrekoarekin lotzen duena, etenik gabekoa eta, beraz, garaiak bereizteko ez du balio.

Liburutegi guztizkoa

Auzoz auzo handitzen doan hiriaren antzera, liburutegia ere etengabe handitzen da, konbinatoriaren legea dela medio. Tximino dozena batzuei idazmakina eta eternitate batzuk emanez gero, British Museum-en dauden liburu guztiak berriro idatziko dituzketela dio Borgesek, liburu gehienak irakurtezinak izango badira ere. Areago, ordenagailu bati oinarritzko hogeita bost sinboloak sartuz gero, eta sinbolo horiek etengabe konbinatzeko aginduz, munduan izan diren, diren eta izango diren liburu guztiak idatziko ditu, hizkuntza guztietan, dialektot guztietan, garai eta herri guztietakoak. Aurrerantzean idazleen lana ez da izango, jada, erabakitzea «*zer idatziko dut?*» pentsatzea, baizik eta «*zein idatziko dut?*» erabakitzea, denak izango dira idatzita dagoeneko.

Borges en liburutegi guztizkoa hiri baten antzera dago antolatuta, mailak ditu, kaleak, kale kantoiak, eskilarak eta pasabideak, Liburutegia Egitura Nagusia da, eta egitura guztien arkitektura dauka bere barnean, prismaren itxura duen egitura poliedrikoa.

Borges en bezala, niri ere gustatzen zait hiri horretatik paseiatzea eta, liburu liburu joaz, haren kaleetatik galtzea. Azken finean, berak zioen bezala, «*idatzitako liburuak baino harroago nago irakurri ditudan liburuak*».

Jaiak • Abuztuaren 31

Iragana oroitzuz aurten ere

Gaua heltzean, argiak itzaliko dira, eta kandelak piztu, Donostiako Abuztuaren 31 kalean

Olaia Salegi | DONOSTIA

Arrazoiak arrazoi, sua beti dago presente Donostiako ospakizun handietan. Pasatu berria da Donostiako Aste Nagusia, eta, noski, su festa izaten da jai horietako pizgarri nagusia. Gaur, berriz, duela 188 urte Gipuzkoako hiriburuan gertatutako ez-beharra gogoratuko dute donostiarrek.

1813an, gaurko egunez, ingeles eta portugaldarren guda-rosteak Donostiara sartu, eta su eman zioten hiriari. Ondorioz, erabat birrinduta geratu ziren Donostiako kaleak. Dena kiskali zuen suak; dena, Abuztuaren 31 izena daraman kalea izan ezik. Hortik bere meritua.

Egun hartakoa berreraikitze-ko asmoz

Gaur goizeko 11:00etan egingo da orduan hildakoen omenezko meza, San Bizente parrokian, hain justu. Beste hainbat ekitaldi ere prestatu dituzte egun honetarako, baina guztietan hunkigarriena, zalantza izpirik gabe, argiak itzali eta kandelak pizten direneko unea da.

Festa horrek oso aspaldiko kontuak berritzen ditu azken hogeitaz —jatorrizko gertakizunetik 200 urte beteko dira 2013an—. Hori dela eta, ekitaldi bereziak egingo dira urte horretan, ohikoak baino gehiago.

Aurtengo abuztuaren 31ko eguna ere —gaua, bereziki— gogoratzeko modukoa izango da, datorren urteko abuztuaren 31 arte bederen.

EGITARAUA

11:00: Meza San Bizente parrokian, auzoko hildakoen omenez. Jose Inazio Ansorenaren txistu emanaldia izango da, organoaz lagunduta. Sagaratzean, berriz, dantzari batek erreberentzia dantzatuko du.

12:00: Sari banaketa, Trinitate enparantzan.

16:00: Txu-txu trenaren guztiontzat.

19:30: Danborrada. Abuztuaren 31 kalean bukatuko da.

21:30: Argiak itzali eta kandela piztuko dira. Txistularien eta tronpetak joleen ohiko ibilbidea. Santa Zezilia abesbatza, Lertxundi plazan. Gaztelupeko Ganbara abesbatza, Trinitateko aldapan.

22:00: Aipatutako bi abesbatzek kantatuko dute Santa Mariako atarian, txistulari bandaren laguntzaz. Ondoren, Banda bat musika taldearen emanaldia izango da.

PABLO S. QUIZA

Gaur gauean, hiru ordu laurdenez, argi guztiak itzaliko dira Abuztuaren 31 kalean, eta kandelak baino ez dute argituko gaua.

AMAIA BONTIGI | ANTOLATZAILEA

«Gatazka hartan bizia galdu zuten euskal gudarien omenezko ekitaldia da»

O.S. | DONOSTIA

Amaia Bontigi ekimen handiko emakumea da, ez bairik gabe. Hogeitaz urte daramatza 1813ko abuztuaren 31n gertatutako gogoratzeko ekitaldiak antolatzen. Bera eta beste hiru gizon dira, Kanoietan elkartarekin batera, azken hogeitaz urte hauetan abuztuaren 31n izen bereko kalea kandelak argizatzearen arduradunak.

■ Nola definituko zenuke zuk zeuk Abuztuaren 31 kalean gaurko egunez egiten dena?

Egun honetan, duela 188 urte Donostian gertatutako ezbeharra ekarri nahi da donostia-

rreren gogora. Gatazka hartan bizia galdu zuten euskal gudarien omenezko ekitaldia da, funtsean. Ez da, beraz, jai eta alaitasun giroan bizi beharreko ospakizuna.

■ Zer moduzkoa da donostiarren parte-hartzea?

Jende asko irteten da kalera, argiak itzali eta berriro piztu bitarteko ekitaldia ikustera. Askok dira, era berean, egun bererako prestatu ditugun ekintzetan parte hartzen dutenak.

■ Zergatik luzatu duzue kandelak piztuta edukitze-ko denbora tartea?

Lehen, ordu erdi irauten zuen; orain, berriz, hiru ordu laurden. Horren zergatia oso sin-

plea da: jendeak gero eta gehiago estimatzen ditu abesbatzak, eta, ondorioz, gero eta emanaldi luzeagoak eskaintzen dituzte.

■ Izango al da berrikuntzarik aurtengo aldian?

Bai, izango da. Meza beti Santa Mariako elizan egin da, baina aurten San Bizenteko elizan izango da. Hasiera batean, txandaka egitea pentsatu genuen, baina aurten arte itxaron beharra izan dugu, harik eta San Bizenteko elizara organoa ekarri arte.

■ Zer irabazi duzue hogeitaz urte abuztuaren 31ko egunerako gisa honetako ekintzak prestatuz?

Askok irabazi dugu. Izan ere, garai batean, askok eta askok ez zekiten zer zela eta egiten zen egun hau; neuk ere ez, egia esan behar bada. Orain, aldiz, gehiago edo gutxiago, guztiok dakigu duela ia bi

BERRITASUNA

«Aurten, San Bizenteko elizan egingo da orduan hildako gudarien aldeko meza»

EZJAKINTASUNA

«Garai batean, askok ez zekiten zer demontre gogoratzen zen egun honetan»

mende —Independentziaren Guda garaian, hain zuzen ere— Donostia osoa ia desagertzearen egun zela, eta bertako askok borrokatu zutela hori ekidin nahian.

■ Eguraldi txarra egingo balu, zer gertatuko litzateke?

Txarra egingo balu, moldatu-ko ginateke. Ez dut uste, ordea, hori gertatuko denik.

Ingurumena • Sastarrain Baserri Eskola

PABLO S. QUIZA

Etxaldeko abereak nola zaindu eta baserriko beharretarako tresneria nola egiten den ikasteko aukera dute haurrek Sastarrainen. Zeregin batzuk ez dira, ordea, haurren gustuko.

Baserriko lanak eginez

Baserriko lanetan trebatzeko eta horren ingurukoak ezagutzeko aukera bikaina eskaintzen du Zestoako (Gipuzkoa) Sastarrain Baserri Eskolak; 300 bisitari izan ditu jada udan

PABLO S. QUIZA

Zaldian ibiltzeko asmoa dutenek leku aproposa daukate Zestoako baserri eskolan.

Olaia Salegi | **ZESTOA**

Sastarrain Baserri Eskola izen bereko haranaren erdian kokatzen da, Zestoatik (Gipuzkoa) kilometro eta erdira baino ez. Ekaingo kobazulo famatua aurrean dauka, eta inguruan, Erdi Aroko Lili jauregia, antzinako burdinola, erroten aztarnak eta azkenaldian hizpide bilakatu

den Irikaitzeko aztarnategi arkeologikoa, besteak beste. Leku aproposa, ez bairik gabe, gisa horretako baserri baten zat.

Duela hamabi urte inguru bildu ziren ingurugiroaz kezkatutako hiru gazte zestoar, Andoni Barroso horien artean. Horrela, bi urte nahikoa izan zituzten jendea naturaren

garrantziaz eta edertasunaz jabetzeko moduko egitasmoa gauzatu ahal izateko. «Hamar urteotan, 35.000 pertsona inguru etorri dira baserri eskolara: bi urteko haurretatik hasi eta hirugarren adinekoetaraino. Aurten ere bisitari ugari bildu dira Sastarrain Baserri Eskolara: 300 gutxi gorabehera uda honetan.

Ekintza eta instalakuntza ugariak

Barrosoren hitzetan, «Sastarrain baserrian, guztiek edukiko dute non gozatua, guk eskaintzen dugun programazioa oso zabala eta aberatsa baita». Izan ere, asko dira ingurugiroari dagokionez prestatuak dituzten ekintzak; kirolarekin eta aben-

turarekin zerikusia dutenak ere ez dira gutxi. Lasaitasun bila dabilenak ere «aterpe polita topatuko du hemen», Barrosoren ustez.

Hasiera bateko baserri zaharra egokitzeko, 100 milioi pezetan (4 milioi libera inguru) erabili zituzten Barrosok eta haren bi lagunek: «Hasierako inbertsio sendoa gain, baserriaren mantentimenduak gastu handia suposatzen du; are gehiago, baserriari eraikuntza gehigarriak (negutegiak eta ikuiluak) ere erantsi dizkiogula kontuan hartuz gero».

Inbertsio horren guztiaren emaitza dira baserri eskolaren hiru solairuetan banatutako instalazioak: beheko solairuan, harrera gela, tximiniadun jan-

ANDONI BARROSO

Sastarraingo arduradunetako bat

«Hiriburutako ume asko dator, eta ederki aprobetxatzen dute abereak gertutik ikusteko aukera»

gela, sukaldea, botikina, komunak eta ikus-entzunezko ekipodun egongela daude; sarrera ondoan, berriz, ogia egiteko labe tradizionala dago. Bigarren solairuan, ekintza ugari egin ahal izateko moduko bi gela handi daude. Solairu horretan laborategia eta bi logela ere badaude. Azkenik, hirugarren pisuan, logelak eta dutzaz hornitutako komunak daude.

Horrez gain, baserriak baditu eremu gehigarriak ere: oilategia, ikuilua, baratza eta negutegiak. Eta hori da, dudarik gabe, umeek gustuko dena: abereak. «Ikuiluak jasotzen ditu bisita gehien egunean. Hiriburutako ume asko dator, eta ederki aprobetxatzen dute abereak gertutik ikusteko aukera».

KOSTALDEA

GOIZEZ

ARRATSALDEZ

04:36 • 16:35

10:05 • 22:30

MAREAK

plisti-plasta

begira

GREG WOOD / EPA

Orain begiak itxi, eta lotara!

Ez lioke kalterik egingo argazkian agertzen den Tom Wilkens igerilari gazteari lo pixka bat egiteak, Goodwill Games-ko igeriketa probak ikusten dituen bitartean. Melbournen (Australia) jokutzen ari diren txapelketa horietan hartzen dute parte amerikar igerilariek.

jaiak

ATAUN

14:30: Koadrilen bazkaria, Urbitarte sagardotegian.
18:00: Erreka jaitiera.
21:00: Koadrila afaria, Pelotazale elkartearen.
00:00: Erromeria goizaldera arte, Bigira taldearekin.

BERRIOZAR

10:00: Kalejira.
11:30: Erraldoi eta kilikien konpartsa.
11:30: Gaztelu puzgarriak.
12:00: Bigantxak.
12:00: Madrugako alkate kubatarraren bisitaren ekitaldi ofiziala udaletxean.
17:00: Bigantxak.
17:00: Gaztelu puzgarriak.
17:30: Kafe-kontzertua.
20:00: Kubako musika, Son Caliente taldearekin, eta Flamenco Kontzertua.
20:45: Karrikiriak.
21:45: Herri dantzak.
22:00: Zenezuzkoa.
23:00: Rock kontzertua.
00:30: Dantzaldia: Joselu Anaiak.
02:00: Bongo kontzertua, Makuru taldearen eskutik.

BERROBI

10:30 - 13:30: Jolas parkea.

11:00: Meza nagusia, herriko hildakoen omenez.

12:00: Jubilatuen hamaiketakoa, Ainara eta Lierni trikitilarien musikarekin alaituta.
15:30 - 17:30: Jolas parkea eta haurrentzako askaria, erraldoi eta buruhandiekin batera.
19:30: Esku pilota partidak: Elurbe eta Aurkia, Altuna eta Ugartemendiaren aurka; ondoren, Izagirre eta Garde, Aurkia eta Altunaren aurka.
00:00: Erromeria Etzakit taldearekin, goizaldera arte.

ERANDIO

10:00: Agustin Deunaren II. Saria, Erandioko Txirrindulari Lasterketa, bigarren urteko kadete atalean.
12:00: Meza.
13:00: Ohorezko Aurrekua.
13:00: Tabernarteko IV. Pintxo Lehiaketa eta erakusketa, udaletxepean.
16:00: V. Txinbera Lehiaketa.
17:30: Idi probak merkatuan.
18:00: XXXII. Ategorri Txapelketa.
19:00: Erandioko Uztargi dantza taldea.
20:30: Bonbolinak taldeak *Mujer en la ventana* lana aurkeztuko du.
00:00: Dantzaldia Preludio orkestrarekin, goizaldera arte.

NOAIN

12:30: Mendi bizikleta erakustaldia, Benito eta Raul Ros txirrindulariekin.
17:30 - 19:00: Entzierroa.
18:30 - 20:00: Saskibalo partidak.
19:00: Trapu Zaharrak taldeak *Paquetito* lana aurkeztuko du.
20:15: Strenos taldearen emanaldia.

OSINTXU

18:00: Jaien hasiera.
18:30: Mozorroturik, bizikleta martxa Plaentxira.
20:15: Real Santa Cecilia Mariatxiek txikiteoa.
21:30: Herri afaria plazan.
23:30: Real Santa Cecilia Mariatxiak.
22:15: Zenezuzkoa.

PORTU (HERNANI)

10:00: Marrazki eta Pintura Lehiaketa.
11:00 - 13:00: Haurren Parking handia.
12:00: Jaien hasiera.
13:00: Auzoko gazteek egindako marrazkien erakusketa.
16:00 - 19:00: Haurren Parking handia.
17:00: Haur jokoak.
19:30: Tute Txapelketa.
20:30: XII. Sardina Jatea.
22:30: Dantzaldia M-n Ezten eta Izotz taldeekin.

Jaietako autobusetan eginiko kalteak salatu ditu Nafarroako Garraiolari Elkarteak

Banoa eta banator kanpainaren barruan jaietako zerbitzuak egiten dituzten enpresek autobusei egindako kalteak salatu dituzte. Nafarroako Garraiolari Elkarteak idazkariaren arabera, «era-biltzaile askok ez dituzte autobusak errespetatzen, eta askotan, ezta gidariak ere». Kanpaina hori Nafarroako udaletxeek antolatutuzten, herritarrek jaietara joateko kotxerik hartu beharrik izan ez zezaten.

Ideia eta Argazki Lehiaketako irabazleak ezagutarazi ditu Moskotarrak konpartsak

Bilboko Moskotarrak konpartsak antolatzen duen Ideia eta Argazki Lehiaketako irabazleak Delfin Merino eta Alberto Jose Aguirre izan dira aurten ere. Merinok, *Aste Nagusirako ideia on bat* txapelketako irabazleak, urtero pertsonaia famatu baten irudia Bilboko baldosa batean jartzea proposatu zuen. Jose Aguirrek, berriz, *Aste Nagusirako nire postala* lehiaketa irabazi zuen, Gargantua ezagunaren argazkiarekin.

JOSE MANUEL LABADO

TXU-TXU TRENEKO GIDARIA

ARANTXA ELIZEGI

«Donostiako jendea ere asko ibiltzen da trenean»

Olaita Salegi | DONOSTIA

Nork ez du ezagutzen Donostiako txu-txu tren? Donostiako monumenturik eza-gunena bezain famatua da egun tren berezi hau. Gutxi dira Gipuzkoako hiriburura etorri eta bertara igo gabe geratzen diren turistak. Beste edozein tren bezala, honek ere badu bere makinista, Jose Manuel Labado.

■ Nondik nora ibiltzen da txu-txu tren?

Lehen hondartzen inguruak erakusten dizkiogu jendeari. Ondoren, hirigunera joaten gara, handik ibai aldera, eta, azkenean, Bulebarretik hona. Bide hori guztia egiteko, normalean ez dugu ordu erdi baino gehiago erabiltzen.

■ Zenbat bidaia egiten dituzu egunean?

Ez dakit ziur zenbat diren, baina 15 edo 20 inguru izango dira segur aski. Hala ere, udan lan gehiago izaten dugu.

■ Zer jende mota ibiltzen da trenean?

Denetarik ibiltzen da hemen. Udan turistak izan ohi dira gehienak, baina bertako jendea ere asko ibiltzen da. Aste Nagusian atzerritarrak dira gehienak, baina oporretako aste hauetan Donostia bertako jendea asko ibiltzen da.

■ Musikarik jartzen diozue jendeari?

Bai, normalean trikitixa eta antzeko doinuak izaten ditugu hemen. Baina horretaz gain, ikusten ari direnari buruzko azalpenak ematen dituzten zintak ere askotan jartzen ditugu. Lehen esan bezala, hona atzerritar ugari etortzen baita udan.

Feria Nagusiak • Elorrio

BI KALE Taberna

Zure musika! Zure giroa!

Errebonbillo, z/g - Tel.: 94 658 27 48 - ELORRIO

FRONTIS
TABERNAOndo pasa
jaietan !!Erreka, 2
ELORRIOCAJA LABORAL
EUSKADIKO KUTXA

JAI ZORIONTSUAK OPA DIZKIZUEGU

Berriotxoa, 5
Tel: 94 658 27 11
ELORRIO

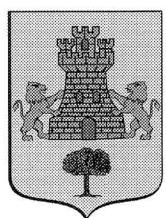
Hotela ELORRIO Jatetxea

San Agustin auzoa, z/g - 48230 ELORRIO (Bizkaia)
Tel.: 94 623 15 55 - Faxe: 94 623 16 63

KIMU TABERNA

Erreka, 11
94 658 32 40
ELORRIOASESORIA
mendak S.L.ERREKA KALEA, 16
48230 ELORRIOFISKALA
KONTABLEA
LABORALATel.: 94 658 27 04
Faxe: 94 658 24 96

Erreka, 8 • 94 682 0252 • ELORRIO

JAKOBA
jatetxeaBOKATAK eta
PINTXO BEREZIAKGernikako Arbola, 2
94 682 1381
parrataberna@parrataberna.com"Euskara da
gure territorio libre
bakarra"ELORRIOKO
UDALAGustura ibili
Ferixa Nausikoetan !!

Oporraldien luzapena

Bihar arratsaldeko 20:30ean udaletxetik botako den txupinazoak
emango die hasiera aurtengo festei

SEGUNDO LAZKANO

Feria Nagusiak jende ugari erakartzen du urtero Elorriora.

Bakarne Bernedo | ELORRIO

Opor buelta gozoa dute elorriarrak. Asko izango dira azken hile bi hauetan atsedenerako parada izan dutenak, eta orain herrira itzultzeko garaia dutenak. Baina etxera bueltatze hori beste batzuen baina askoz ere samurragoa izango dute elorriarrak. Izan ere, Feria Nagusiko festak prest dira iraileko lehenengo egunetik aurrera, nahiz eta ekitaldien egitaraua gaur bertan abian jarri den. Datozen egunetarako prestatutako hainbat ikuskizunez gozatzeko aukera dute elorriarrak eta bertara biltzen diren guztiek.

Musika jaialdia, danborrada, dantzaldia, umeentzako jolasak, esku pilota partidak, antzerkia, sukalki eguna eta feria bera izango dira, besteak beste, aurtengo jaietan. Herritar guztientzat eginiko festak antolatu dituzte jai batzordekoek. Bertan herriko hainbat talde batzen dira, eta ikuskizun ugari prestatzen dituzte. Hala ere, gazteen interes falta agerian dagoela gaineratu du Niko Moreno alkateak. Herriaren etorkizuna izanda, festen antolaketan izan duten parte-hartze eskasa salatu du. Era berean, gazte guztiak gonbidatu ditu jaien antolaketan eta gozamenen parte hartzera.

EGITARAUA

GAUR

22:00:38. Idi Proba Txapelketa probalekuan.
23:00: Musika jaialdia: Clan Wallace, eskoziar musika.

BIHAR

16:00: Txirrindulari Lasterketa.
18:00: Buruhandiak.
18:30: Biketrial erakustaldia, plazan.
20:00: Koadrila Jaitsiera, Elektrotuna eta Amama Luisa taldearekin.
20:30: Txupinazoa plazan eta pregoia.
22:00:38. Idi Proba Txapelketa probalekuan.
23:00: Danborrada jaitsiera.
00:00: Kalejira Euskal presoak Euskal Herrira lemapean.
00:00: DJ Jaialdia Arriolako Ateneoan.
00:30: Dantzaldia plazan, Amama Luisa taldearekin.

Baserritarren omenez

Baserritarren presentzia jaien lehen momentu beretik sumatu nahi da. Hori dela eta, aurtengo pregoilari eta txupinera herriko auzo bi auzotako emakume baserritar bi dira. Etxal-detako bizimodua mantendu eta aurrera atera duten emakumeen lana goraipatu nahi dute. Horrela, Zenita auzoko Dori Ania izango da pregoilari, eta Iguriako Espe Beitia, txupinera. Haiek piztuko dute festa, bihar arratsaldeko 20.30ean,

eta ordutik aurrera 12 milioi pezetako aurrekontuarekin antolatutako ekitaldiei hasiera emango zaie.

Bihar, txirrindulari lasterketa izateaz gain, idi proba txapelketari hasiera emango zaio. Biketrial erakustaldiaz ere gozatu ahal izango da. Herriko plaza izango da danborradaren gunea, eta Arriola Kultur Aretoa musika jaialdi batez alaituko da.

Igandea, berriz, feria eguna da. Aurtun gainera 250. aldiz egingo da. Urteurren hori berezi egiteko, baserriarekin lotutako hainbat lanbideren erakusketak aurkeztuko da: perratzaile, motozerralarri-eskultore eta abar. Gainera, 93 postu eongo dira ikusgai: txakolina, gazta, ortuariak, gozoak...

Egun berean, lehen mailako esku pilota partidak jokatuiko dira, herriko kiroldegiko frontoian. Gauean, aldiz, mariatxi taldeak kaleak alaituko ditu. Euskal Herri tropikala lelopean esnatuko dira hilaren 3an. Goitibeheren jaitsiera ikusi ondoren, koadrilen arteko bazkaria egingo dute, Aldatekuan. Ondoren, jokoak antolatu dituzte arratsalderako, kale antzerkia eta dantza ikuskizuna uztarturik. Gauean, berriz, tangoak eta DJ jaialdia.

Feria Nagusiak • Elorrio

DORI ANIA ■ PREGOILARIA

«Herriko jaietan,
zenbat eta jende
gehiago, hobe»

Kepa Ugarte | ELORRIO

Larunbatean botako da Elorrioko jaien txupina. Baina zoramean murgildu aurretik, Dori Ania pregoilariarekin solasalditxo bat izan dugu. Nerbioak jota dabil, baina ondo baino hobeto beteko du lana.

■ **Bilbokoak baino egun gehiago dituzte Elorrioko jaiak. Zer dira, Durangaldeko Aste Nagusia?**

Inguruko artean luzeenak dira ziur asko. Ez dakit besteak baino hobeak diren, baina egun gehiago dituzte behintzat.

■ **Bilbon soineko ederrekin ibiltzen dira txupinera eta pregoilaria. Arropa berezirik jantziko duzue zuek?**

Soineko berezirik ez daukagu; zapia jarriko dugu, akaso. Herri txikia da Elorrio, eta denok ezagutzen dugu elkar. Behin txupinera eta pregoilaria nortzuk diren behin esanda, soinekoren beharrik ez dago.

■ **Pregoia irakurtzeko denbora gutxi geratzen da. Urduri al zaude?**

Oso urduri gainera. Gaur ikusi dut zelakoa den irakurri behar dudana, eta, euskaraz irakurtzeko erraztasun handirik ez dudanez, oso luzea irudituko zait.

■ **Pregoia prestatzen lagundu dizute?**

Prestatzen lagundu didate, baina azkeneko behartxoak nik egin beharko dit. Alkateak ekarri dit pregoia, eta aldaketaren bat egin nahi dudana galdetu dit. Al-datu baino nahiago dut laburtu.

■ **Pregoia irakurtzen duzun bitartean norbait izango duzu gogoan?**

Nire gurasoen oroituak naiz.

■ **Eta nerbioak direla eta pregoia irakurtzen ari zaren bitartean trabatzen bazara?**

Jendearen laguntzaz. Txaloak jotzen hasten badira, hala-hola konponduko dugu.

■ **Pregoia irakurtzeaz aparte, beste zereginik ba al duzu?**

Ez dut pentsatzen beste zereginik daukagunik. Ez digute ezer esan, behintzat. Hori bai, afari-txo bat egin beharko dut txupinerekin. Baina biok bakarrik, aste barruko egunen batean.

■ **Orduan, ondo pasatzeko aukera izango duzu.**

Horretarako dira jaiak.

■ **Elorriar guztien pregoilaria izaten zerbait berezia sentitzen da?**

Ez dakit, bada. Ez zitzaidan niri tokatzen pregoilaria izatea. Beste bati esan zioten, baina ezezkoa eman zuen. Azkenean, inork ez badu egiten, ezer ez dela egingo pentsatzen duzu. Egunak pasa ahala, gero eta urduriago nago. Baina ez dut atzera egingo.

■ **Lehenagotik ezagutuko zenuen txupinera.**

Bai, Elorriar guztiok ezagutzen dugu elkar. Betidanik izan gara lagunak. Gure familiek ere urte askotatik elkar ezagutzen dute.

■ **Biak emakumeak izanda, pozik egongo dira herriko gizonak?**

Jendea pozik dagoela pentsatzen dut. Baina, badakizu. Denok ez dugu berdin pentsatzen. Behintzat, berria zabaldu eta egunkarietan agertu zenean, telefonoz deitzen zigun jendeak.

■ **Zer nahiago duzu: jaiak herrikoen artean ospatzea ala kanpotarrak ere etortzea?**

PILOTAZALEA

«Zorutzen nago domekako partidari Eugi jokatzeko, eta harekin berba egiteko»

NERBIOAK

«Egunak aurrera egin ahala, gero eta urduriago nago. Hala ere, ez dut atzera egingo»

Denontzako izan behar dira jaiak. Eguneroko bizitzan nahikoa da bakarrik egiteko, baina jaietan zenbat eta jende gehiago egon, hobe.

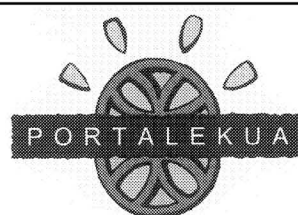
■ **Zer ez duzu inola ere galduko aurtengo Elorrioko jaietan?**

Pilotazalea naiz. Feriara joatea derrigorrezkoa da, baina gero pilota partida ikustera joango naiz. Eugiren jarraitzaile amorratua naiz, gainera. Fernando

harekin berba egiteko. 1990etik ez dut berarekin hitz egiteko aukerarik izan.

■ **Nola gonbidatuko dituzu kanpotik Elorrioko jaietara etorri behar dutenei?**

Gazteentzako zein nagusientzako dira jaiak. Denontzako egongo da zer edo zer. Gainera, Elorrio hurbil dago leku askotatik. Durango eta inguruko herrietatik etortzeko modua badago. Horiei guztiei etortzera gonbidatzen diet. Egun ez ala gauez, zerbait aurkituko dute Elorrioren ondo pasatzeko.

HERRIKO
TABERNA

erreka, 14 Elorrio

MIOTA, S.L. ■ BANATZAILEAK

SAN MIGUEL eta KAS-en Banatzaile Ofiziala

Miota auzoa, 6 Tel.: 94 623 18 92 ELORRIO

NANUK, S.L. Garraioak

Biltegia, Tailerra eta
Sozial Egoitza: Besaide, 11
e-mail: bego@transnanuk.es
Tel.: 94 623 14 30 - Faxa: 94 623 14 54 - 74 P.k.
ELORRIO

KIRRU

PIZZA
ELORRIO
Urkizuaran, 5 - Tel.: 94 658 24 00

FERIA NAGUSIKUAK 2001
ELORRIXOKO GAZTETXEA

Irailak 1. Larunbata
-GAUEAN DJ.ak
GAZTETXEA GOIZALDERARTE ZABALIK

Irailak 2. Igandea
(kontzertua)
-BIDE ERTZEAN 23:00-etan

Irailak 3. Asteleuna
(kontzertua)
-ARAKAJUN 23:00-etan

JAIK OSPATUZ, OKUPAZIOA BULTZATU!

egun-pasa

Zerain, Ormaiztegi eta Legazpi

Modu errazean egin daitekeen egun-pasa baterako proposamen ezin hobea eskaintzen dute Legazpi, Zerain eta Ormaiztegi herriek. Inguruko beste herriei ere bisita egitea ez da ideia txarra izango, baina hemen proposaturikoa honakoa da: Legazpin, Mirandaolako burdinola dago, eta benetan interesgarria da hura ikustea. Urte osoan behin soilik jartzen dute martxan: Santa Kruz egunean, hain

zuzen. Handik, minutu gutxitan izango da bidaiaria Ormaiztegin. Goierriko bihotzean, Zumalakarregiren museoa dago, Euskal Herriko historia ulertzeko ezinbesteko tokia.

Ormaiztegitik, kilometro gutxi daude Zerain arte. Aurrez, Seguratik igaro behar da, egun osoa merezi duen herria. Zerainen ere badago zer ikusia. Izan ere, bertako museo etnografikoak, modu egokian islatzen du euskal eremu horretako biztanleen bizitza.

GARI GARAIALDE

musika

ALONSOTEGI. Jan Fallen. Gaur, gaueko 22:00etan, gaztetxean.

Sekula Santan. Gaur, gaueko 23:00etan, San Anton plazan.

Con el pega al revés, Granma, Punkarraoke. Bihar, gaueko 22:00etan, gaztetxean.

ANDOAIN. R, Astrozombies, Buenavista. Gaur, Sorabillan, gaueko 23:00etan.

ARRONITZ. Flitter. Gaur gauean, plazan.

ATALLU. Trikizio. Gaur, 00:30ean.

ATAUN (SAN GREGORIO).

Triki Ta Ke. Bihar, plazan, 00:00etan.

BAKIO. Utikan, Txapelpunk. Gaur, gaueko 22:30ean, plazan.

Ost. Bihar, gauean, plazan.

BERA. Ignacio Ribas organo jolea. Bihar, San Esteban Elizan, arratsaldeko 20:00etan.

DONOSTIA. Stefan Madru. Gaur, hilak 31, arratsaldeko 20:00etan, Kutxa Andia aretoan izango da.

Philharmonia Orchestra. Gaur, arratsaldeko 20:00etan, Kursaal Auditoriumean.

Natural Proyect. Gaur, gaueko 23:00etan, Cafe-Cantanta Candelan (Escolta Real, 20).

ERRONKARI. Jose Ignacio Alvarez tenorea eta Miguel sesma piano jolea. Julian Gaiarre musean, eguerdiko 13:00etan, eta 18:30ean.

LEIRE. Kantu gregorianoak. Irailaren 2a arte, Leireko monasterioan. Egutero arratsaldeko 19:00etan; ostegunetan, 19:30ean.

LESAKA. Duguna Fanfarea.

Irailaren 2an, 13:00etan, plazan.

MENDIGORRIA. Alberto Urroz organo jolea eta Raquel Andueza sopranoa. Bihar, Elizan, arratsaldeko 20:30ean.

OÑATI. Koniec, Miztura. Bihar gauean, Atzeko kalean.

ORIO. Limerick (Irlanda). Gaur, gaueko 23:00etan, Salatxo tabernan.

OTAZU. Capella taldea. Gaur, 20:00etan, Señorío de Otazu upelategian.

TOLOSA. Hodeiertz eta Larte laukotea. Gaur, Euskal Herria Plazan, gaueko 22:30ean.

TRAPAGA. Su Ta Gar. Gaur, El Barrancon.

TUTERA. 'Jazzclassic'. Gaur, Castel Ruiz C.C aretoan, gaueko 22:00etan.

musika

'R', Buenavista, Astrozombies Andoaingo Sorabilla auzoan (23:00etan)

EGUNKARIA

Rock & roll-a Sorabillan,
Astrozombiesen eskutik

Andoaingo Sorabilla auzoa jaietan da, eta ederki sumatuko dute hori bertara biltzen direnek. Gaur gauean, esaterako rock kontzertua izanen da. 'R' eta Buenvaistarekin batera, Astrozombies (argazkian) talde donostiarra ariko da, punk-rock doinu azkarrak zabalduz. Kontzertua, gaueko 23:00etan hasiko da.

ZARAUTZ. Trikizio. Bihar, 17:00etan, Musika Plazan.

ZEBERIO. Mikel Urdangarin. Gaur, 22:30ean, plazan.

Su Ta Gar. Bihar, plazan.

ZEGAMA. Trikizio. Bihar, gaueko 00:00etan.

ZIZURKIL. Hechos contra el decoro, Selektha Kolektiboa. Bihar, gaueko 23:00etan, Joxe Arregi plazan.

ZUMAIA. Karidadeko benta. Gaur, 23:00etan, Mari plazan.

Audience, Miztura. Gaur, Enbata tabernan, Itzurungo hondartzan, gauean.

ZARAUTZ. 'Macrea'. Ostiralero, gaueko 22:30ean, Tramoia tabernan izango da.

bertsolaritza

ATAUN. Amets Arzallus eta Oihane Enbeita. Irailaren 3an, San Gregorio auzoan bertso poteoa izango da goizean hasita.

MUTRILU. Andoni Egaña, Sebastian Lizaso, Unai Iturriaga, Aitor Mendiluze. Irailaren 8an, gaueko 22:30ean, Ederrena aretoan.

dantza

ATAUN. Otsoak dantza taldea. Bihar, arratsaldeko 20:00etan, San Gregorio auzoko plazan izango dira.

Mendialde dantza taldea. Irailaren 2an, arratsaldeko 18:30ean, San Gregorio auzoko plazan izango da.

HONDARRIBIA. Dantza Suelto Txapelketa. Bihar, arratsaldeko 19:00etan, Gipuzkoa plazan.

ORDIZIA. 'Eguzki-lore' ikuskizuna. Bihar, Plaza Nagusian, gaueko 22:30ean, Nahia taldearen eskutik.

ikus-entzunekoak

DONOSTIA. 'El exorcista (2000)'. Gaur, gaueko 22:30ean, Ernest Lluch kultur etxean.

hitzaldia

ITOITZ. Itoizko urtegiaren gatazkaren egungo egoeraren eztabaida eta Solidarioen bideoaren emanaldia. Gaur, goizez, Itoizko akanpadan.

Mahai ingurua, Espainiako Plan Hidrologikoaren aurkako taldeen artean. Gaur, arratsaldean, akanpadan. Ondoren antzerkia izango da: *Aguacero en Itoitz*.

bestelakoak

HONDARRIBIA. Hondarrezko Gaztelu eta Irudien VI. Lehiaketa. Irailaren 2an, goizeko 11:00etan, Hondartzan.

ORDIZIA. Haurrentzako parkea. Bihar, goizean eta arratsaldean, Joxe Migel Barandiaran plazan.

ZARAUTZ. Peruko eskulanak.

antzerkia

BILBO. 'Historia de un caballo'. Gaur eta bihar, arratsaldeko 20:00etan eta gaueko 23:15ean, eta irailaren 2an, arratsaldeko 20:00etan, Arriaga antzokian.

'Esмоquin'. Gaur arratsaldeko 20:30ean, Euskalduna Jauregian izango da ikusgai.

'5 hombres.com'. Irailaren 2a bitartean, 20:00etan, Euskalduna Jauregian izango da ikusgai.

'Una noche de verano sin sueño'. Irailaren 2a arte, arratsaldeko 20:00etan eta gaueko 23:00etan, Albia Coliseoan.

'La tentación vive arriba'. Irailaren 2a arte, 20:00etan eta 23:00etan, Capitol zinean izango da ikusgai.

'Loco'. Irailaren 2a arte, arratsaldeko 20:30ean, Aiala antzokian Moncho Borrajoren eskutik.

DONOSTIA. 'Las Señoritas de Avignon'. Gaur, arratsaldeko 20:00etan eta gaueko 22:30ean, Antzoki Zaharrear.

ELTZABURU. 'Milagro en la ciudad'. Gaur, gaueko 22:00etan, Bajo la arena taldearen eskutik, plazan.

FITERO. 'Cuentos y leyendas de Navarra'. Bihar, Absideen plazan, gaueko 22:00etan.

IRUÑEA. 'La cena de los idiotas'. Irailaren 2a bitartean, arratsaldeko 20:00etan, Gaiarre antzokian.

TAFALLA. 'Cuentos y leyendas de Navarra'. Gaur, gaueko 21:30ean, Santa María Elizpea.

ZANGOZA. 'Tres mejor que dos'. Gaur, arratsaldeko 20:30ean, Arkupeetako enparantzan.

motorra

Auto berria erosterakoan kontuan hartu beharrekoak

Zenbait eroslek oso argi dute zein auto erosi siko duten, baina askok ez dakite nondik hasi ere. Erosiko den auto hori zertarako erabiliko den zehaztu behar da. Hots, kilometro asko egingo diren etz, bidai luzeetarako den edo hirirako den ... Ondoren, ezaugarri egokiak betetzen dituzten artean, eroslearen lehentasunaren arabera (ekonomia, segurtasuna, ...), bat aukeratuko da.

EGUNKARIA

aholkua

Arraina freskoa mantentzeko modua

Egokiena, arraina erosi bezain laster jatea da. Hala eta guztiz ere, zenbaitetan, gerta daiteke gorde nahi izatea. Halakoetan, arraina ahalik eta freskoen mantentzen saiatu behar da. Horretarako, erraiak kendu eta ongi garbitu ostean, gatza bota, (gatz larria). Ondoren, ozpinarekin bustitako oihal batean gorde, eta sartu hozkailuan. Hala, bi edo hiru egunez eutsiko dio arrainak freskotasunari.

Irailaren 2a arte, erakusketa eta salmenta, Ebro etxean.

erakusketak

ALTSASU. Festetako kartelen erakusketa. Irailaren 12a arte, gure Etxean Festetako Egitarau Lehiaketan aurkeztutako lan guztien erakusketa izango da.

ANGELU. 'Marrazki, esan, zizeldura, irudi'. Oteizaren obra ikusgai egongo da irailaren 30a bitartean, Georges Pompidou gelan.

ARRIBE-ATALLU. 'El lápiz de carpintero'. Juan Gorritiren erakusketa ikusgai izango da Batzarren, irailaren 2a bitartean.

BAIONA. 'Kantuketan'. Irailaren 8a arte, Euskal Museoan ikusgai izango da.

BARAKALDO. 'Re-creation'. Ezkerraldeko enpresa garapen zentroko Errekalde auzoan, irailaren 30a arte, XXI. mendeko 21 artelan izango dira ikusgai.

BEASAIN. Iñaki Sanchez Ocaña. Gaur arte, argazki erakusketa izango da Zinema tabernan.

BERTIZ. Bertizeko pintura lehiaketako erakusketa. Irailaren 2a arte, Jauregian izango da ikusgai.

BILBO. '¡Nunca más! Imágenes de guerra 1936-1939'. Argazki erakusketa irailaren 2a arte, Euskal Museoan egongo da ikusgai.

Goenaga, Ramirez Escudero, Zumeta. Margo erakusketa Epelde & Mardaras arte galerian izango da ikusgai.

'Gorbeia, 100 urteko gurutzea'. Irailaren 2ra, Bizkaiko Foru Artxiboan.

DONOSTIA. 'Lekutik ezkura'. Irailaren 1a bitartean, Concha Jerez artelanak ikusgai izango dira Koldo Mitxelena Kulturunean.

Clara Gangutia. Uztailearen 21etik irailaren 2a arte, Dieciseis galerian izango da ikusgai.

Eduardo Txillidaren liburuak. Abuztuaren 1etik 31 arte, Altxerrin izango dira ikusgai.

ELGOIBAR. 'Women are beautiful'. Abuztuaren 22tik irailaren 15era, Garry Winogranden argazkiak, Kultur etxean. Orduetgia: astelehenetik larunbatera 19:00etatik 21:00etara izango da zabalik. Igandean itxita egongo da.

Jose Luis Mazzantini Egia eta Zezenketa Elgoibarren.

antzerkia

'Bai uste eta ez izan' Hazparneko Xuriatea ostatuan (21:00etan)

Nora Arbelbide | BAIONA

Gaur, arratseko 21:00etan, Hazparneko Xuriatea ostatuan, *Bai uste eta ez izan* Mattin Irigoienek idatzi antzerkia ikusten ahaliko da. Besteak beste, *Izarrren Hautsa* ekitaldian, Larresoron eta Heletan eskaini ondoren, beste aukera bat emanen du Traboules elkarteak Hazparnen. Bertsoek lagundurik, ostatu-antzerki gisa eskainia izanen da.

■ **Bai uste eta ez izan antzerkiarekin zer gai jorratu nahi izan duzu?**

Miseria uste ez den lekuan delarik da azpitulua. Horrekin pixka bat hobe ulertzen da antzerkiaren ildo. Guhaurek ere miseria hazten dugula adierazi nahi nuen, hain zuzen. Bestalde, euskal hizkuntzaren inguruan jende frankok duen jokamoldea ere aipatzen dut antzerkian. Pertsonaien ustezko euskalduntasuna jorratu nahi izan dut testuan.

■ **Ekintza non kokatua da?** Gaia baserri munduan da kokatzen. Nafarroa Behere honetan, laborantzaren inguruan den

MATTIN IRIGOIEN IDAZLEA

«Guhaurek ere miseria hazten dugula nahi nuke erakutsi»

BOB EDME

mundu honetan, hain zuzen. Izan ere, ardura miseria guztia gaineko indar batek edo, bidaltzen duela diote anitzek hemen.

■ **Testua eta publikoaren bitartekaria nor izan da?**

Oztibarreko lau gazte badira, eta beste bat Lekornekoa. Taldeak *Bai uste eta ez izan* izena hartu du.

■ **Zein pertsonaien arropak jantziko dituzte?**

Bata antzerki guztian makildun gozokia xurgatzen ari da. Bere parean dituen bi laborariek dituzten kontradikzioak beti argitara ekartzen ditu.

■ **Ironiak leku handia du, ezta?**

Antzerki motz hau ironiaz josia da. Testuan agertzeaz gain, ironia garratz horrek apainketan ere bere saltsa jarri du. Taula gainean jarriak diren tresna guztiak neurritz ttipiakoak dira, mahaia, kaderak, eta gainontzekoak. Horri esker, pertsonaien keinu guztiak lodituak dira, testuaren irrigarritasuna handituz. Horri esker sortzen den eremu tink horrek, usteke-riak nola tink atxikitzen gaituen adierazi nahi du.

Abuztuaren 22an hasi eta irailaren 1a bitartean, *Txoko Taurino Jose Luis Mazzantini Egia* elkarteak antolatuta, kultur etxeko sotoan izango da.

Orduetgia: Astelehenetik larunbatera, arratsaldeko 19:00etatik 21:00etara.

ELIZONDO. 'Recuerdos desde mi rincón'. Irailaren 2a arte, Arizkunenea kultur etxean, Ana Mari Marinen lana ikusgai izango da.

ERRETERIA. 'Erreteriarako seme-alabak'. Magdalena kaleko Xenpela etxean izango da ikusgai.

'Retratos'. Abuztuaren 1etik 31 arte, Gorka Salmeronen argazkiak Gaspar Galerian izango dira ikusgai.

ERRIBERRI. 'Sentimiento y materia'. Irailaren 2a bitartean, Errege Jauregian izango da ikusgai.

GASTEIZ. '... Para comérsela!'. Urte osoan, Montehermoso

kulturguneko Jovellanos aretoan izango da ikusgai.

GERNIKA. Gernikako Bakearen museo. Bihar arte,

El bombardeo de Gernika eta *Espetxean. Semilla de libertad* erakusketak ikusgai izango dira.

'Gernikako jaiak: 25 urte'. Abuztuaren 1etik, kartelen erakusketa, Elai-alai aretoan.

GETARIA. 'El ojo del huracán'. Abuztuaren 25etik irailaren 2a bitartean, Alondiga Zaharra aretoan ELAN Euskadiren erakusketa izango da ikusgai.

GORLIZ. Marilu Macias. Abuztuaren 18tik aurrera, Udala Erakustaretoan.

Rosana Madariaga. Abuztuaren 26tik irailaren 2a arte, Gorlizko erakustaretoan izango da ikusgai.

IZABA. Pello Azketa. Irailaren 2a arte, Etnografia museoan ikusgai.

LEKUNBERRI. Susana Eguzkitza. Irailaren 2a arte,

Mitxasunenea Kultur Etxean izango dira artelanak ikusgai.

MIARRITZE. 'Eric Chaucheren argazkiak'. Uda amaitu bitartean, Itsas erakustokian.

TUTERA. Jose M. Monguilot. Abuztuaren 1etik irailaren 2a arte, Castel-Ruiz kultur aretoan.

ZALDUONDO. 'Encuentros'. Jose Antonio Otegiaren argazkiak ikusgai, bihar arte.

ZARAUTZ. Izaskun Ortiz. Irailaren 23a bitartean ikusgai izango dira Izaskun Ortizen margoak Torre Luzean. Orduetgia: lan egunetan 18:00etatik 21:00etara, eta jai egunetan 12:00etatik 14:00etara eta

18:00etatik 21:00etara.

ZUMAIA. Mugarik Gabeko

Medikuak. Abuztuaren, erakundearen erakusketa izango da Forondan.

ikastaroak

IRUÑEA. Nafarroako Antzerki Eskola. Zabalik jarraitzen du izena emateko epeak, San Agustin kaleko 5ean, goizeko 9:00etatik 14:00etara. Informazio gehiago behar izanez gero, haxe da telefonoa: 948 229239.

lehiaketak

ARRASATE. Jokin Zaitegi XV. Itzulpen Laburren Sariaketa. Gaia: *Energia iturriak XXI. mendean*. Edozein hizkuntzatatik euskarara.

Testua ezingo da izan 1998 baino lehenagokoa. Lan original eta argitaratu gabeak. Lanak helbide honetara bidali, urriaren 31 baino lehen: AED elkarte, Pablo Uranda, 4 behea.

AZKOITIA. Bizenta Mogel 20.

Ipuin Lehiaketa. Parte-hartzaileak 18 urtetik gorakoak izan beharko dira. Lanak euskaraz idatzitakoak eta originalak izango dira. Azkoitiko udaletxera bidali behar dira, urriaren 31 baino lehen. Informazio gehiago, Azkoitiko Kultur Elkartearen.

BILBO. XIX. Gabriel Aresti Ipuin Lehiaketa. Urriaren 31 baino lehen aurkeztu beharko dira lanak, euskaraz zein gaztelarazko lan originalak, argitaratu gabeak eta beste lehiaketaren batean saritua izan ez direnak.

hiriburuetako filmak

● Txarra ★ Eskasa ★★ Balekoa ★★★ Ona ★★★★ Bikaina

COMO PERROS Y GATOS / COM-ME CHIENS ET CHATS. EEBB, 2001. Zuz.: Lawrence Guterman. Akt.: Jeff Gold-blum, Elizabeth Perkins. 83 min.
★ Katuek Brody doktorearen etxeko txakurrak akabatu nahi dituzte. Mr. Tinklesen laguntza izango dute horretarako. Eta txakurrak garaitzen badituzte, gizonak ere haien menpe geldituko dira. Txakurrek defentsa mekanismo aurreratu bat jarriko dute mar-txan katuen erasoa gelditzeko. **Baiona (Vauban), Gasteiz (Florida, Mikeldi, Ster), Bilbo (Avenida, Ideales), Donostia (Bretxa, Garbe-ra, Warner), Iruñea (Golem Baiona, Carlos III).**

CONSPIRACIÓN EN LA RED. EEBB, 2001. Zuz.: Peter Howitt. Akt.: Ryan Philippe, Rachel Leigh Cook, Claire Forlani. 110 min.
★ Milo gaztea ordenagailuen jenio bat da. Bere ametsa informatika enpresa handi ba-tean lanean aritzea da, eta hori errealitate bihurtuko da graduatu bezain laster. Hala

ere, gaztea berehala konturatuko da enpre-sa eta zuzendariaren atzetik sekretu ilunak daudela. **Gasteiz (Mikeldi), Donostia (War-ner), Iruñea (Golem Baiona).**

DR. DOLITTLE 2. EEBB, 2001. Zuz.: Ste-ve Carr. Akt.: Eddie Murphy, Kristen Wilson, Jeffrey Jones, Kevin Pollak. 88 min.
★ Dolittle doktorea gogotik saiatuko da baso bateko animaliei laguntzen, ustatzai-le batzuek basoa bota egin nahi baitute. Itxaropen bakarra desagertzekotan dagoen espezieren bat aurkitzea izango da. Ava hartz bakartia da itxaropena, baina hark bi-kotekidea behar du, eta zirkutik Archie har-tza ekarri nahiko dute. **Gasteiz (Guridi, Ster), Bilbo (Avenida), Donostia (Bretxa, Warner), Iruñea (Olite).**

EL CIRCULO. Iran-Italia, 2000. Zuz.: Jafar Panahi. Akt.: Fereshteh Sadr Orafai.
★★★★ Irango zortzi emakumeren bizitza

kontatzen da film honetan. Fundamentalis-moa nagusi den herrialde batean emaku-meen eskubideak erabat zapalduak daude, bertan kontatzen denez. **Bilbo (Multi), Iru-ñea (Golem Yamaguchi).**

EL DIARIO DE BRIDGET JONES. Erresuma Batua, 2001. Zuz.: Sharon Maguire. Akt.: René Zellweger, Hugh. Grant. 92 min.
★★ Amodioaren bilaketa deskribatzen du istorioak, pasioarekin eta ia etenik gabeko umorearekin. Zellwegerek eta Grantek bi-kote ona egiten dute. Bien arteko kimika agerikoa da sentimentu indartsuen kome-dia honetan. **Gasteiz (Guridi), Donostia (As-toria, Principe), Iruñea (Golem Yamaguchi).**

EL PESO DEL AGUA. EEBB, 2001. Zuz.: Kathryn Bigelow. Akt.: Elizabeth Hurley, Sean Penn, Catherine McCormack. 113 min.
★★ Argazkilari bat duela mende bat gerta-tutako hilketa ikertzen ari da New Hamps-

hireko uharte batean. Bi neska norvegiar mutilatuta agertu ziren, eta gizon bat urka-tu zuten ekintza leporatuta. Misterio hori argitzeko bidean, argazkilaria eta bere se-narra, honen anaia eta anaiairen neska-la-gunak egingo dute bidaia. **Gasteiz (Mikel-di), Donostia (Bretxa), Iruñea (Golem Yama-guchi).**

EL SECRETO. Frantzia, 2001. Zuz.: Virgi-nie Wagon. Akt.: Anne Coesens. 107 min.
★★ 35 urteko emakume ezkondu bat ez da zorionsua bere senarrarekin. Gizon estatu-batuar batekin harremanetan hasiko da, as-paldiko askatasuna eta nortasuna berres-kuratzeko asmotan. Harreman berri hori nahiko berezia izango da. **Bilbo (Multi).**

FINAL FANTASY. Japonia-EEBB, 2001. Zuz.: Hironobu Sakaguchi.
★★ 2065. urtean gaude. Alienigenen inba-sio batek Lurra erdi suntsituta utzi du. Aki

Ross doktorea gizateriaren azkeneko itxa-ropena da. Sid doktorearen laguntzaz es-tralurtarrei aurre egin beharko die. Hein je-neral gaiztoak, gainera, gauzak oso zail ja-rriko dizkie. Ordenagailuz eginiko abentura birtuala da. **Gasteiz (Guridi, Ster), Baiona (Vauban), Donostia (Astoria, Bretxa, Garbe-ra, Warner), Iruñea (Principe).**

GENTE PEZ. Espainia-Erresuma Batua, 2001. Zuz.: Jorge Iglesias. Akt.: Juan Diaz, Da-vid Tenreiro, Iñaki Esnaola. 90 min.
★ Gazte batzuk elkarrekin bizi dira etxe ba-tean, hiri handi batean. Helduen munduan esperientzia gutxi dute, eta hori berehala nabarituko dute. Gainera, taldera pertso-naia psikopata bat iritsiko da, eta elkarrekin bizitzea zailago jarriko die. **Gasteiz (Mikeldi, Ster), Bilbo (Avenida, Multi), Donostia (War-ner), Iruñea (Golem Yamaguchi).**

JURASSIC PARK 3. EEBB, 2001. Zuz.:

Joe Johnston. Akt.: Sam Neil, Tea Leoni, Lau-ra Dern, William H. Macy.
★ Alan Grant eta Ellie antropologoak Nu-blar uhartera joango dira, ekaitz baten on-dotik dinosaurorik bizirik gelditu den ikuste-ko. **Gasteiz (Mikeldi, Ster), Donostia (Bre-txa), Baiona (Vauban).**

LA BANDA DEL PATIO. EEBB, 2001. Zuz.: Chuck Sheetz. Marrazki bizidunak.
★★ Uda iritsi da eta ikastetxea itxi egin dute. Baina ikastetxe barruan oporrak amaitzeko plan bat ari dira prestatzen, la-ser batek denboraren norabidea alda de-zan. Neska mutiko bizkor batzuek aurre egingo diote plan maltzur horri, oporrak ez gaitzeko. **Bilbo (Ideales), Donostia (Bretxa).**

LAGUNDU! ARRAINA NAIZ. Dani-ma'ka-Alemania-Irlanda, 2000. Zuz.: Micha-el Hegner, Tefan Fjeldmark.
★★★ Stella, Charlie eta Fly hiru ume dani-

aretoak

Araba	Bizkaia
GASTEIZ FLORIDA (945 23 19 40) Lucia y el sexo: 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00. Como perros y gatos: 12.30 - 17.30. ¡Al ataque!: 20.00 - 22.30 - 01.00. La banda del patio: 12.30 - 17.30. Me case con un extraño: 20.00 - 22.30 - 01.00. The mexican: 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00. Hacerse el sueco: 17.00 - 19.45 - 22.30 - 01.00. Suspicious river: 17.00 - 19.45 - 22.30 - 01.00. El último haren: 17.00 - 19.45 - 22.30 - 01.00. GURIDI (945 23 19 40) El planeta de los simios: 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00. El diario de Bridget Jones: 17.00 - 20.00 - 22.30 - 01.00. Dr. Dolittle 2: 17.30. Nueve reinas: 20.00 - 22.30 - 01.00. Operacion Swordfish: 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00. Spy kids: 17.00 - 19.45 - 22.30 - 01.00. Cut: 17.00 - 19.45 - 22.30 - 01.00. Final fantasy: 17.00 - 19.45 - 22.30 - 01.00. MIKELDI (945 28 97 61) Ez dago emanaldirik. MIKELDI MULTIPLEX (945 26 72 73) Shrek: 17.30 - 20.00 - 22.45 - 01.00. Gente pez: 17.30 - 20.00 - 22.45 - 01.00. Marujas asesinas: 17.30 - 20.00 - 22.45 - 01.00. El planeta de los simios: 17.30 - 20.00 - 22.45 - 01.00. Spy kids: 17.30 - 20.00 - 22.45 - 01.00. The mexican: 17.15 - 20.00 - 22.45 - 01.00. Conspiracion en la red: 17.15 - 20.00 - 22.45 - 01.00. Como perros y gatos: 17.15. El peso del agua: 20.00 - 22.45 - 01.00. Jurassic Park III: 17.15 - 20.00 - 22.45 - 01.00. STER ZINEMAK (945 18 90 00) El planeta de los simios: 15.50 - 18.15 - 20.35 - 22.55 - 01.15. Final fantasy: 16.25 - 18.30 - 20.40 - 22.45 - 00.55. The mexican: 15.45 - 18.10 - 20.30 - 22.50 - 01.10. Lucia y el sexo: 15.45 - 18.05 - 20.30 - 22.50 - 01.10. El principe del pacifico: 16.10 - 18.25 - 20.20 - 22.40 - 00.45. Spy kids: 16.30 - 18.40 - 20.25 - 22.20 - 00.15. Como perros y gatos: 16.15 - 18.10 - 20.05. Dr. Dolittle2: 16.05. Gente pez: 18.00 - 20.00 - 22.00. Shrek: 16.00 - 18.30 - 20.15 - 22.10 - 00.00. Jurassic Park III: 16.10 - 17.55 - 20.20 - 22.10. Pearl Harbor: 21.50.	BILBO AVENIDA (94 431 0310) Divertimento: 11.15 - 14.15 - 17.15 - 20.15 - 22.15 - 00.30 El planeta de los simios: 11.15 - 14.15 - 17.15 - 20.00 - 22.15 - 00.30. Dr. Dolittle 2: 11.15 - 14.15 - 17.15. Gente pez: 20.15 - 22.15 - 00.30. Ladrón de sueños: 11.30 - 14.30 - 17.30. Como perros y gatos:20.30 - 22.30 - 00.30. Cut:11.30 - 14.30 - 17.30 - 20.30 - 22.30 - 00.30. Shrek: 11.30 - 14.30 - 17.30 - 20.30 - 22.30 - 00.30. CAPITOL (94 431 03 10) El planeta de los simios: 17.00 - 19.45 - 22.30. The mexican: 17.00 - 22.30. Nueve reinas:20.00. Spy kids: 17.15 - 20.00 - 22.30. COLISEO ALBIA (94 431 0310) Ez dago emanaldirik. IDEALES (94 4310310) Spy kids:17.15 - 20.00 - 22.30. Shrek: 17.30 - 20.00 - 22.30. Dr. Dolittle: 17.30. The mexican: 19.45 - 22.30. Como perros y gatos: 17.15. Lucia y el sexo: 19.45 - 22.30. Cut: 17.30 - 20.00 - 22.30. El principe del pacifico: 17.15 - 19.45 - 22.30. Suspicious rives: 17.30 - 20.00 - 22.30. MIKELDI (94 431 0310) El planeta de los simios: 17.15 - 20.00 - 22.30. Lucia y el sexo: 17.15 - 20.00 - 22.30. The mexican: 17.15 - 20.00 - 22.30. Marujas asesinas: 17.30 - 20.00 - 22.30. MULTI (94 431 03 10) Tuno negro: 17.30 - 19.45 - 22.30. Gente pez: 17.30 - 20.00 - 22.30. Too much flesh (Demasiada carne) (JBA): 17.30 - 19.45 - 22.30. Al ataque: 17.30 - 20.00 - 22.30. Corazón de otoño: 17.30 - 20.00 - 22.30. Hacerse el sueco: 17.30 - 20.00 - 22.30. El círculo: 17.30 - 19.45 - 22.30. El secreto: 17.30 - 20.00 - 22.30.
AGURAIN HARRESI (608 90 16 70) Ez dago emanaldirik.	BARAKALDO MAX CENTER (94 431 0310) Shrek:16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30 - 01.00. Cut:16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30 - 01.00. El planeta de los simios:16.45 - 19.30 - 22.30 - 01.00. Como perros y gatos:17.00 - 01.00. El planeta de los simios:19.30 - 22.30. La banda del patio:17.15. Hacerse el sueco:20.00 - 22.30 - 01.00. Spy kids: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30 - 01.00. Gente pez:17.15 - 20.00 - 22.30 - 01.00. The mexican: 16.45 - 19.30 - 22.30 - 01.00. Final fantasy: 17.00 - 19.30 - 22.30 - 01.00. Lucia y el sexo: 16.45 - 19.30 - 22.30 - 01.00. Dr. Dolittle: 17.15. Marujas asesinas: 20.00 - 22.30 - 01.00. El principe del pacifico: 17.00 - 20.00 - 22.30 - 01.00.

‘DIVERTIMENTO’

Paco Rabalen omenezko emanaldiak

Herenegun hil zen Paco Rabal aktorea, eta haren azkeneko lanetako bat emango dute Bilbon dato-zen egunetan. Telebista aktore baten segurtasun eza kontatzen da filman, eta hark beste aktore bati eskatuko dizkio aurrera egiteko gomendioak . Federico Luppi azaltzen da, Rabalekin batera.

Bilbo (Avenida)

BASAURI

ANTZOKIA

Replicant: 17.30 - 20.00 - 22.30.

BILBONDO
(94 431 0310)

Spy kids: 16.45 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

The mexican: 17.00 - 19.45 - 22.30.

Marujas asesinas: 17.15 - 19.45 - 22.30.

Dr. Dolittle: 16.45 - 18.30.

El libro de las sombras: Blair wich 2: 20.30 - 22.30.

Como perros y gatos: 16.45 - 18.30.

Jurassic Park III: 20.30 - 22.30.

Shrek: 16.45 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

Final fantasy: 17.15 - 19.45 - 22.30.

El planeta de los simios: 17.00 - 19.30 - 22.30.

BERMEO

NESTOR BASTERRETXE

Ez dago emanaldirik.

DURANGO

ZUGAZA

Ez dago emanaldirik.

ELORRIO

ARRIOLA

Ez dago emanaldirik.

GALDAKAO

TORREZABAL KULTUR ETXEA

Jurassic Park III: 22.30.

estreinaldiak

El planeta de los simios filmeko irudi bat.

EL PLANETA DE LOS SIMIOS / LA PLANETE DES SINGES. EEBB, 2001. Zuz.: Tim Burton. Akt.: Mark Wahlberg, Tim Roth, Helena Bonham Carter, Michael Clarke Duncan. 120 min. Astronauta bat planeta ezezagun batera iritsi da. Han tximinoak dira nagusi, eta gizakiak haien menpe dituzte. Burtonek ikuskizunaren aldeko apustua egin du *re-make* honetan, eta efektu berezi asko erabili ditu. **Baiona (Vauban), Miarritze (Royal), Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster), Bilbo (Avenida, Capitol, Mikeldi), Basauri (Bilbondo), Barakaldo (Max Center), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Santurtzi (Serantes), Donostia (Astoria, Bretxa, Garbera, Warner), Eibar (Unzaga), Irun (Txingudi), Usurbil (Lauren), Iruñea (Carlos III, Golem Baiona), Lizarra (Los Llanos), Tuter a (Cinemax).**

CUT. Australia-EEBB, 2001. Zuz.: Kimble Rendall. Akt.: Jessica Napier, Simon Bossell, Molly Ringwald, Geoff Revell, Kylie Minogue. 90 min. 80ko hamarkadan *Hot-Blooded* filmeko grabaketa eten egin zuten, zuzendaria hil egin zutelako. Handik 15 urtera, Raffy zinemagile gazteak proiektua berreskuratu eta amaitu nahi du. Horretarako aurreko aktore protagonistaren laguntza izango du. Baina ezusteko beldurgarriak gertatuko dira...eta odol asko egongo da beldurrezko film honetan. **Gasteiz (Guridi), Bilbo (Avenida, Ideales), Barakaldo (Max Center), Donostia (Astoria, Bretxa), Irun (Txingudi), Iruñea (Olite), Tuter a (Cinemax).**

EL PRINCIPE DEL PACÍFICO. Frantzia, 2001. Zuz.: Alain Corneau. Akt.: Thierry L'Hermite, François Berleand. 1918. Frantziako ontzi militar bat Pazifikoko dabil. Morsac eta haren gizonak uharte batera iritsiko dira. Eta bertako printze gaztearen lagun egingo da Morsac. Printzearen amak, ordea, ez du batera begi onekin ikusiko frantziarra . Eta azkenean Morsacek ihes egin beharko du. **Gasteiz (Ster), Bilbo (Ideales), Barakaldo (Max Center), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Donostia (Garbera), Usurbil (Lauren), Iruñea (Olite)**

HACERSE EL SUECO. Euskal Herria-Kuba-Alemania, 2001. Zuz.: Daniel Diaz Torres. Akt.: Peter Lohmeyer, Enrique Molina, Ketty de la Iglesia. 105 min. Lapur txiki bat Errusiako mafiatik ihesean dabil. Habanara joango da bere *negozio-ak* egitera. Turistei erraz lapurtuko die, eta Kubako lapurrei ere dirua aterako die. Handik aurrera, Kubako polizia eta zenbait lapur atzetik izango ditu. Habanako Zinemaldian publikoaren saria jaso du film honek. **Gasteiz (Florida), Bilbo (Multi), Barakaldo (Max Center), Donostia (Astoria), Iruñea (Golem Yamaguchi).**

SUSPICIOUS RIVER. Kanada, 2001. Zuz.: Lynne Stopkevich. Akt. Molly Parker, Callum Keith Rennie, Joel Bissonnette. 92 min. Leila Murray hotel bateko harreragilea da. Sexu harreman bortitz eta suntsikorrak ditu hainbat gizonekin. Zerbitzu bereziak eskaintzen dizkie hoteleko bezeroei. Hala ere, iluntasun horretatik ateratzen saiatuko da Leila. Laura Kasischke idazlearen eleberri batean oinarritua dago. **Gasteiz (Florida), Bilbo (Ideales), Donostia (Principe), Iruñea (Olite).**

RUSH HOUR 2. EEBB, 2001. Zuz.: Brett Ratner. Akt.: Jackie Chan, Chris Tucker, John Lone, Zhang Ziyi. 90 min. Carter oporretan dago Hong Kongen. Baina diru faltsuarekin trafikatzan ari den talde baten atzetik ibiliko da, Leerekin batera. Kasua ikertzen saiatuko dira, eta Las Vegaseraino helduko dira. Jackie Chanen jarraitzaileentzat bakarrik da gomendatzekoa filma. **Baiona (Vauban), Miarritze (Royal).**

BERGARA

NOVEDADES

Ez dago emanaldirik.

EIBAR

UNTZAGA

El planeta de los simios: 19.30 - 22.15.

RIALTO

Como perros y gatos: 17.00.

Gente pez: 19.30 - 22.15.

IRUN

TXINGUDI

(943 41 12 00)

El planeta de los simios: 16.30 - 19.30 - 22.30.

La banda del patio: 16.00 - 18.00.

El peso del agua: 20.00 - 22.30.

Dr. Doolittle 2: 16.00 - 18.00.

Conspiración en la red: 20.00 - 22.30.

Spy kids: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Marujas asesinas: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Lucía y el sexo: 16.30 - 19.30 - 22.30.

Final fantasy: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

2001. Zuz.: Javier Rebollo. Akt.: Neus Asensi, Antonio Resines, Pere Ponce. 108 min.

★ Azucena oso nazkatuta dago bere senarrarekin, eta amorantearekin maiteminduta dago. Azkenean erabaki bat hartu beharko du, senarra hiltzea. Plana burutzeko ahizparen eta lehengusu baten laguntza izango du. **Gasteiz (Mikeldi), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Bretxa, Garbera), Iruñea (Carlos III).**

NUEVE REINAS. Argentina, 2001. Zuz.: Fabian Bielinsky. Akt.: Ricardo Darín, Gastón Pauls, Leticia Bredice. 115 min.

★★ Juan eta Marcos bi estafatzaile txiki dira. Gau batean elkar ezagutuko dute, eta negozio ilun batean murgilduko dira. Aberrats bihur daitezke negozio horrekin. Azken finean 24 ordu baino gutxiagotan euren etorkizuna jokoan izango dute. **Gasteiz (Guridi), Bilbo (Capitol), Donostia (Principe), Iruñea (Carlos III).**

Cut: 17.15 - 19.45 - 22.15.

BRETXA

(943 41 12 00)

Final fantasy: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

La banda del patio: 16.00 - 18.00.

Jurassic Park III: 20.00 - 22.00.

El planeta de los simios: 17.00 - 19.30 - 22.30.

The mexican: 16.30 - 19.00 - 22.00.

Marujas asesinas: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Cut: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.30.

El peso del agua: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Como perros y gatos: 16.00 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

Dr. Doolittle 2: 16.00 - 18.00 - 20.00.

El sueño de Jimmy Gribble: 22.15.

GARBERA

El planeta de los simios: 16.00 - 18.30 - 21.00 - 23.30.

Final fantasy: 16.45 - 18.50 - 20.55 - 23.00.

Spy kids: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.

El principe del pacifico: 17.15 - 19.30 - 22.15.

Shrek: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.

Como perros y gatos: 17.15.

Marujas asesinas: 19.30 - 22.15.

The mexican: 17.00 - 19.30 - 22.15.

PRINCIPE

(943 41 12 00)

Lagundi arraina naiz: 17.00.

Suspicious river: 18.45 - 20.30 - 22.30.

Lucía y el sexo: 17.15 - 19.45 - 22.15.

El diario de Bridget Jones: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.

Spy kids: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.

Nueve reinas: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Las seductoras: 17.15 - 19.45 - 22.15.

TRUEBA

(943 41 12 00)

Trickbaby (JBA): 17.30 - 20.00 - 22.15.

Gotas de agua sobre piedras calientes (JBA): 17.30 - 20.00 - 22.15.

WARNER LUSOMUNDO

(902 23 33 43)

The mexican: 16.30 - 19.15 - 22.15 - 01.00.

El peso del agua: 16.00 - 18.20 - 20.40 - 23.00 - 01.20.

Dr. Doolittle 2: 16.00 - 18.00.

Gente pez: 20.20 - 22.30 - 00.45.

Conspiración en la red: 16.00 - 18.10 - 20.30 - 22.45 - 01.10.

Final fantasy: 16.00 - 18.20 - 20.40 - 23.00 - 01.20.

El planeta de los simios: 16.15 - 19.00 - 22.00 - 00.45.

Como perros y gatos: 16.30 - 18.30.

Tuno negro: 20.30 - 22.45 - 01.15.

Spy kids: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.30 - 00.30.

Lucía y el sexo: 16.45 - 19.30 - 22.15 - 01.00.

ARRASATE

ALAI

Pokemon 3: 17.00.

The mexican: 19.30 - 22.15.

AZKOITIA

BAZTARTXO

Ez dago emanaldirik.

AZPEITIA

SOREASU

Shrek: 22.00.

BEASAIN

USURBE

Ez dago emanaldirik.

GETXO

AREETAKO GRAN CINEMA

El circulo: 17.30 - 20.00 - 22.30.

LAUREN

Marujas asesinas: 16.00 - 18.10 - 20.20 - 22.30 - 00.50.

10+2 el gran secreto: 16.30.

Conspiración en la red: 18.20 - 20.30 - 22.40 - 00.50.

El diario de Bridget Jones: 20.30 - 22.45 - 01.00.

Jurassic Park III: 16.20 - 18.20.

El libro de las sombras: Blair Witch: 16.40 - 18.40 - 20.40 - 22.40 - 00.40.

Como perros y gatos: 16.10 - 18.10.

El peso del agua: 20.10 - 22.25 - 00.40.

Shrek: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30 - 00.30.

El principe del pacifico: 16.05 - 18.15 - 20.25 - 22.35 - 00.45.

The mexican: 16.30 - 19.30 - 22.30 - 00.55.

Final fantasy: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40 - 00.55.

El planeta de los simios: 16.20 - 19.20 - 22.20 - 00.50.

Lucía y el sexo: 16.25 - 19.25 - 22.25 - 00.55.

Spy kids: 16.30 - 18.30 - 20.40 - 22.50 - 01.00.

LEIOA

CINESA ARTEA

(902 33 32 31)

Lucía y el sexo: 16.15 - 19.15 - 22.00 - 00.30.

El planeta de los simios: 16.15 - 16.30 - 19.15 - 19.30 - 22.00 - 22.15 - 00.30 - 00.45.

Shrek: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00 - 00.45.

Dr. Doolittle 2: 16.15 - 18.15.

The mexican: 22.00 - 00.30.

Spy kids: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

Operación Swordfish: 00.30.

Final fantasy: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45 - 01.00.

Conspiración en la red: 16.00 - 18.15 - 01.00.

El principe del pacifico: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45 - 01.00.

LEKEITIO

IKUSGARRI ZINEMA

Jurassic Park III: 20.30.

PORTUGALETE

JAVA

Final Fantasy: 17.30 - 20.00 - 22.15.

SANTURTZI

SERANTES

(94 420 58 06)

El planeta de los simios: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Rugarts en París: 17.15.

Gente pez: 20.00 - 22.30.

2001: Despega como puedas: 17.15 - 19.45 - 22.15.

SANTURTZI

SERANTES

(94 420 58 06)

El planeta de los simios: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Rugarts en París: 17.15.

Gente pez: 20.00 - 22.30.

2001: Despega como puedas: 17.15 - 19.45 - 22.15.

Gipuzkoa

DONOSTIA

ASTORIA

Final fantasy: 17.15 - 19.30 - 22.15.

Hacerse el sueco: 17.00 - 19.30 - 22.15.

El planeta de los simios: 17.00 - 19.45 - 22.30.

Shrek: 16.45 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

Socorro! soy un pez: 16.45 - 18.30.

El diario de Bridget Jones: 20.30 - 22.30.

The mexican: 17.00 - 19.45 - 22.15.

SCARY MOVIE 2. EEBB, 2001. Zuz.: K. I. Wayams. Akt.: Shawn Wayams. 83 min.

● Megan gaztea deabruak hartua dago, eta bi apaizek gorputzetik ater a nahi diote. Baina gauzak ez dira uste bezala aterako, eta hirurak goraka hasiko dira. Urtebete geroago, azkeneko Halloween festan gertatu zena ikertzen hasiko dira. **Baiona (Vauban).**

SHREK. EEBB, 2001. Zuz.: Andrew Adamson, Vicky Jenson. 89 min.

★★★★ Ogro berde batek bisitak jasoko ditu: etxerik gabeko hiru txerrikumerena, neska gazte bat eta zazpi meatzari txikirena eta abar. Haiek salbatzeko, lord Farquaadekin itun bat egingo du. Eta asto baten laguntza izango du. **Gasteiz (Mikeldi, Ster), Bilbo (Avenida, Ideales), Donostia (Astoria, Garbera), Iruñea (Golem Baiona, Olite).**

SPY KIDS. EEBB, 2001. Zuz.: Robert Rodriguez. Akt.: Antonio Banderas. 90 min.

Marujas asesinas: 16.05 - 18.20 - 20.35 - 22.45 - 00.55.

El principe del pacifico: 16.00 - 18.10 - 20.25 - 22.40 - 00.50.

10+2 el gran secreto: 16.40.

El libro de las sombras: Blair Witch 2: 18.40 - 20.40 - 22.40 - 01.00.

El planeta de los simios: 16.30 - 19.15 - 22.15 - 00.50.

The mexican: 16.45 - 19.30 - 22.25 - 00.55.

Spy kids: 16.20 - 18.30 - 20.40 - 22.50 - 01.00.

Final fantasy: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45 - 01.00.

ZARAUTZ

MODELO

Dr. Doolittle: 17.00.

The mexican: 19.30 - 22.30.

Lapurdi

BAIONA

L'ATALANTE

(05 59 55 76 63)

Avant la nuit: 14.00.

Apocalypse now redux: 20.30.

Le fabuleux destin d'Amelie Poulain: 18.15.

Trouble every day: 22.45.

VAUBAN

(08 36 68 04 45)

Rush Hour 2: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Absolument fabuleux: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

La planete des singes: 14

gaurko filmak

El submarino chiflado ★
Zuz.: Mark W. Travis. 84m. EEBB. 1991. **11:00 La 2**

El fuera de la ley ★★
Zuz.: Clint Eastwood. 118m. 1976. **16:05 TVE1**

Diana y Dodi ★
Zuz.: Gabrielle Beaumont. 100m. EB. 1998. **17:00 T5**

La ametralladora ★★
Zuz.: Paolo Bianchini. 96m. 1969. **18:30 ETB2**

Juegos salvajes ★
Zuz.: John McNaughton. 103m. 1998. **22:00 T5**

Pleno al quince ★★
Zuz.: Josetxo San Mateo. 95m. **22:15 ETB2**

La playa ★★
Zuz.: Danny Boyle. 114m. 2000. **22:30 C+(e)**

Timeless, bottomless, bad movie★★
Zuz.: Jang Sun-Woo. 145m. 1997. **23:25 Arte**

Huidos ★
Zuz.: Felix Sancho Gracia. 109m. 1992. **23:50 La 2**

Último refugio ★
Zuz.: Scott Paulin. 95m. EEBB. 1997. **00:15 T5**

Con la poli en los talones ★
Zuz.: Howard Franklin. 88m. 1990. **00:20 ETB2**

Testigo de excepción ★★
Zuz.: Claude Lelouch. 167m. 1995. **01:55 La 2**

Frío como el acero ★
Zuz.: Craig R. Baxley. 88m. EEBB. 1991 **02:15 TVE1**

Amor y otras catástrofes ★★
Zuz.: Emma-Kate Croghan. 75m. 1996 **03:40 TVE1**

Dos cosmonautas a la fuerza ★
Zuz.: Lucio Fulci. 90m. Esp.-Ita. 1965. **04:45 La 2**

La espiral ★
Zuz.: Miguel Courtois. 97m. Fran. 1997. **05:00 T5**

●

★

★★

★★★

★★★★

Txarra

Eska

Balekoa

Ona

Bikaina

EL SUBMARINO CHIFLADO
★ **La 2 - 11:00**

Zuz.: Mark W. Travis. Akt.: Bill Pullman, Wendy Schaal. 77m. EEBB. 1990.
Komedia komertzial kas-
kar eta gatzik gabe honek
ur azpian garatzen den
abentura tuntuna erakus-
ten du. Itxuraz eder eta
ona dirudien itsaspeko
ontzia, akats mekanikoz
josita dago. Zinta honek
ezbeharren inguruko fil-
mei barre egin nahi die,
horietako edozein baino
are barregarriagoa gerta-
tuz. Bill Pullmanek, Ned
Beattyk eta beste aurpegi
ezagunek antzeztu izanak
ez dio laguntzen azken
emaitzari. Ez da oso inter-
resgarria.

irratia

EUSKADI IRRATIA. Hegoafrikan arrazakeriari buruz egiten ari diren goi gailurraren inguruko hausnarketarekin hasi-ko dute *Hamaika entzuteko* magazina. Segidan, Ziburuko kolegioaren aferari buruz mintzatuko dira. 10:00etan, adineko bi emakumek aste honetan ikusitako filmaren kontaketa egingo dute zinema kritikariaren aldamenean. Imanol Ubedaren musika proposamena ohi bezala hel-duko da. 11:00etan, egunari bertsoa jarri ondoren, Josu Loroño kirol kazetaria elkarriketatuko dute. Eguerdian Elizondora joko dute, Inkisizioaren antzerkiari buruz gehiago jakiteko.

RADIO EUSKADI. Iratxe Fresnedak arratsaldero aurkezten duen *Billete de ida* magazinean Arabako Artziniega herri-
ra joko dute, Erdi Aroko azokaren berri emateko. XV. mende amaierako giroa islatzen saiatzen dira herritar-
rak, garaiko jantziekin eta ogibide ezberdinak eginez. Museo Etnografikoak hainbat pieza utziko ditu artisau postuetarako. Saio berean gai gehiago jorratuko dituzte. Esate baterako, Paco Rabanne diseinatzaile pasaitarra-
ren obra errepasatuko dute. Eta irratsaioarekin amaitze-
ko, EEBBetan ingelesa ikasten ibili diren zenbait gazte-
rekin hitz egingo dute.

Clint Eastwood filmeko zuzendari eta aktorea.

Eastwood legez kanpoko ‘cowboy’-a

EL FUERA DE LA LEY ★★ **TVE1 - 16:05**
Zuz.: Clint Eastwood. Akt.: Clint Eastwood, Chief Dan George. 118m. EEBB. 1976.

Clint Eastwood gogorak zuzendu, antzeztu eta ekoiztitako akziozko *western* hau edukiz gogor sa-
marrak diren irudiz josita dago, baina horien bitar-
tez erakusten duen istorioa nahikoa zuzen eta inte-
resgarria da. Banakuntzaren Gerraren garaian ko-
katutako abentura Jerry Fieldingen soinu banda
politarekin girotu izanak atseginagoa egiten du
ikusketara. Sendi osoa hil diotenez geroztik, Josey
Wales jatorra noraezean dagoen legez kanpoko
pistolari bihurtu da. Eastwoodek rol nagusia joka-
tzen du, noski, haren lehen filmetako musa izanda-
ko Sondra Locke lagun eta lankidearekin batera.

DIANA Y DODI
★ **T5 - 17:00**

Zuz.: Gabrielle Beaumont. Akt.: Amy Sec-
combe, George Jackos. 100m. EB. 1998.
Zuzenean telebistan igor-
tzeko sortu telefilm erro-
mantiko eta tragiko honek
ez du aurkezpenik behar.
Argi baitago Galesko Dia-
na zenaren eta haren az-
ken maitalearen inguruan
garatzen dela. Honezkero
zoritxarreko bikote ho-
rren istorioa guztiok eza-
gutzen dugu, komunikabi-

deek etengabe gogora-
tzen baitute haien trage-
dia, eta, beraz, prentsa
arrosaren zale sutsuei soi-
lik gomenda diezaieket.

LA AMETRALLADORA
★★ **ETB2 - 18:30**

Zuz.: Paolo Bianchini. Akt.: John Ireland, Ro-
bert Wood. 96m. 1969.
Richard Gatlinsen, izen
berek metroiladorearen
asmatzailearen bizitza be-
rreraikitzen du film honek.
Bianchini zuzendariak

Ane Muñoz

John Ireland deitu zuen
rol nagusia antzezteko,
izar horren garai oparoe-
na urrun zegoenean. Ez da
oso film nabarmena eta
zaharkituxea dago, gaine-
ra, baina gutxienez entre-
tenigarria da, eta erraz
ikusten da.

HUIDOS
★ **La 2 - 23:50**

Zuz.: Felix Sancho Gracia. Akt.: Sancho Gra-
cia, Fernando Valverde. 107m. Esp. 1992.
Armendariz nafarraren
azken filmak gogora eka-
rri berri dituen makiak di-
ra, hain zuzen ere, Sancho
Gracia aktoreak joan den
hamarkadaren hasieran
zuzendutako film honen
protagonistak. Espainiako
aktore ezagun horrek zu-
zendari gisa egindako le-
hen lana, berri, ez da oso
zehatza gai horretaz ari-
tzean, eta gidoia are naha-
si eta ilunagoa gertatzen
da eszenaratze ezorekatu
eta arruntaren eraginez.
Hark jokatzeko du rol naga-
sia, Fernando Valverde-
ren eta Javier Bardemen
alboan.

TESTIGO DE EXCEPCIÓN
★★ **La 2 - 01:55**

Zuz.: Claude Lelouch. Akt.: J. Paul Belmon-
do, Michel Boujenah. 166m. Fran. 1995.
Diru eta baliabide askore-
kin filmatutako ekoizpen
frantziar erraldoi honek
Les Misérables klasikoa du
oinarritzat, eta Lelouhek
harekin gaur egungo isto-
rio bat egin zuen. Belmon-
do luxuzko protagonista
Frantziako aktore garran-
tzitsuz inguratuta azaltzen
da. Bestalde, antzezleon
partaidetza, irudi gares-
tiak eta zuzendariaren
ospe eta esperientzia ez
dira nahikoa filma interes-
garritzat jotzeko.

ETB-1

07:15: Natura bizileku.
08:05: Jai - apustua.
08:30: Betimu.
09:00: Betizu.
Hatz txiki.
Sakura, kartak zakura.
X-taldea.
Bruno gaztea.
Yogi hartza.
Pedro eta Pabloren show
berria.
Espazioko zaindaria.
Ukiezinak Al Katoneren
aurka.
13:05: Iparraldearen orena.
13:10: Rocky eta Bullwinkle.
13:35: Tom eta Jerry.
14:00: Gaur egun.
14:45: Otorduan Karlos
Argiñano.
15:05: Jai - Apustua.
15:40: Mike Hammer.
16:30: Dokumentala.
16:45: Bidaide.
18:35: Oporrock.
19:10: Betizu.
20:00: Hasiberriak.
20:28: Gaur Egun. Albistegia.
20:55: Kirol berri.
21:10: Jai-apustua.
21:35: Ander eta konpainia.
22:00: Bean jaun arlotea.
22:30: Pilota: eskuz binaka
Koka - Pascual /
Berraondo - Rai.
23:35: Pilota: eskuz binaka.
Titin III.a - Gofi III.a
Olaizola - Zearra.
00:50: Boxeo izarrak.
01:50: Oporrock.
02:20: Gagnora gagbe.
02:50: Auñamendietan.
03:15: Ikusbit.
03:30: Ikusgela.
04:25: Azken erromantzea.
05:15: Herri musika sorta.
05:30: Eklipse@.
06:00: Nafarroako basabizitza.
06:25: Euskal herritik.

ETB-2

07:15: Del pais de los vascos.
07:45: Cafe Co-media.
08:55: Forum. Gonbidatua:
Fernando Marias.
09:30: Clasicos en serie.
Cinco en familia.
Los angeles de Charlie.
La casa de la pradera.
12:40: La cocina de Pedro
Subijana.
12:55: Loco por ti.
13:20: La niñera.
13:45: Ned y Stacey.
14:05: El principe de Bel-Air.
Telesaila.
14:58: Teleberri. Albistegia.
15:45: LQF Mójate!
18:30: Zinema.
La ametralladora
Zuz.: Paolo Bianchini.
Akt.: John Ireland. 1969.
20:10: Pacific Blue.
20:58: Teleberri.
Albistegia.
21:45: Abre los ojos.
22:15: Zinema.
Pleno al quince
Zuz.: Josetxo San Mateo.
Akt.: Antonio Estebañez.
00:20 Zinema.
**Con la poli en los
talones**
Zuz.: Howard Franklin.
Akt.: Bill Murray. 1990.
02:15: La noche fantástica.
03:30: Mas alla del limite.
04:10: Medias de seda.
04:55: LQF Mójate!.
07:20: Forum.
07:50: Amaiera.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
09:30: TPH Club.
Digimon.
El nuevo show de Popeye.
10:30: La nueva familia Adams.
11:00: Reporteros con clase.
11:25: Cariño, he encogido a los
niños.
12:10: Xena la princesa guerrera.
Telesaila.
13:05: Los vigilantes de la playa.
Telesaila.
14:00: Informativo territorial.
Albistegia.
14:30: Corazon de verano.
Magazina.
15:00: Telediario 1.
Albistegia.
16:00: Egurdialdia.
16:05: Zinema.
El fuera de la ley
Zuz.: Clint Eastwood.
Akt.: Clint Eastwood. 1976.
18:55: La revancha.
Telesaila.
20:00: Gente.
Magazina.
21:00: Telediario 2.
Albistegia.
21:55: Egurdialdia.
22:00: In fraganti.
22:35: El flotador.
01:45: Telediario 3.
Albistegia.
02:15: Zinema.
Frío como el acero
Zuz.: Craig R. Baxley.
Akt.: Brian Bosworth. 1991.
03:55: Zinema.
**Amor y otras
catastrofes**
Zuz.: Emma-Kate Croghan.
Akt.: Matt Day. 1996.
05:10: Gente.

A3

07:15: Eagle Rider.
07:40: Club Megatrix.
Equipo con clase.
Fliper.
El instituto del rinoceronte
volador.
Dinosaurios.
Los Thornberrys.
Megababies.
Bola de dragon.
Blossom.
13:25: Farmacia de guardia.
Telesaila.
13:30: Desconexiones
territoriales.
14:00: Sabrina.
Telesaila.
14:25: La niñera.
Telesaila.
15:00: Noticias.
Albisteak.
16:00: Rumore, rumore.
Magazina.
17:30: El diario de Patricia.
Magazina.
19:10: Martial Law.
Telesaila.
20:00: Pasapalabra.
Lehiaketa.
21:00: Noticias.
Albistegia.
22:00: Esto no es serio.
23:55: Especial investigacion.
00:55: Antena 3 Noticias.
Albistegia.
01:40: Muchoviaje.com.
02:00: La ley de Los Angeles.
02:55: Televenta.
05:40: Repetición de programas.

LA 2	TF1
06:00: Euronews. 06:30: Itsy Bitsy. 06:50: Ciudades perdidas. 07:40: Otros pueblos. Namibia, cero horas. 08:35: Calle del aire. 09:30: Pop español. 1969. 10:05: Paraísos cercanos. <i>Iran, detrás del velo.</i> 11:00: Zinema. El submarino chiflado Zuz.: Mark W. Travis. Akt: Bill Pullman. 1990. 12:30: Historias de niños. 13:00: TPH Club. 15:15: Saber y ganar. 15:50: Grandes documentales. <i>El manantial de la eterna juventud.</i> <i>Historia del cuerpo.</i> 17:20: Ruta Quetzal. 17:55: Los chicos de Beverly Hills. 18:45: Malcom y Eddie. 19:15: Lois y Clark: las nuevas aventuras de Superman. 20:05: Saskibaloia. Eslovenia-Espainia. 21:55: Futbola. Espainia-Austria. 23:50: Versión española. Huidos Zuz.: Felix Sancho Gracia. Akt.: Sancho Gracia, Fernando Valverde, Javier Bardem. 1995. 01:55: Zinema. Testigo de excepción Zuz.: Claude Lelouch. Akt: Jean Paul Belmondo, Michel Boujenah. 1995. 04:45: Zinema. Dos cosmonautas a la fuerza Zuz.: Lucio Fulci. Akt: Franco Franchi, Monica Randall. 1965.	05:50: Le destin du Docteur Calvet. 06:15: Dog tracer. 06:40: TF1 info. 06:45: Météo 06:50: TF1 Jeunesse. 08:30: Téléshopping. 09:05: TF1 Jeunesse. Fifi Brindacier. He Arnold! Molly O! Pokemon. Castors allumés. 11:00: Susent beach. 11:55: Tac o tac TV. 12:05: Le juste prix. 12:50: A vrai dire. 13:00: Le journal. 13:50: Les feux de l'amour. Foiletoia. 14:40: Croisière a haut risque. Telesaila. 16:20: Passions. Foiletoia. 17:10: Beverly Hills. Telesaila. 18:00: Sous le soleil. Telesaila. 19:00: Le bigdil. 20:00: Le journal. Eguraldia. 20:50: Rêve d'un soir. Magazina. 23:05: Sans aucun doute. 00:55: Les coups d'humour. Umore saioa. 01:30: Les aventuriers de Koh-lanta. 03:10: TF1 nuit. 03:20: Reportages. 03:45: Enquêtes à l'italienne 04:40: Musique. 04:55: Histoires naturelles.

T5	M6
06:30: VR Troopers. 07:30: Informativos T5. 09:20: Los misterios de Archie. 10:30: Pokemon. 11:00: Art attack. 11:45: Pokemon. 12:10: L.A. Heat. 13:00: Walker. 14:00: El juego del euromillon. 14:30: Informativos telecinco. 15:25: Al salir de clase. 16:15: Esencia de poder. Telesaila. 17:00: Zinema. Diana y Dodi Zuz.: Gabrielle Beaumont. Akt.: Amy Seccombe, George Jackos. 1998. 19:00: Historias de hoy. 20:30: Informativos Telecinco. 21:30: Nada personal. 22:00: Zinema. Juegos salvajes Zuz.: John McNaughton. Akt: Kevin Bacon, Neve Campbell. 1998. 00:15: Zinema. Último refugio Zuz.: Scott Paulin. Akt: John Allen Nelson, Brenda Bakke. 1997. 02:30: Más que coches. 03:00: Infocomerciales. 04:30: La línea de la vida. 05:00: Zinema. La espiral Zuz: Miguel Courtois. Akt: Julie Debazac, Jean-François Garreaud. 1997.	06:00: M comme musique. 09:00: M6 boutique. 09:40: M comme musique. 10:40: Kidete. Les Zoriginaux. Sakura. Kong. 12:05: Ma sorcière bien-aimée. 12:35: Docteur Quinn femme medecin. Telesaila. 13:35: Telefilma. Une famille en détresse Zuz.: Neema Barnette. Akt.: Tyne Daly. 1993. 15:20: Demain a la une. Telesaila. 16:10: M comme musique. 17:30: L'etalon noir. Telesaila. 17:55: Le clown. Telesaila. 18:55: Le cameleon. Telesaila. 19:50: L'ete de Ioana. 19:54: Six minutes. Meteo. 20:05: Madame est servie. Telesaila. 20:40: Politiquement rock. 20:50: Erreur médicale. Telefilma. 22:35: Profiler. Telesaila. 00:25: Burning zone, menace imminente. 01:15: L'été de Ioana. 01:20: M comme musique. 04:20: Fréquentstar. 05:05: Rêve de fan. 05:30: Turbo.

gaur zer

DOKUMENTALA Thalassa **F3 - 20:55**

Cabo Verderi buruzko erreportaia ‘Thalassa’ saioaren itzuleran

Georges Pernoudek aurkezten duen *Thalassa* itsasoaren magazina oporretatik itzuli da. Gaur gauean, *Escale au Cap-Vert* erreportaia ikusteko aukera izango da. Afrikako Ekialdeko kostaldeko Cabo Verdeko uharteetan barrena abiatuko da dokumentala. Herrialde horretako natura nolakoa den azalduko dute.

ERREPORTAIA Abre los ojos **ETB2 - 21:45**

Loteria noizbait irabazi dutenekin solasean euskal telebistan

Emma Garciak aurkezten duen *Abre los ojos* saioa zori jokoei buruzkoa izango da. Loteria edo kiniela irabazi dutenekin hitz egingo du Garciak. Juan Emiliok, adibidez, 25 milioi pezeta irabazi zituen 1986an, eta beste 30 milioi 1998an. Kiniela peñetako jendearekin ere mintzatuko dira. Gero, Josetxo San Mateok zuzendutako *Pleno al 15* komedia estreinatuko dute.

ERREPORTAIA Especial investigación **A3 - 00:00**

Antena 3 kateko talde batek K-2ra eginiko igoera ikusgai

Pepe Garces mendizalea, Antena 3 kate pribatuko berriemaile talde bat eta Aragoiko beste lau mendizale K-2 mendiko tontorrera igo ziren. Igoera hori telebistan ikusi ahal izango da gaur gauean, *Especial investigación* saioaren barnean. Pakistango ipar parteko paisaia ederrak —Baltoroko glaziarraren tartean— azaltzen dira ikus-entzunezko lan horretan.

ETB-ko KIROI EMANALDIAK	
PILOTA Koka-Pascual / Berraondo-Rai	ETB1 - 22:30
PILOTA Titin III.a-Goñi III.a / Olaiola II.a-Zearra	ETB1 - 23:35
BOXEOA Pernell Whitaker-Jake Rodriguez	ETB1 - 00:50

FRANCE 2	FRANCE 3
05:45: Petitsmatins. cool. 06:25: L'artiste de l'été. 06:30: Télématin. Journaux. 08:35: Des jours et des vies. Foiletoia. 09:00: Amour, gloire et beauté. Foiletoia. 09:25: DKTV. cool. 11:05: Flash info. 11:10: Les jours euros. 11:15: La gym des neurones. 11:45: Les Z'Amours. 12:20: Pyramide. 13:00: Albistegia. Eguraldia. 13:50: Maigret. Telesaila. 15:30: L'as des privés. Telesaila. 16:20: Nash bridges. 17:10: La famille Green. Telesaila. 17:55: Le groupe. Telesaila. 18:30: Hartley coeurs a vif. 19:20: Secrets d'été. 19:50: Un gars, une fille. Telesaila. 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:50: Boulevard du palais. Telesaila. 22:30: La Crim'. Telesaila. 23:30: A la Maison Blanche. Telesaila. 00:55: Albistegia. Eguraldia. 01:15: Docteur Markus Merthin. Telesaila. 02:05: L'Été d'envoyé spécial. 04:05: Les Z'amours. 04:35: Pyramide. 05:05: Safari Namibie.	06:00: Euronews. 07:00: MNK. Widget. Denver, le dernier dinosaure. Albert le cinquième mousquetaire. Les Zinzins de l'espace. Les ailes du dragon. Le marsupilami. Les malheurs de Sophie. Les tortues Ninja. Les aventures de Tintin. 10:50: La croisière s'amuse. 11:40: Bon appétit, bien sûr. Magazina. 12:05: Le 12-14. Meteo. 13:25: C'est mon choix. Magazina. 14:15: Keno. 14:25: Telefilma. Le rêve impossible Zuz.: Waris Hussein. Akt: Anna Chlumsky, Tess Harper. 1996. 16:00: L'île fantastique. Telesaila. 16:50: C'est toujours l'été. 18:25: Questions pour un champion. 18:55: Le 19-20. Eguraldia. 20:10: Tout le sport. 20:20: C'est mon choix ce soir. Talk-show. 20:55: Thalassa. 22:05: Eguraldia. 22:15: Soir 3. 22:35: On ne peut pas plaire à tout le monde vu de la loge. 00:15: Les envahisseurs. Telesaila. 01:15: Amaiera.

CANAL + [e]
07:55: CNN+. Noticias. 08:20: Cuadernos de rodaje. 08:45: Los 40 principales. 09:15: Pim, pam, Plus. 10:00: Zinema: El precio de la ley. 11:33: Zinema: Falcone. 13:30: Los 40 principales. 14:25: CNN+. Noticias. 14:30: Edición anterior. 15:30: Documental naturaleza. 16:25: Zinema: The Waterboy. 17:52: Zinema: La chaqueta metálica. 19:45: Atletismoa. 22:10: Más deporte. 22:30: Zinema: La playa. 00:28: Zinema: La guerra de las galaxias. 02:29: Zinema: Vivir follando. 04:09: Zinema: Los lobos de Washington. 05:37: Zinema: La cosa.
CANAL + [f]
05:30: Zinema: Amy. 07:15: Teletubbies. 07:40: Burguer quiz. 08:15: Les guignols de l'info. 08:25: Le zapping.08:30: D2 max. 09:00: Zinema: Ligne 208. 10:55: Zinema: Un 32 août sur terre. 12:30: Le journal. 12:40: Gildas et vous. 13:25: Le zapping. 13:40: encore + de cinema. 14:00: Zinema: La bostella. 15:35: Surprises. 16:20: Zinema: Jet-set. 18:05: Lain. 18:30: Les simpson. 18:55: + de cinema. 19:30: Le journal. 19:45: Le zapping. 19:55: Les guignols de l'info. 20:05: Burguer quiz. 20:45: Goldel league. 23:00: Zinema: Le talentueux M. Ripley. 01:15: Zinema: Un sac de billes. 02:50: Zinema: Mariage à l'anglaise. 04:45: Les alpes, terres sauvages au coeur de l'Europe.
LA CINQ
05:40: Les amphis de la cinquième. 06:30: Anglais, méthode Victor. 06:50: TAF. 07:20: Debout les zouzous, dessins animés. 08:35: Juju. 08:45: Les graffitos. 09:00: Centre cinquième. 10:20: Les lumieres de music-hall. 10:50: Le bonheur est dans le pre. 11:25: Daktari. 12:15: Roulez jeunesse. 12:20: Couples légendaires du XXe siècle. 12:50: C'est vous qui voyez. 13:45: Le journal de la santé. 14:00: Planete terre. 15:00: Navires de legendes. Dokumentala. 15:55: Cirque. 16:50: C'est le gouter. 17:30: 100 % question. 2 generation. 18:05: A la recherche des animaux perdus.
ARTE
19:00: Tracks. 19:50: Arte info. 20:15: Du venin dans le sang. 20:45: Telefilma: Quatre femmes a mairer. 22:15: Une synagogue a la campagne. Dokumentala. 23:15: Zinema: Timeless, Bottomless, bad movie. 01:25: Arte info. 01:50: Le dessous des cartes. Magazina.

zakilixut

© Olariagak

Nora Arbelbide | HENDAIA

ATZEKOZ AURRERA

ANGELA MEJIAS

Luis Lopez erregidorea, osteguneko entsegu nagusian.

Itsasoa, bere elementuan

Munduaren itzulia egin duen itsasontzian
Hendaiatik itsas itzulia proposatzen die
Mundutegik lagunei

Itsasoa ezker. Itsasoa eskuin. Itsasoa aitzinean. Itsasoa gibelean. Uhinak, hiru metro ingurukoak. Eguzkia nagusi eta haizea, azkarra. Didier Mundutegiren elementua da. Gerard Lafittek lagundurik, bela altxatu, eta 18 metroko itsasontzia, 9-10 korapilo (hogei bat kilometro) orenean joanen da. Itsasontziaren eskuinaldea apalduko da, surflari bat uhin batean den gisa. Pozik, Mundutegik lagunei esplikatzeko die nola atxiki lema. Bere munduko itzuliaren garaian lagundu duten guztiei

ordaina emateko antolatzen ditu atzo bezalako ibilaldiak. «Bidaiaaren helburuetarik bat, nik gozatzeko aukera ukan

dudana denari partekatzea baitzen», esan zuen.

Hendaiako kaitik, oren pare batez Kantauri itsaso zabale-

runtz haren itsasontzian ibili ahal izan ziren kideak. Lehenik, kaitik ateratzean, emeki-emeki, itsas-ezponda pasatu arte, motorraren erritmoan. Ondoren, bela zerura tiratu eta aitzina, haizearen indarra erabiliz. Soka eta haizearen igurtzien txistuak ordezkatu du motorraren soinu mekanikoa, uraren urdina eta itsasontziaren dantza lagunduz. Itsasturiak Vendee Globe lehiaketan 135 egunez etengabe hainbat aldiz egin keinuak automatikoak bilakatu zaizkio, eta hor dabil, dena naturala baino naturalago balitz bezala. Soka hau tiratu, denbora berean besteari kasu egin, erritmo lasaiean baina zuhurtasun osoz.

Atzo bi itsasturi ziren. Baina itsasoa, bakar-bakarrik, dena bi eskuekin egin zuen. «Zorroz-

tasunak beti lehentasuna izan behar du».

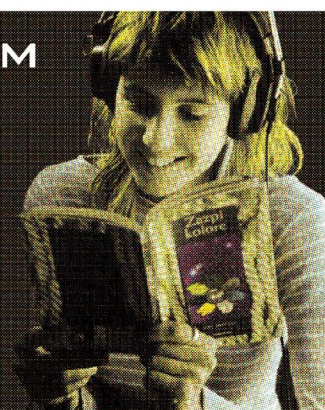
Itsasontzia zaindu, bai, baina baita gizona ere. Munduan zehar zelarik, batzuetan, hoge metroko uhinen artean ibili zen. Kasik beti bere gorenean egon beharrean zen. «Lo egiteko, erritmoa atzeman. Nik egunero sei bat oren lo egin behar nituen beti pil-pilean izateko. Jan ere behar da. Ahantzi gabe edatea». Poliki-poliki gorputza ezagutzen ikasten dela zehaztu zuen itsasgizonak. Lasterketako parte hartzaile bati mihia moztu zitzaion, eta berak josi behar izan zion. Baina hari ez zion harritu gertakari harek: «Maiz ez gara ohartzen gure barnean ditugun gaitasunez. Eguneroko bizitzan egiten ditugun gauza soilak baino anitzez gehiago egiteko gai gara».

ZURE MEGADENDA INTERNETEN... WWW.MEGADENDA.COM

megadenda

megadenda@megadenda.com

Nafarkaria

• ostirala • 2001eko abuztuaren 31

Egunkaria

Gehigarri honetan

Izaba • Bostehun lagun inguruk parte hartuko dute bihar Larra-Larraine bizikleta martxan

Javi Azpiroz • «Nekazaritza ekologikoak merkatua zabaldu du»

Argia

hostoen artetik

● OSKAR MONTERO

Heldu den urtetik aurrera, Nafarroan baso ustiapenen zerga araubidea aldatuko da. Orain arteko sistemak baso jabeak gogor kaltetzen zituen, ez baitzuen kontuan hartzen egur lote batekin lorturiko dirua arbolari handitzen kostatu zaion urteen artean zatitu behar dela. Hori dela eta, basoaren merkatua hagitik iluna zen, opakoa ia.

Eta basoa ez zen negozio. Aldaketak merkatua argitu eta ordenatuko duela uste du baso jabeen elkarteak.

Zerga kontuen argiak arbolaren edertasuna ikusten utziko ote du?

'Agottaneko Andrea' bigarrenenez

Inkisdore eta sorginen istorioa berriz antzeztuko dute gaur herriko pilotalekuan

Iragan maiatzan '12 Ordu Eskuaraz' bestaren baitan egin zuten gisara, gaur gaueko hamarretan Agottaneko Andrea antzezlana taularatuko dute ia 200 lagunek, Elizondoko frontoian. Gauak giro berria emanen dio lanari.

HAMABORTZ BAT ANTZEZLEK eta bertze 170 laguntzailek Baztango sorginen, akelarreen eta inkisdoreen gaineko istorioa kontatuko dute. Agottaneko Andrea antzezlanaren gidoia Patxi Labordak idatzi zuen, eta horretarako oinarri historikoa hartu zuen.

«Gu normalean saiatzen gara zerbait ere harrapatzen erreala izan dena, pertsonaia bat edo gertaera bat, eta horren inguruan sortzen dugu istorio bat, erreala ez dena», esplikatu du Mari Cruz Goñik, 12 Ordu Eskuaraz elkarreko kideak. «Aurten, egiazko pertsonaia baten inguruan istorio bat asmatu dugu, garai hartan xarmanki gertatu ahal izan zena. Kontua da bazela Pierre de Lancre izeneko inkisdore baxenabartar bat, sorginekin tematur zegoena. Gainera, gorroto izugarria zion euskaldun zen guztiari. Jakin genuen Lapurdin hil zuela jende anitz. Guk egin duguna da iduriz Pierre de Lancre ailegatzeko zela honeraino, eta hemen nahi duena da hil hemengo sorginak. Bada dantza, bada musika, bada denetarik».

Ia 200 lagunek hartuko dute parte Agottaneko Andrea antzezlanaren gaur gaueko emankizunean. Irudietan, maiatzeko emanaldia. • MENA ARGAZKIAK

Aldaketa bakarra, argia

Maiatzeko eta gaurko antzezpeneen artean aldaketa bakarra izanen da: argia. Izan ere, maiatzean egun argiz antzeztu zuten Agottaneko Andrea, Elizondoko Foruen plazan. Gaur, gaueko hamarretan hasiko da emankizuna, herriko pilotalekuan. «Oraingoan, diru aferengatik, ez dugu egiten ahal Elizondoko plazan», komentatu du Goñik. «Zeren gradak alokatzea kostatzen da milioi bat, eta gure aurrekontuak ez du ematen horretarako adina. Eta orduan egin behar dugu Elizon-

doko pilotalekuan. Akaso problema gehiago izanen dugu soinuarekin, frontoi batean ez baita soinua ateratzen batek nahi duen bezala. Baina bertze gainerako guztian dena da berdina».

Joan den urtean, maiatzeko antzezlana abuztuan errepikatu zuten. Bi emanaldietan arrakasta handia izan zutela ikusirik, aurten gauza bera egingen dute. Kanpokoez landara, bertakoak ere antzezlana ikustera bilduko direla uste du Goñik, nahiz eta lehenagotik ikusia izan. «Oraingoan gaez egingen

• MENA ARGAZKIAK

dugu, argiekin, eta horrekin irabazten du anitz».

Aktoreak maiatzeko berak dira. «Entseguak egin behar izan ditugu», erran du Goñik. «Oroitzen ziren gauza guztiez, baina ez duzu uzten ahal azken momenturako». Hondarreko entsegua atzo egin zuten. «Gure aktoreak ez dira profesionalak, baina profesionalitate horretan falta zaiena sobratzen zaie bihotza eta ilusionean», gaineratu du Goñik.

Antzezlanak ia ordu eta erdi

irauten du. Sarrerak Bertizko eta Elizondoko turismo bulegoetan, Xauli gazte informazio bulegoan eta Iruñeko Xalbador eta Auzolan liburu dendetan daude salgai: aitzinetik erosita 1.000 pezetan eta bertan 1.500 pezetan. Agottaneko Andrea antzezlana 12 Ordu Eskuaraz elkarteak antolatu du, Elizondoko herriaren, Baztango Udaren eta Nafarroako Gobernuaren laguntzarekin.

→ Asier Azpilikueta

• MENA ARGAZKIAK

mapa mutuak

PELLO LIZARRALDE

Aspaldi, kazetari suhar eta amateurak ginenean, eztabaida beroak izaten genituen. Adibide batek adieraz lezake eztabaida haietako baten muina: «Euskal Herri normalizatu batek euskaraz egindako 40 Principales bat behar al du?».

Ez dizut deus aurpegiratu, irakurle. Egin barre sueto. Nik ere egiten dut, baina triste samarra ateratzen zait azken aldi honetan. Izan ere, hainbeste arrazoi al dago algarra egiteko? Zuk ez al dituzu entzun, besteak beste, eraiki aditza hitzetik hortzera darabilten harginen iritzia? Nazio bat, diote. Nozio bat? Fede kontua, nonbait. Garai bateko Urkok bezala, badakite zer nahi duen herriak.

Sinetsita daude herri hau erresistentziarako ahalmenak egiten duela diferente. Luzaro eutsiko al dio? Sukal-

Bazka

detik ez urruntzeak lagundu egiten du. Askok «poteo anti-nuklearretan», «autobidearen aurkako hamarretakoe-tan», «presoen aldeko afarietan» aurkitu du lehen lerroan jarraitzeko kementa.

Dena dela, zalantza beti etsai. Erantzun azkarrak bilatzeko zortea duenak egiten du aurrera. Zer nahi/behartzen dute besteek? Herria hitza baztertu eta jendea hautatu dutenak goitiago iritsi dira: «Zuek nahi duzuen esan, baina guk jendeak eskatzen duena ematen dugu». Buru argiak, erantzun azkarrak.

Eta buru argi horrek erabakitzen du udan freskagarriak behar ditugula, irrikan gaudela festen gaineko gehigarri bat irakurtzeko edo txosna batean aitzurtu den jende jatorraren iritzia jakiteko; ziur daude, egunero, eta sei bat aldiz, Euzkitze ikusi nahi dugula Miami-ko txuloen moduan

jantzia cabriolet bat gidatzen, ordu txikitik biziki estimatuko dugula arratsaldean emandako dantza txapelketaren errepikapena ikusteko proportzioa, eta egun hauen astuna eraman ahal izateko lagungarri zaizkigula igerileku baten inguruan egindako lehiaketak.

Haiek jakinen dute. Aditu bihurtu dira homologazio kontuetan. Harritu egiten naiz, hala ere. Hain itxura txarra al dugu udan? Hain etsia, hain babesgabea, hain penagarria...? Litekeena da. Jendea gara, azken batean. Las buenas gentes del Pais Vasco. Euskaldun jatorrak. Asmazio polita, jendea.

Bero dago. Ez dut eztabaidatzeko gogorik, eta horrela koetan ohikoa den formula etortzen zait gogora: Amen, zuek hor eta gu hemen. Baina ez dakit zenbat garen gu, eta hemen oso lurralde txikia da.

Izaba •

Larra-Larraine bizikleta martxa

Larra-Larraine
Nazioarteko Bizikleta
Martxa 8. urtez eginen
dute bihar, Izaban.
Erronkariko kirol
jarduera bultzatzeko
antolatu zena, egun,
ibarreko eta Euskal
Herriko bizikletazaleen
topaleku bilakatu da.

500 lagun inguruk parte hartuko dute bihar Izabako
Udalak antolatu proban

Bostehun bat lagunek osatuko dute bihar Izabatik abiatuko den tropela. • EGUNKARIA

EUSKAL HERRI OSOKO TXIR-
rinduzaleen bilgune iza-
nen da bihar Izaba, hango Uda-
lak antolatu Larra-Larraine Na-
zioarteko Bizikleta Martxaren
eskutik. Aurten zortzigarren
eginen dute, eta antolatzaileek
500 bat lagun biltzea espero du-
te. Zuberoako Izarbe eta Larrai-
neko gainek proba gogor bilaka-
tzen dute Izabakoa, baina zale-
ek gustuko dute. Azken hiru ur-
teetan, gainera, bi ibilbide pres-
tatu dituzte antolatzaileek,
martxaren gogortasuna arintze-
ko asmoz, eta parte-hartzaileek
eskertu dute.

Ibilbide luzeenak 143 kilome-
tro ditu, eta, laburrenak, berriz,
118. Lehenengoan parte har-
tzen duten txirrindulariek Izar-
be eta Larraine, biak igo behar-
ko dituzte, eta, laburrekoek, ber-
riz, Larraine bakarrik. Ibilbide
horrek biltzen du parte-hartzai-
le gehien. «Ibilbide bakarra ze-
goenean, proba benetan gogo-
rra zen, eta horregatik erabaki
genuen ibilbide laburrago bat
egitea, txirrindulari askok ezin
zutelako martxa bukatu, edo
denbora gehiegi behar zutelako

amaitu ahal izateko», azaldu du-
te antolatzaileek.

Euskal Herritik ez ezik, Kata-
luniatik, Frantziatik eta beste
hainbat lekutatik etortzen dira
urtero Izabara hainbat parte
hartzaile. Bestalde, gaur hitzal-
dia emanen baitute Euskaltel
taldeko hainbat kidek, Iza-
bako Museo Etnografikoan,
20:30ean. Miguel Madariaga ar-
duraduna izanen da, eta, hare-
kin, bi txirrindulari (Euskaltele-
k oraindik ez du zehaztu nor).

Irteera, goizeko
09:00etan

Bihar goizeko 07:00etatik
08:00etara parte hartzeko izena
eman eta dortsalak jasotzeko
aukera izanen dute txirrindula-
riek. Irteera, berriz, 09:00etan
izanen da. Ibilbidean hainbat
anoa postu jarriko dituzte anto-
latzaileek, Ernazko gainean,
Aretten, Izarben, Erroimendin
eta, azkenik, Izabako helmugan.

Martxa amaituta, sariak ba-
natuko dituzte, arratsaldeko

18:00etan. Emakumezkoen ar-
tean saria emanen diete ibilbide
bakoitzeko irabazleari, eta, gi-
zonezkoen artean, berriz, sari
bat kategoria eta ibilbide bakoit-
zeko: 10 eta 40 urte bitarteko-
ak, 40 eta 54 urte bitartekoak
eta 55 urtetik goitikoak. Sariak
banatzen dituzten arren, txirrin-
dularien arteko harremana eta
giro ona bultzatzea da antola-
tzaileen asmoa.

→ Eudene Elizondo

Tutera • Nafarroa Oinez 2002rako logotipo lehiaketa

HELDU DEN URTEKO NAFARROA OINEZ TU-
teran eginen dute, Argia ikastolak anto-
latuta. Jai horretarako logotipo eta lelo
proiektuak hurrengo asteke astelehene-
tik ortziralerara eman beharko dira, Argia
ikastolan (Tutera etorbidea, z/g, 31512
Fontellas). Logotipoak xumea eta ezagu-
tzen erraza behar du izan, eta zigiluetan,
afixetan, publizitatean, arropan eta ber-
tze hainbat euskarritan erabiltzeko ego-
kia. Egile bakoitzak gehienez ere bi lan
aurkezten ahal ditu. Saria 300.000 peze-
takoa da (75.000 libera).

Proposamenak Argia ikastolara era-
man behar dira 09:00etatik 13:00etara.

Proposamena kartazal itxian sartu, eta
kanpoaldean zera idatziko da: *Nafarroa*
Oinez 2002ko logotipo eta lelo lehiaketan
parte hartzeko proposamena. Kartazala-
ren barnean sartu behar da proposaturi-
koaren justifikazio memoria, eta leloa
zein logotipoa DIN A-4 kartoi mehe ba-
tean. Kartoi mehe horren giblean, izen-
buru edo izengoiti bat idatzi behar da.
Kartazalaren barruan beste kartazal tti-
kiagoa sartu beharko da. Horrek kanpo-
an izenburua edo izengoitia behar du
izan, eta barruan, egilearen datuak.

→ Daniel Urrutia

• JOXE LACALLE

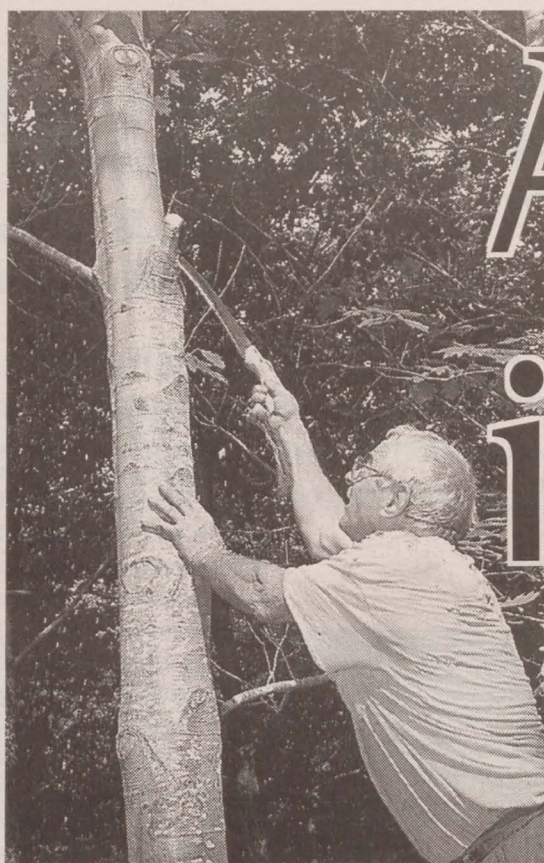

Gaiarre zaharra

Gazteluko plazan lur azpiko aparkalekua eraikitze-
gite ari diren lanak direla eta, Iruñeko bihotzean
zeuden aspaldiko eraikinak azaleratzen ari dira. Egu-
notan Gaiarre antzoki zaharraren aztarna ikusten ahal
da, Karlos III.aren etorbidearen bukaeran. Irudian,
atondoa (ezkerrean) eta besaulki patioa (eskuinean).

Inglaterra haratago

Beti gustatu izan zaizkit ingelesak.
Zera, betiko ingelesak esan behar-
ko nuke, edo, zehatzago, Julio Ver-
ne frantsesak deskribatu zituen
haiek: serioak baina umore zorro-
tzeoak, puntualak eta, oso ga-
rrantzitsua, Club bateko kideak. Ez
dakit zergatik, baina erakargarria
egiten zitzaidan egunerokotasuna-
ri omen dioten leialtasun hori ere.
Badakizue: Sir X, egunero seieta
esnatu, sei eta erdietan gosald
eta zazpiak laurden gutxitarako
etxetik abiatzen da. Lanerako bi-
dean Mrs. Y (loreendakoa), Mr. Z
(prentsa saltzailea) eta Mr. B (ofizi-
netako atezaina) agurtzen ditu hu-
rrenez hurren. Egunero. Orain dela
35 urtetatik egun bakar batez huts
egin gabe. Ez dakit nik zergatik
(edo zer demontregatik!), baina
alukeria honetan zer edo zer ede-
rra ikusten nuen! Bada, kontua da
urte eta erdi lan batean ibili naize-
la (ofizina batean!, oso ingelesa!),
eta hasiera batean Julio Vernek
deskribatutako ingeles baten an-
tzeko bihurtuko nintzela ematen
zuen (dagokion xarmarekin). Egu-
nero zazpietan esnatzen nintzen,
egunero taberna berean tabernari
berak ebakia prestatua zidan, eta
egunero abiatzen nintzen lanera
kale beretik. Bidean ez nuen inor
agurtzen, egia esan. Baina egune-
ro ikusten nituen gainerako inge-
lesak: autobusaren geltokira ume-
ak zeramatzenak, CANeko langi-
leak, eta, arrunt inportantea, nire
ofizinararen ondoan dagoen kafete-
gian gosaltzen zuen ilehoria. Egu-
nero ikusten nuen emakumea.
Egunak joan ahala, gero eta gustu-
rago ikusten nuen prentsazalea
zela, gustura ere janzteko era atse-
gina eta askotarikoa zuela (bere
arropategia asteetan zehar nire-
tzat husten zuen heinean), gustura
adats ilehorian eguzkiaren argia
mila bider biderkatzen zenean.
Baina biok ginen ingelesak, eta
zortzietan puntuan sartzen nintzen
ni ofizinan, eta, ordu berean, ira-
kurtzen segitzen zuen nire maite-
ñoak. Erabaki nuen arte ez nuela
zertan 35 urtez egunerokoari atxi-
kia egon behar, ez zuela inongo
xarmarik eta, gainera, Inglaterra
baino harantzago zer zegoen ikus-
teko irrikan nengoela. Lana utzi
eta hurrengo eguneko goizeko
zortzietan etxeko sukaldean nen-
goen, lasai asko. Ordu berean, iru-
dimenean oso ongi kokatua, nire
ilehoria egunkaria itxi eta kafetegi-
tik bazihoan. Segur aski, ingelesa
izaten jarraituko du, luzez. Bejon-
deiola. •

● OSKAR MONTERO

Arbolen itzal ederrear

Zerga araubidearen aldaketak baso ustiapenen merkatua argitu eta ordenatuko du

Nafarroan baso jabe batek batez bertze lau bat hektarea ditu, hamar lur sailetan banatuak. Zatiketa horrek hagitz zaila egiten du basoaren ustiapena. Basoa egun ez da negozio. Etekinak epe motzean izatea eskatzen du gizartearen lastertasunak. Baina zuhaitzek, ematekotan, 50 edo 80 urteren bueltan ematen dute. Eta, hala ere, oraindik badira pazientziadun batzuk kapritxoz-edo arbolak paratzen dituztenak.

Bai erran ordez ya bat ateratzen zaio zen-baitetan Santiago Mitxeltorenari. Hamar urtez EEBBetako Kalifornian bizi izan zen. Etxalarrera duela hogeita sei urte itzuli zelarik, laminazio lantegian sartu eta ezkontzeaz batera, bere lur sailetan arbolak paratzen hasi zen. Duela sei urte erretiro aurreratu hartu zuen. «Eta ordutik, izan dut aukera gehiago nire kapritxoño gauzak egiteko. Batean erleak direla. Bertzean, berriz, plantazionea». Santiagok 61 urte ditu, eta 20 bat hektarea.

Lehenbizi, insignis pinuak paratu zituen. Gero, haritz amerikarrak. Ondotik, intxaurren eta gaztainondo japoniarrak. Eta akitzeko, Douglas izeiak. Gereziendoren bat ere badu. Lantegian ari zenean, aste hondarrean eta besta egunetan ibiltzen zen zuhaitzetan. «Juntatzen ginen anaiak semeekin, eta mendirat». Orain, ahal duen guzietan aritzen da zuhaitzetan hau eta bertzea egiten. Dela inausketa egitea, dela adar tiki batzuk moztea, dela mendi zatiren bat bakantzea, garbitzea... «Arbolari adarrak kendu behar zaizkio zura ahalik eta leunena ateratzeko. Hori hagitz neketsua da». Neketsua eta arriskutsua. Hamar metrotik goitiko eskailera behar da.

Gereziendo bat gaztainondoen artean.

● OSKAR MONTERO

«Arbolak ematen dio balioa lurrari»

«Ez dugu larunbatik, ez gara oporretan inorat joaten», komentatu du Santiagok. «Geure burua behartu dugu. Ez dago hau uzterik. Beti ikusten duzu zer edo zer egin beharra. Nekatu egiten zara, baina gustura. Ez dut uste txarra egiten dugunik».

Etxalarrek bertako 800 bat biztanle ditu. Baina herriko hogeita borts landa etxeei esker, biztanleen kopuruak goiti egiten du. Turismoak salbatuko du Etxalar, Santiagoren

aburuz. Arbolek horretan lagun dezakete. «Arbola ederra da, itzala ematen du eta lurra-ri balorea ematen dio. Hemengo lur sailek ez dute balio deusetarako. Hor ez da inor esparragoa landatzera joanen. Zuhaitzak paratu eta hemendik 50 urtera dagoenak balio izanen du».

Santiagok dioenez, Etxalarko mendia gelditu da utzia, inork lanik egin gabe. «Lur sail aunitz lehenago gaztainadiak ziren. Ttiki denboran gaztainak biltzen aritzen ginen. Baina gero guk emigratu genuen eta gelditu ziren abandonatuta. Zahartu ziren, berririk ez zuen inork paratu. Bertetik, Etxalarren eta inguruan zeuden ohituta egurra egiterat, ikatza egiteko. Zuhaitzak hiru bat metro zituenean egiten zen moztu. Horrela, adar finak ateratzen zituen, ikatza egiteko egokiak. Urteetan egin zen hori. Baina duela 50 bat urtetik honat, harrikatza sartu da eta egur-ikatza akitu egin da. Eta arbolak gelditu dira hortan, itsuski, ez aitzinerat ez ez gibelerat».

Bilobentzako etekina

Etxeko lur sailetan haritz zaharrak zituzten Mitxeltorenatarrek. Bota eta bertze zuhaitz batzuk paratu zituzten duela hogeita sei urte. Aurtengo neguan, Santiagok bota egin ditu orduan landaturiko gaztainondo japoniarrak. «Neronek landatutako arbolak bota ditudala erraten ahal dut», nabarmendu du Santiagok. «Baina ez ditut moztuko gehiago. Gutienik behar dute 50 urtetik goiti. Semeek egin beharko dute, edo, ipartar batek erran zidan bezala, bilobek».

Herentziaz iritsi zaizkio Santiagori lur sail gehienak. «Duela 260 urteko eskriturak badiugu, aurrekoek gorde zituzten. Nire betebeharra da horiek gordetzea eta ondorengoei uztea. Ni gauza naizen bitartean egingen dut

Haritz amerikarrak

ahal dudana. Eta semeek hor izanen dituzte zuhaitzak nahi dutena egiteko».

Etxalarren badira bertze sei bat lagun arbolak paratzen dituztenak. «Arras guti dira, gehiago nahi genituzke». Akaso, jendea ez da zuhaitzak landatzera ausartzen irabazirik ematen ez duelako. «Hau ez da negozioa», dio Santiagok. «Nik hobbyagatik egiten dut, kapritxoa da».

Santiagori nabaritzen zaio interesa duela. «Aunitz ikastaro egin ditut, baina, hala ere, ikusten dut hagitz guti dakidala. Erranen nuke Sokratesek bezala: 'Bakarrik zakiat ez dakidala'. Praktikarekin ikasten duzu beti pixka bat». Basoen ustiapeneko zerga araubidearen aldaketa ez du buruan Santiagok. Ondan duen zuhaitzari adarra ongi moztu ote dion, huraxe du gogoan. Esku zerra hartu, eta ris ras.

→ Asier Azpilikueta

Zerga araubidearen aldaketa

NAFARROAKO BASO JABEEK JAKIN BEHARRERAKO gauza da beren jardueraren zerga sistema aldatu egin dela. Foresna - Zurgaia elkarteko abokatu Luis Enrique Lopezek adibide argigarria eman du aldaketaren nondik norakoak esplikatzeko. Horretarako, demagun baso jabe batek milioi bat pezeta lortu duela pago egur sorta bat saltzeagatik.

Zuzeneko zenbatespena (sistema zaharra)

Zerga araubide zaharren arabera, egurraren saltzearekin lorturiko milioi hori ezohiko etekina da. Gastuak kendu eta gero, %30eko murriztapena egiten zaio, bi urte baino gehiagotan lorturiko etekina delako. Baina pagoen jabeak egurra 60-80 urteen ostean moztu duenez, gehienetan ezinezkoa izaten da urte horietan guzietan egin dituen gastuen zenbatekoa justifikatzea. Horregatik, milioi horri zuzenean egiten zaio %30eko murrizketa, gastuen kenketa egin gabe. Horrela, bada, baso jabeak 700.000 pezeta eraman beharko du errenta aitortpenaren zerga oinarria.

Zenbatespen objektiboa (sistema berria)

Zerga araubide berriaren arabera, zenbakiak arras ezberdinak dira. Lehen bezala, jabeak milioi bat pezeta eskuratu du pagoengatik. Pagoa 30 urtetik goitiko txanda aldaketa behar duen espeziea denez, milioi horri %0,115eko indize zuzentzailea aplikatzen zaio (emaitza: 115.000). Pagoen ustiapena Administrazioak onarturiko forestazio plan baten arabera bada, aurreko emaitzari %0,80ko indize zuzentzailea aplikatzen zaio (emaitza: 92.000). Eta etekina bi urte baino gehiagotan lortu denez, %30 murrizten zaio (emaitza: 64.400).

Hortaz, pago lote batekin milioi

bat pezeta (40.000 libera) lortu duen jabeak sistema zaharrekin 700.000 pezeta (28.000 libera) eraman beharko lituzke errenta aitortpenaren zerga oinarria; aldiz, sistema berriarekin, 64.400 pezeta eramanen lituzke (2.576 libera).

Noski, honek guziak xehetasun gehiago ditu, baina, funtsean, sistema zaharraren eta berriaren arteko

argitzen lagunduko du», erran du abokatuak.

Elkarteko gerente Manu Arrastiak, berriz, «anakronikoa» eta «ilogikoa» hitzak erabili ditu sistema zaharra definitzeko tenorean. «Irabazien %70 errenta aitortpenaren zerga oinarria joaten zenez, baso sektorea beltza zen, ikatza bezain iluna», aipatu du Arrastiak. «Zerga araubidea irrazionala zen, jabearen kontra joaten zen, eta, jendeak bizi behar duenez, ez zuen egurrarekin irabazitakoa deklaritzen. Normala. Eta horregatik, guk ezin genuen egurraren katalogo bat egin, horrek erakutsiko lukeelako zenbat duen jabe bakoitzak eta, segituan, Nafarroako Gobernuak Ogasun saila etorriko litzateke jabeen bila». Ez dago sektoreari buruzko batera daturik; Arrastiak berak zalantzan jartzen du «sektore» hitza erabiltzearen zuzentasuna.

«Hemendik aurrera, zerga araubide beriarekin, jendeak erosten eta saltzen duena deklaratu du», adierazi du Arrastiak itxaropentsu. «Sektorea ordenatuko zaigu».

Heldu den urterako

Hasiera batean, martxoaren 22ko 70/2001 Foru Aginduak, araubide berria ezartzen duenak, 2000 urteko errenta aitortpenarekin hasi

behar zuen. Baina Foresna - Zurgaia elkartekoek aldaketa zetorrela ikusi zutenean, Nafarroako Gobernuari eskatu zioten urtebetez atzeratzeko. «Aurten ez dute kontrol zorrotzik egingen», abisatu du Arrastiak. «Eta horren truke guk dibulgazio lana egin behar dugu, baso jabeek ez baitakite asko zerga kontuei buruz. Guk esplikatu diegu gauzak behar bezala egiten, heldu den urtean deklaritzen hasteko».

Santiago Mitxelorena

ETXALARKO BASO JABEA

«Arbola ederra da, itzala ematen du eta lurrari balorea ematen dio. Hemengo lursailek ez dute balio deustarako. Hor ez da inor esparragoa landatzera joanen. Zuhaitzak paratu eta hemendik 50 urtera dagoenak balio izanen du»

aldea azalduko da. Informazio zehatzagoa nahi duenak hoberena du Foresna - Zurgaia elkartera jotzea.

Merkatu beltza

Lopez abokatuak komentatu duenez, sistema zaharra «astakeria» zen. Izan ere, milioi pezeta hori ezohiko etekin bezala hartzen zen, kontuan izan gabe milioia lortzeko 60-80 urte pasatu behar izan direla. «Sistema berria zuzenagoa da, eta merkatua

Baso jabeen elkarteak

NAFARROAKO BASO JABEEN ELKARTEA, FORESNA-ZURGAIA, 1992KO EKAINEAN SORTU zen. Egundak 450 bat bazkide ditu (400 partikular eta 50 udal). «Europar ez da bazkide eta jabe pribatuak biltzen dituen bertze elkarterik», zehaztu du elkarte-gerente Manu Arrastiak.

Nafarroako Gobernuak departamenturik zaharrena mendietakoa da. Arrastien aburuz, sail horrek dena menderatzen zuen «paternalismoa» ekarri zuen. «Edozer gauza egiteko, baimena eskatu behar zenuen. Gainera, geroztik langile gutiago du departamentuak, eta daudenak, geroztik eta zaharragoak dira. Ez dira leku guzietara iristen. Baso jabeak babesik gabe sentitzen ziren administrazioaren aitzinean, eta udal anitzek uste zuen baso ustiaketa ez zela berea ona». Hori zela-eta sortu zen Nafarroako baso jabeen elkarteak, Foresna-Zurgaia.

Aurten, «berebiziko ahalegina» egin eta gero, elkarteak hitzarmena sinatu zuen. Hitzarmen horrek sektorea sustatzea eta garatzea du helburu, heziketari, jabeen laguntza teknikoari eta dibulgazioari dagokienez.

Ezkerrean, baso ustiategi aldapatsua mendian. Goian pinu bat.

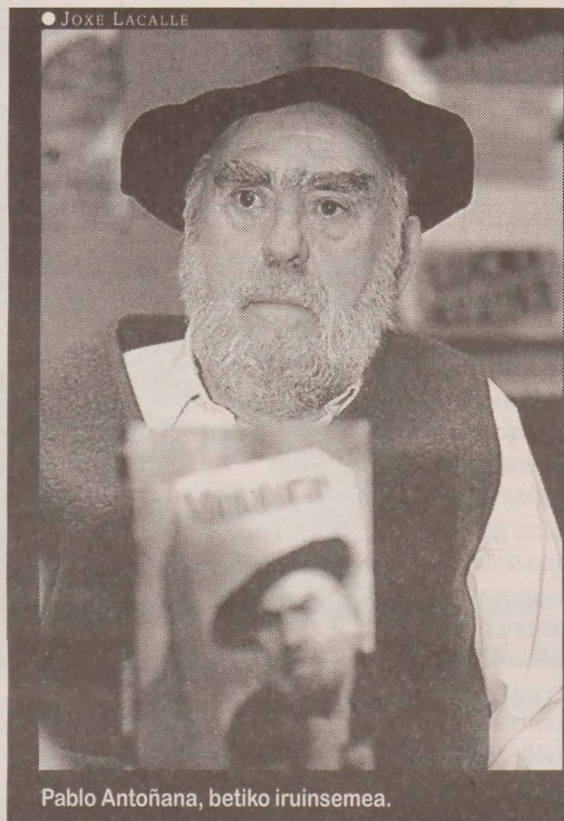
OSKAR MONTERO

Tonto aurpegia

Betikoak. Eguneroko keinuek zizelkatzen dute musua, itsasoko olatuek harkaitzak bezala —ez dut pentsatu ere egin nahi zer nolako imintzioak egiten dituen **Rafael Gurreak** duen begitar-tea edukitzeko—. Gauzak horrela, aztoraturik nabil, etorkizunean tonto aurpegia izan dezakedalako.

Iruñean ez bezala, Zarautzen Diario de Navarra erosten dut egunero-egunero. Batetik, foru hiriburutik ehun bat kilometrorra egonda, ezin dudalako Monte Carlo tabernan irakurri. Bestetik, hondartzan zabal-zabal edukitzea gustatzen zaidalako, zarautzarrek argi eduki dezaten nortzuek osatzen dugun haien ekonomiaren oinarri nagusia, nafarrok ordaintzen dugula —esaterako— familia zarautzar bat urte osoz sustengatzeko aski den gure 50 metro koadro eskaseko apartamentuaren abuztuko alokairu neurritz kanpoko.

Hartara, azken asteotan egunero-egunero Gazteluko plazaren auziaren inguruko hiruzpalau eskutitz irakurri ditut Cordovillako egunkariko Zuzendariari atalean, guztiak, jakina, **Yolanda Barcinaren** aldekoak, eta, ezinbestean, iruindarron egongelaren aldeko hiritar plataformaren aurkakoak. Barcinazaleen idazkiok errepikakor samarrak izaten dira, errepikakor samarrak izaten direnez. Aparkalekuaren aurkakoak betikoak direla da argudiorik errepikatuena, erregionalisten arrazoien hit berezian arrakastatsuen, **Joxeina Etxeberria**ren naftalina usaindun hizkera erabiliz —portzierto, zergatik egungo burusoil

Pablo Antoñana, betiko iruinsemea.

guztiak burua zuritzen dute disimulatze-ko? Ez al da geratzen zaion ilea zertxobait hazten utziz «burusoila naiz eta harro nago» aldarrikatuko duen behar bezalako gonadadun soildutakorik? Sexista al da horrelako esaldia idaztea baldin eta gonada hitz neutroa erabiltzen bada?—.

Betiko bat. Betikoak horrek, jakina, plataformako kideak ETaren inguru po-

Lur azpiko aparkalekua, Gazteluko plazan.

litikosozialfolklorikogastromikoko kide direla esan nahi du, **Julio Martinez Torres** jaunari posta igortzen diotenen lumarik gordinenek behin baino gehiago-

tan gutxi gorabehera hitzez hitz zehaztu dutenez. Gauzak horrela, eskutitzotan betikoak irakurtzen dudak bakoitzean, duela zenbait hilabete prentsan azaldu argazkia etortzen zait burura: Gazteluko plazako kioskoa eta haren pean lur azpiko aparkalekuari buruzko erreferendumen aurkako iruinseme-alaba ezagun sorta, besteak beste, **Pablo Antoñana** idazle handia, **Pili Yoldi** kazetari zorrotza, **Diez de Ure** erretiratu kementsua

eta **Silvia Baleztena** lanbide ezagunik gabeko nostalgiko porrokatua.

Jarraian, baleztenatarra Sarasate pasealekuko haien etxeko egongelan irudikatzen dut, larruzko sofa baten gainean, armiarma-lanpara baten pean, irakurtzeko betaurrekoak sudur puntan, Diario de Navarra esku artean, eta inplizituki bera betiko horietako bat dela dioen eskutitza irakurtzen. Eta hori irudikatzen dudak aldi oro, irribarre inozoa ezpaineratzen zait. Arestian azaldu bezala, aztoraturik nabil, Diario de Navarra-k Barcinaren aldeko eskutitz kanpainari luze eusten badio, urte batzuk barru gertu dugun errege etxe bateko kideen bisaia izanen dudalako.

panpilonia zirkus

Pello Argiñarena

Graffiti city

San Agustin parrokiako ataria. Argako zubipeak. Villavesaren markesinak. Gazteluko plazako aparkalekuko hesi metalikoak. Unibertsitate Publikoko pasabideak. Renfeko tren geltokia. Sadar futbol zelaiko harmailak. Donibane piszinako harresiak. Yamaguchi parkeko zutabeak. Antoniutiko patinete pista. Alde Zaharreko tabernetako komunak. Hiriaren grisa, kolore biziz tindaturik azaltzen zaigu makina bat bazterretan.

Italierako graffiare adierak pareta zirriborratzea esan nahi du. Hala ere, benetako jatorria urrunago dago. Xabier Nesh Angos graffiti egilearen hitzetan, «70eko hamarkadaren amaieran, New Yorkeko Bronx auzoan sortu zen graffiti. Iruñean, berriz, irudi mota hau duela hamar bat urte hasi zen azaltzen».

Ausardia, lotsagabekeria, lehia eta batbatekotasuna ezaugarri nagusitzat dituen

Hip-hop kultur mugimenduaren adierazpen estetikoak da graffitiak. «Rap musika estiloa, irratikaseta erraldoia bizkarrean hartuta karriketan jira eta biraka gazte koadri- lek dantzatzen duten break dance-a eta graffitiak, hirurak bat dira».

Eraikinen diseinu karratua eta hiriaren banaketa zuzena hautsi egiten ditu arte estilo horrek. Nesh graffitilariak dioenez, «deformazioa da gure irudien oinarria. Itxura berezia eman nahi diogu inguruari, forma okerren bidez errealtatea desitxuraturuz. Fantasia eta errealtatea uztartzen ditugu».

Bestalde, irudiak eta letrak nahasten dituzte beren lanetan. Irudiak letra eta letrak irudi bihurtuz. «Graffitiak bi eratakoak izan daitezke. Zenbaitetan gizakion edo

Graffitiak Donibane igerilekuko hesietan.

gauzen ilustrazioak, baina gehienetan graffiti egilearen sinadura huts-hutsean».

Zerrenda amaigabea osatzen dute Iruñean margolan berezi horien jabeek. Brian, Dino, Fat, Mome, Metal, Ese, Holy, Conse, Wanker, Chaos, Sae, Soker, Fade...

Graffiten bilakaerari dagokionez, Xabier Angosek uste du aldaketa handiak

egon direla azken urteotan. «Hasi- eran, irudi sinpleak pintatzen ziren. Gero, forma okerren aldeko wild-style joera nabarmendu zen. Orain, model pastel estilo tridimensional da nagusi».

Sorrerako salaketa kutsu hura ere galdu dute hiriko ilustrazio horiek. «Aldarrikapen mezuak baino gehiago, formak eta itxurak du garrantzia. Alde batera utzi dira lelo politiko eta sozialak».

Jada, graffitiak egiteko pintura plastikoa ere bazterturik dago. Hormetan margotzeko espraia-

eta irudi txikiak egiteko errotuladoreak erabiltzen dituzte artista horiek. «Espraia- rekin batera, imajinazioa, esku trebeak eta hanka arinak beharrezkoak dira». Izan ere, Nesh marrazkilariak salatu duenez, «le- geak ez du onartzen arte mota hau. Hori dela kausa, sarritan jasotzen ditugu poliziaren isunak». Ez du zentimo bat ere ordaindu oraindik, noski.

Javi Azpiroz

BASABURUKO GARAPEN BATZORDEKO BURUA

«Nekazaritza ekologikoak merkatua zabaldu du»

Basaburuko Garapen Batzordeko buru da Javier Azpiroz, eta igandeko ekitaldiak antolatzen ibili den lagunetako bat. Nekazaritza ekologikoak ibarreko merkatua zabaldu duela azpimarratu du, eta Basaburuan arazoak ez direla gutxi gai-

arazoa, lanbidea, inguruko zerbitzuak... Nekazaritza eta abeltzaintzaren alorrean ere zaila da ustiapenei eustea, gazteek ez baitute lan hori egin nahi. 800 bat biztanle dira bakarrik ibarrean, hamabi herritan banatuak. Nekazaritza ekologikoa izan dai-

Nekazaritza ekologikoaren eta kontsumo berdearen eguna ospatuko dute Basaburuko biztanleek, igandean, Jauntsaratsen. Ibarreko Garapen Batzordeak uste du nekazaritza mota hori dela ustiapen tradizionalei eusteko bidea, eta bultzatu nahi dute, herritarrei horren berri emanez.

egitaraua

I. Nekazaritza Ekologikoaren Eguna eta Kontsumo Berdearen Erakustaldia

Ostiralean

19:00. Medikuntza biologikoan doktore Elena Corralesek elikaduraren eta etiketatzaren inguruko hitzaldia emanen du.

Larunbatean

19:00. Bioeraikuntzari buruz hitzaldia emanen du Juan Luis Herrero adituak.

Igandean

09:30. Hasiera ekitaldia.

10:00. Nekazaritza ekologikoaren feriaren hasiera.

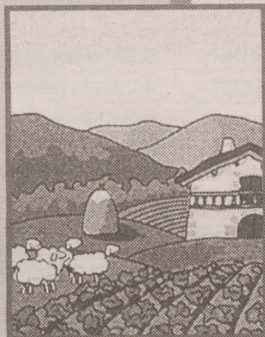
11:30-12:30. Sagar, sagardo eta zuku ekologikoak egiten dituen Berueteke ustiapen lekura bisita.

13:00-14:00. Abeltzaintza ekologikoko etxe batera bisita, Orokietan.

14:00. Hainbat sariren zozketa.

14:30. Elikagai ekologikoekin egindako bazkaria.

Egun osoan haurrentzako lantegiak izanen dira: birziklatutako produktuen bidez jostailuak egiteko, maskarak egiten ikasteko... Horretaz gain, erakusketak, kale animazioa, hainbat produktu ekologikoren dastatzea eta herriko hariztira bisitak izanen dira.

JOXE LACALLE

neratu. Haietako bat, gero eta jende gutxiago bizi dela han.

■ **Zuek, Basaburuko Garapen Batzordeko kideok, noiz hasi zineten lanean?**

Duela sei bat urte. Gero gure jarduera eten egin zen, eta duela urte eta erdi inguru berriro hasi ginen lanean. Batzordean Udaleko alderdi guztietako ordezkariak daude, eta, haiekin batera, hainbat sektoretako ordezkariak eta zonaldeko garapenerako eragile bat. Gure lan nagusia da sektoreka aztertzea ibarraren egoera zein den, eta, ondoren, dauden arazoei aurre egiteko proposamenak egitea, Udalak aurrera eramanez.

■ **Zuen azterketaren arabera, zeintzuk dira Basaburuko arazo nagusiak?**

Batez ere, gazteak hemen gelditzeko zer egin dezakegun asmatzea da gure kezka. Ez da erraza, gauza asko hartu behar direlako kontuan: etxebizitzaren

teke gure ibarrak aurrera egiteko bide bat.

■ **Zein helbururekin antolatu duzue nekazaritza ekologikoaren egun hau?**

Bi asmo nagusi ditugu: bate-tik, ibarreko jendeari nekazaritza ekologikoaren berri eman eta haren abantailaz ohartarazi, eta, bestetik, Basaburua hemendik kanpo ezagutzera eman. Jendeak gure berri izan dezan lortu nahi dugu.

■ **Asmoa, beraz, Basaburuko laborariak nekazaritza ekologikoan barneratzea?**

Basaburuan Garapen Batzorde bat osatu dugu, eta hor aztertzen dugu sektore bakoitza nola dagoen ibarrean. Nekazaritza ikertu genuenean, konturatu ginen ustiapen tradizionalek behera heldu zirela. Kontua zen hemengo ustiapen tradizionalei eustea, eta ikusi genuen nekaza-

ritza ekologikoa irtenbide egokia izan zitekeela ustiapen txikiak ez desagertzeko.

■ **Zein neurritan hedatu da orain arte nekazaritza ekologikoa Basaburuan?**

Egun, nekazaritza ekologikoa egiten duten sei ekoizle daude; Basaburua bezalako ibar baten-tzat kopuru ona da. Sagarrekin egiten dute lan haietako hiruzpala-tan, bada beste bat marmelada egiten duena eta beste batean ahiak dituzte. Ikusten da nekazaritza ekologikoaren bidez ere zabaltzen dela azken boladan nahiko murriztua zegoen merkatua. Hemen esnea edo haragia saltzen zen lehen.

■ **Ekoizle horiek parte hartuko dute nekazaritza ekologikoaren egunean?**

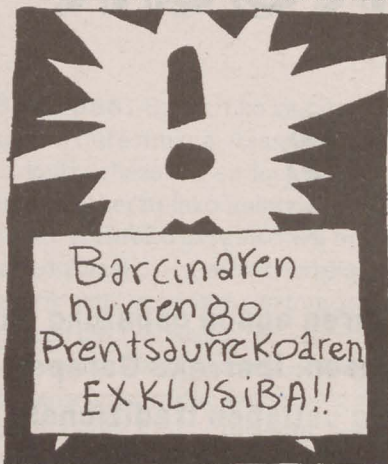
«Gazteak ibarrean gelditzeko zer egin asmatzea da gure kezka, gauza asko hartu behar baitira kontuan: etxebizitza, lanbidea, zerbitzuak...»

Bai, ibarreko produktu ekologiko guztiak erakutsiko ditugu; dena hogen bat postu izanen ditugu. Kontua da erakustea era askotako produktu ekologikoak aurki daitezkeela egun merkatuan: haragia, ogia, marmelada, sagardoa, sendabelarrak eta abar. Argi dago nekazaritza ekologikoaren sektorea zabaltzen ari dela Nafarroan.

■ **Elikaduraren inguruko eskandaluek lagundu dute produktu ekologikoak gehiago saltzen?**

Argi dago eragina izan dutela, baina, horretaz gain, Nafarroako Gobernuak ere zabaldu du diru laguntzak jasotzeko bide bat nekazaritza ekologikoa bultzatzeko asmoz. Merkatua zabaltzen ari da, eta oraindik asko handituko dela uste dut. Arazoa da oraindik produktu ekologikoak merkaturatzea ez dela erraza. Halako sare bat beharko genuke, ongi funtzionatzeko duena, profesionala. Hori landu beharko da orain. Orain arte ekoizleak arduratu izan dira lan horretaz.

→ Edurne Elizondo

Nafar Kronika

Martxelo Sotes

Bartzinari Riau!

Aipatu ohi da herri bakoitzak merezi dituen agintariak dituela. Baina hori esatea ez al da gehiegizko?

Hiri honetako burgo-sekoa da, neska, UPNko aurpegi polita (zioten batzuek; ez askok), botikaria, eta Bizkaiko herri proletario batean hazi zen espainiar militar baten alaba. Eta Opusetik gertu egon arren Unibertsitate Publikoan sartu zutena. Berehala Ingurumen sailburu izendatu zuten, eta lau urteren buruan, Iruñeko alkate. Sanferminetako xanpain aparrak ez du ibilbide azkarragoa egiten. Baina aparra beti apar; halako batean pluf egin eta behera doa.

Gazteluko plazako parkingaren kontrako plataformakoek deitutako riau-riaua mani-festa izan zen, eta hauek dira min gehien ematen dutenak. Gainera, biharamunean edukiontzi kiskalirik agertu ez zenez, amorru betean izanen ziren guztiok dakigun batzuk.

Gauza bakarra eskatzen zuten: erreferenduma. Suitzako kantoietan astero egiten dituzten horien parekoak. Edo Atarrabian aspaldian egin zutena urrunera joan gabe: erreferendum bitartez, ikurrina Atarrabiako bandera ofizialeko bat zela erabaki zuten. Eta hortxe dauzkazu, Atarrabiatik pasatu diren UPNko alkate guztiak udal-aurrekontuetan milako batzuk ikurrina josten duenarentzat gordetzen. Baina Iruñean ezin da halakorik gertatu. Erreferenduma? Mesedez! Eta ikurrina kontuekin gutxiago. Banpiroak baratxuriak uxatzen diren bezalaxe, udal dantzariak ikurrina ateratzen dutenean, arrapaldan ateratzen da alkatea. Alkate-repelex! Bartzinaren arrastorik ere ez!

Eta Baionara doan bakoitzean beste horrenbeste. Izan ere, ikurrina, festetan bederen, udal balkoian zintzilik egon ohi da. Eta noski, Iholanda han, udal balkoian repoker aurpegiarekin... Iaz, Doña Iholandak Greneti esan zion ez zuela ikurrinik nahi, aurretik zean halakorik gertatuz gero, ez hirien arteko anaitasuna, arrebata, ahizpatasuna eta ez kristo! Kontua da Baionako alkateari ikurrina kentzea ahaztu egin zitzaioela eta Leidi Bartzina ez dela Baionara joan. Riau!

Bai Iholanda, riau egin dizute zure haginpean daudenek. Bai, haginpean, hatzez. Eta ez behin, baidetik eta askotan; beraz, riau-riau!

Nonbait depreak jota omen dagoela kontatu ditate. Ez dut sinisten; nire ustez, emakume honek Margaret Thatcherren ezizena eta ilea bezain gogorra du bihotza. Izatekotan, diot.

MUSIKA

- **Iruñea:** El Color de la Duda taldeak Media Luna tabernan joko du gaur, 22:30ean.
- **Arroitz:** Flitter, Los Roslis eta Daniel el Higienico taldeek plazan joko dute gaur, 23:00etan.
- **Badostain:** Barricada eta Peta-Z taldeek kontzertua eskainiko dute bihar, 23:00etan.
- **Arraioz:** Gozategi taldeak plazan joko du igandean.

ANTZERKIA

- **Tafalla:** Kontalariak taldeak *Cuentos y leyendas de Navarra* lana eskainiko du gaur, 21:30ean, Santa Maria eliz atarian.
- **Eltzaburu:** Teatro Bajo la Arena taldeak *Miraria hirian* antzezlan taularatuko du gaur, 22:00etan, plazan.
- **Mutiloabeiti:** Kataluniako La Familia Ramirez y Boni taldeak *Tres mejor que dos* kale antzezlan eskainiko du bihar, 20:00etan, Mutiloa plazan.
- **Saldias:** *Miraria hirian* antzezlan eskainiko dute bihar, 22:00etan, frontoian.
- **Bidankoze:** Bihartxotxongilo taldeak *Kli, kla, birzikla!* izeneko antzezlan eskainiko du igandean, 18:00etan, udaletxe ondoko plazan.

ERAKUSKETAK

- **Elizondo:** Ana Marin margolaria-
ren *Nire txokotik oroitzapenak (1953-1997)* erakusketa Arizkunenea kultur etxean ikusten ahal da igandea arte, 11:30etik 13:30era eta 18:00etatik 21:00etara.
- **Izaba:** Peio Azketaren margolanak igandea arte izanen dira museo etnografikoan, egunero 11:30etik 13:30era eta 17:00etatik 21:00etara.
- **Elizondo:** Tomas Sobrinok igandea arte ditu ikusgai bere margolanak Jaime Urrutia karrika-

gure aukerak

ko aretoan, egunero 11:30etik 13:30era eta 18:00etatik 21:00etara.

- **Zizur Nagusia:** Jaietako kartelen lehiaketako lanak irailaren 16a arte ikusten ahal dira kultur etxean, lanegunetan 19:00etatik 21:00etara eta jaiegunetan 12:00etatik 14:00etara.

IKASTAROAK

- **Iruñea:** Gazteriaren Etxeko irailako ikastaroetan izena emateko aukera dute oraindik 14 eta 30 urte bitartekoek: areto dan-

tzak, dantza latinoak, euskal dantzak, pintura, argazkilaritza eta ingurumena. Izen ematea eta informazioa Gazteriaren Etxean (Zangoza, 30) edo 948-233512 telefonon.

LEHIAKETAK

- **Iruñea:** San Fermin Txikito iragartzeko kartel lehiaketarako nahi adina lan aurkezten ahal dira astelehena arte Alde Zaharreko auzo elkarte.
- **Iruñea:** Iruñeko Udalaren Egile Berrientzako XVI. Literatur Lehiaketarako lanak urria-

ren 31 baino lehen aurkeztu behar dira. Lehiaketak lau sail ditu: olerkia, narrazio laburra, bertsopaperak eta komikia. Argibideak, 948-222008 telefonon edo cultura@ayto-pamplona.es helbide elektronikoan.

BESTELAKOAK

- **Erriberri:** Ardo-dastatze ikastaroa egingen dute gaur Nafarroako Ardo Kofradian (Kale Nagusia, 4), 20:00etan. Tokia hartzeko, 948-210347 telefonon.

• JOXE LACALLE

'Rabiosa'

Martzillan aitzurrari 'rabiosa' erraten diote, lanabes hori hartzeak amorrua ematen duelako. Horregatik, ahalik eta urrutien jaurtitzen dute. Astelehenean hamabosgarren aldiz egin zuten aitzur jaurtiketako lehiaketa. Sona handiko txapelketa da Martzillakoa, eta 70 parte-hartzaile inguru izaten ditu. Aurten Javier Martinez faltzestarra izan zen 'rabiosa' amorruz urrutien jaurtiki zuena. Kilo eta erdiko aitzurra 33,53 metrora bidali zuen. Argi dago Martinezek ez duela askorik maite aitzurra. Bai, ordea, irudiko mutikoak. Ez zuen txapelketan izenik eman, baina han izan zen, Martzillako gazteluko lubakian. Aitzurra hartu eta... uff!... 0,37 metro. Ez da guti gero! Hemendik doena bat urtera 37,60 metroko munduko errekorra berdindu baitetz.